Biuletyn Informacyjny

AKADEMII ROLNICZEJ

im. Hugona Kołłątaja

Numer 2(30) marzec-kwiecień 2003

ISSN 1425-2015

JUBILEUSZ 50-LECIA AKADEMII ROLNICZEJ W KRAKOWIE

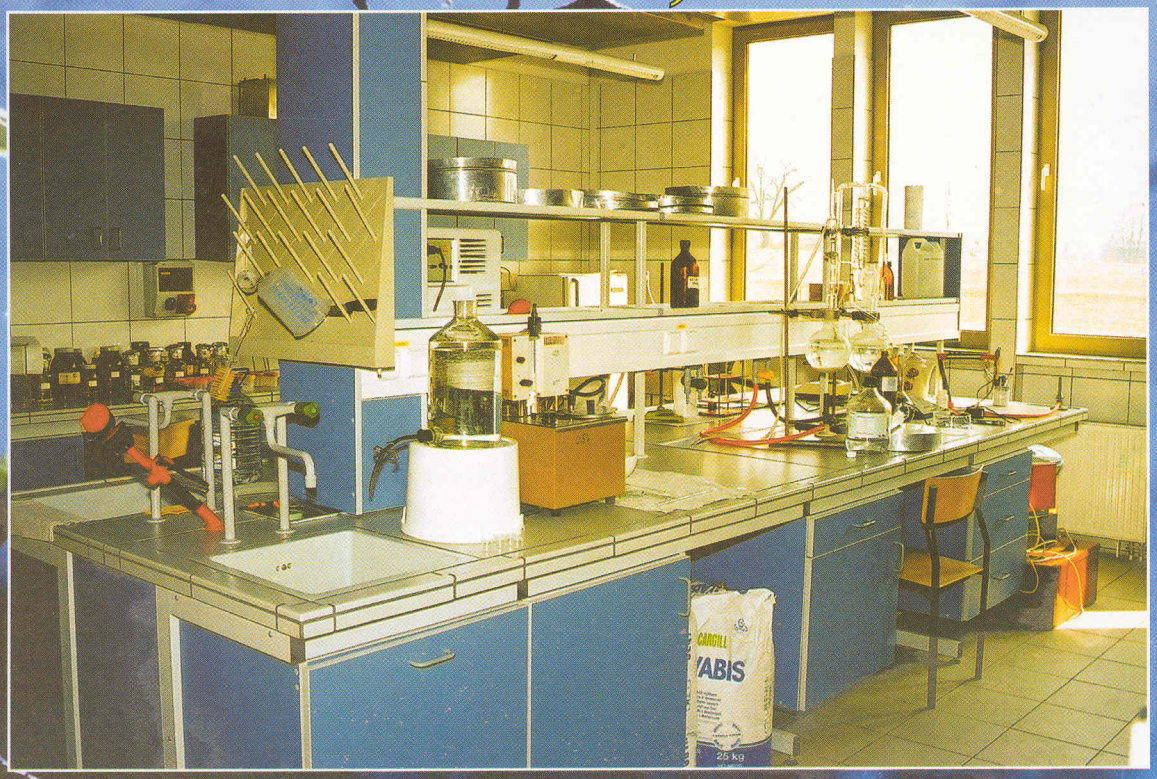

Kraków 2003

Doktorat honoris causa prof. Jerzego Strzeżka 4 kwietnia 2003

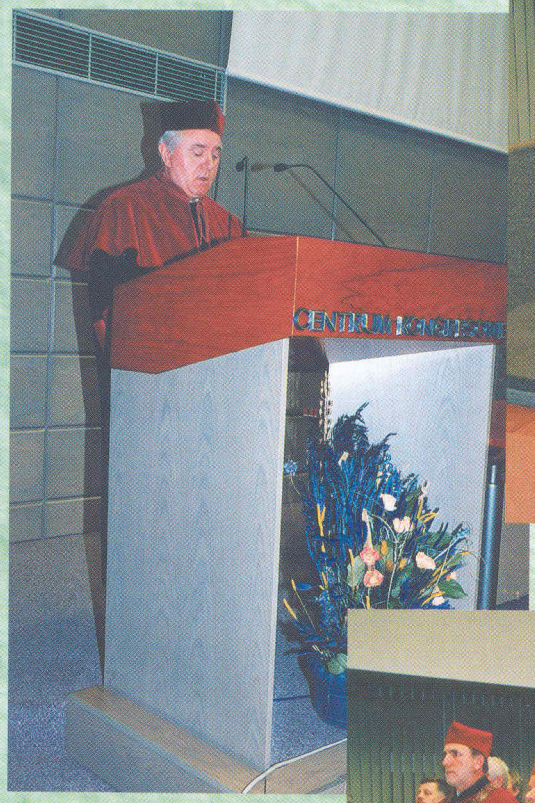

W roku 2003 obchodzimy Jubileusz 50-lecia utworzenia Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Uczelnia ta, obecnie Akademia Rolnicza im. Hugona Kołłątaja, swe korzenie wywodzi ze Studium Rolniczego - Wydziału Rolniczego Uniwersytetu Jagiellońskiego. W roku 1990 obchodziliśmy Jubileusz 100-lecia nieprzerwanych akademickich studiów rolniczych w Krakowie. Obecny Jubileusz nawiązuje do roku 1953, gdy na wniosek Komisji Organizacyjnej Uchwałą Rady Ministrów z dnia 29 lipca 1953 roku utworzona została z dniem 1 września 1953 r. Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie. Pierwszym Rektorem WSR był Zastępca Profesora dr Józef Kubica.

Była to jedna z sześciu wyższych uczelni rolniczych, które powstały w latach 1950-54 we Wrocławiu, w Poznaniu, Krakowie, Olsztynie, Szczecinie i Lublinie.

Uczenia Krakowska w chwili jej tworzenia posiadała trzy wydziały: Rolniczy, Leśny (w stanie likwidacji) przejęte z Uniwersytetu Jagiellońskiego i nowo utworzony Wydział Zootechniczny. Obecnie w Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie istnieje siedem Wydziałów: Rolniczo-Ekonomiczny, Leśny, Hodowli i Biologii Zwierząt, Inżynierii Środowiska i Geodezji, Ogrodniczy, Techniki i Energetyki Rolnictwa oraz Technologii Żywności. Obecnie funkcję Rektora Akademii Rolniczej sprawuje prof. dr hab. Zbigniew Ślipek.

W tym numerze Biuletynu zamieszczamy program uroczystości związanych z Jubileuszem 50-lecia Naszej Uczelni.

Spis treści

Misja Uczelni	2
Program uroczystości Jubileuszu 50-lecia WSR-AR w Krakowie	3
35-lecie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy	5
Jubileusz 30-lecia Koła Łowieckiego "Leśnik"	10
Doktorat honoris causa prof. dr hab. Jerzego Strzelka	12
Rok 2002 – kronika wydarzeń na wydziałach	20
Herb Akademii Rolniczej	27
Nominacje profesorskie	28
Wspomnienia	35
Konferencje	38
Z prac Senatu	41
Kronika	43

Redaguje:

Redaktor naczelny -
Prof. dr hab. Zbigniew Staliński

Mgr inż. Małgorzata Przybyło-Micek

Adres redakcji:

Biuro Promocji
Akademii Rolniczej w Krakowie
Al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel.: /012/ 662-43-96
fax: /012/ 633-62-45
e-mail: bprom@ar.krakow.pl

Wydawca:

Akademia Rolnicza w Krakowie

Skład, łamanie i druk:

Drukarnia "Drukrol"
Al. 29 Listopada 46
31-425 Kraków

Fotografie:

Gabriel Wojcieszek,
Andrzej Owsiński,
Maria Tomczyk
prof. Kazimierz Wiech
Zdjęcie na okładce - Nowe laboratorium Wydziału Technologii Żywności w Mydlnikach

Biuletyn Informacyjny jest dostępny w wersji internetowej na stronach Akademii Rolniczej: www.ar.krakow.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych w nadesłanych tekstach.

Misja Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

W czasach, w których tak wiele się zmienia, aktualne pozostaje przesłanie naszych poprzedników z 1903 roku. Tak więc nasza Uczelnia nadal
NIECH BĘDZIE PRZYBYTKIEM
MIŁOŚCI BOGA, OJCZYZNY, NAUKI.

Akademia Rolnicza im. H. Kołłątaja w Krakowie czerpie z dziedzictwa intelektualnego i tradycji Uniwersytetu Jagiellońskiego. To właśnie na tym Uniwersytecie od 1890 r. rozwijały się nauki rolnicze i leśne, kształcono młodzież, a także dbano o jej patriotyczne wychowanie. Od chwili powołania na UJ studia rolnicze w Krakowie były prowadzone nieprzerwanie na poziomie akademickim. W całej historii tych studiów kolejnym pokoleniom profesorów przyświecała idea wychowania młodzieży w poszanowaniu wolności obywatelskich i zasad etycznych. Za taką postawę kadra nauczająca nieraz doświadczała represji, a niektóre osoby były nawet okresowo pozbawiane możliwości nauczania.

Dzisiaj, po pięćdziesięciu latach istnienia Akademii jako samodzielnej uczelni, za priorytet uznajemy nadal niezależność myśli i postaw oraz obronę powszechnie uznawanych zasad i wartości akademickich.

Zadaniem Akademii Rolniczej w Krakowie jako uczelni akademickiej jest kształcenie przyszłych elit do pracy w sferze szeroko pojętej gospodarki żywnościowej i leśnej oraz kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego. Uczelnia ma przygotowywać kadry zdolne sprostać współczesnym wymaganiom zrównoważonego rozwoju opartego na ekologicznych zasadach gospodarowania i korzystania z zasobów Ziemi.

Przewidując kierunki przyszłego rozwoju gospodarki, Uczelnia przekazuje przyszłym absolwentom nowoczesną wiedzę i umiejętności w zakresie nauk rolniczych, leśnych, biologicznych, ekonomicznych i inżynieryjnych. Przemiany społeczno-gospodarcze, jakie dokonały się w Polsce spowodowały, że od absolwenta Akademii Rolniczej wymaga się nowego rodzaju kwalifikacji. W miejsce fachowca przygotowanego do prowadzenia i nadzorowania procesów produkcyjnych w rolnictwie, oczekuje się specjalisty, który będzie w stanie powiązać przygotowanie technologiczne z umiejętnościami doradczymi i odpowiednią wiedzą ekonomiczną. Kwalifikacje te uzupełnione umiejętnościami w zakresie komunikacji społecznej stanowić powinny wyposażenie zawodowe absolwenta Akademii Rolniczej, właściwie przygotowanego do pracy w obszarze szeroko pojętej obsługi rolnictwa. W krajach Unii Europejskiej obserwuje się rosnącą rolę specjalistów o takim profilu kwalifikacji zawodowych. Wynika to stąd, że obok samego wytwarzania żywności coraz ważniejsza staje się dbałość o jej jakość, kontrolę i zbyt. Istotną rolę spełniają pod tym względem służby doradcze różnego szczebla.

W związku z tak zdefiniowanym profilem absolwenta Uczelnia dąży do gruntownej modyfikacji programów kształcenia, poszerzając zakres przedmiotów przyrodniczych i humanistycznych. Istotą tych przemian winna być taka konstrukcja programów studiów, aby możliwe było nie tylko uczenie, ale i wyzwalanie kreatywności studentów. Szans upatrywać należy w dywersyfikacji i indywidualizacji programów studiów. Wymaga to jednak reorientacji w postrzeganiu roli nauczyciela akademickiego, który w coraz większym stopniu powinien odgrywać rolę moderatora i przewodnika procesu kształcenia, wykorzystującego nowoczesne metody nauczania.

W celu wyposażenia studentów w umiejętności zgodne z oczekiwaniami i potrzebami przyszłego rynku pracy, do treści nauczania na wszystkich kierunkach wprowadzane są techniki informatyczne. W kontekst zmian programowych wpisuje się też nowa definicja praktyk odbywanych poza Uczelnią oraz w jej stacjach doświadczalnych. Wszyscy nauczyciele akademiccy zobowiązani są dokładać szczególnych starań, aby zapewnić wysoką jakość kształcenia.

Integralną część działalności Uczelni stanowią badania naukowe. Można w nich wyróżnić dwa obszary. Obszar pierwszy to badania w ramach grantów i programów europejskich, których tematyka określana jest przez autora projektu i przez zamawiającego. Obszar drugi to badania objęte działalnością statutową. Powinien on funkcjonować w powiązaniu z szeroko pojętym procesem dydaktycznym, a wręcz nawet go wspierać. Podejmowanie szerokich programów badawczych,

także międzynarodowych oraz wprowadzanie technik informatycznych, służących rozwojowi rolnictwa winno wzmacniać znaczenie i tożsamość Uczelni w kraju i na świecie.

Rozwój naszej Uczelni powinien przebiegać wielokierunkowo, poprzez:

- dostosowywanie tradycyjnych kierunków studiów do przyszłościowych potrzeb rolnictwa i środowiska przyrodniczego dzięki modyfikowaniu obecnych programów pod kątem oczekiwań młodego pokolenia oraz przemian społeczno-gospodarczych zachodzących w Polsce i UE;
- poszukiwanie nowych kierunków kształcenia i badań naukowych dobrze rokujących na przyszłość;
- dbanie o dynamiczny rozwój kadr zdolnych do prowadzenia badań na poziomie światowym we wszystkich reprezentowanych w Uczelni dyscyplinach naukowych,
- wprowadzanie zmian organizacyjnych pozwalających efektywnie kształcić studentów i prowadzić badania naukowe, a jednocześnie racjonalnie wykorzystywać zasoby majątkowe Uczelni.

Małopolskę charakteryzuje specyficzna struktura agrama i profil regionalny. Winno to znaleźć odzwierciedlenie w działalności dydaktyczno-badawczej Uczelni, głównie w zakresie gospodarki górskiej i agroturystyki, rolnictwa ekologicznego oraz ochrony przyrody i środowiska.

Akademia Rolnicza im. H. Kołłątaja ma bogatą tradycję bliskiej współpracy z uczelniami akademickimi Krakowa oraz innymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Kontynuowanie i umacnianie tej współpracy będzie sprzyjać poszerzaniu i uzupełnianiu oferty edukacyjno-badawczej, mającej służyć zaspokojeniu potrzeb społecznych i cywilizacyjnych w przyszłości.

JUBILEUSZ 50-LECIA
AKADEMII ROLNICZEJ
IM. HUGONA KOŁŁĄTAJA W KRAKOWIE

50 LAT AKADEMII ROLNICZEJ W KRAKOWIE

Honorowy Komitet Jubileuszowy

Krystyna Łybacka
Minister Edukacji Narodowej i Sportu

Michał Kleiber
Minister Nauki, Przewodniczący KBN

Adam Tański
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jego Ekscelencja
Ks. Bp. ***Kazimierz Nycz***

Jerzy Adamik
Wojewoda Małopolski

Janusz Sepioł
Marszałek Województwa Małopolskiego

Jacek Majchrowski,
Prezydent Miasta Krakowa

Franciszek Ziejka
Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego
Przewodniczący KRASP

Komitet Programowo-Organizacyjny

Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju -
Prof. dr hab. Czesława Jasiewicz
Przewodnicząca

mgr inż. Małgorzata Przybyło-Micek
Sekretarz

Przewodniczący zespołów problemowych

Prorektor dr hab. Czesław Nowak –
zespół ds. nauki i kontaktów z zagranicą

Prorektor prof. dr hab. Jerzy Niedziółka –
zespół ds. studentów i absolwentów

Dyrektor Administracyjny mgr Krzysztof Ziółkowski –
zespół ds. logistyki

prof. dr hab. Zbigniew Staliński –
zespół ds. wydawnictw

Dyrektor Biblioteki Głównej mgr Ewa Turczyńska –
zespół ds. odznaczeń i wyróżnień

PLAN UROCZYSTOŚCI JUBILEUSZOWYCH

14 marca

Dzień Otwarty Akademii Rolniczej

7 kwietnia

Doktorat honoris causa prof. dr hab. Jerzego Strzeżka

26-27 kwietnia

VI Małopolska Giełda Agroturystyczna

7 maja

Promocje habilitacyjne i doktorskie

9-10 maja

Dni Nauki Akademii Rolniczej

23-25 maja

Dni Owada

21-30 maja

Pielgrzymka do Watykanu

27-28 czerwca

35-lecie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy

8 września

50-lecia Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt - sesja naukowa *"Nauka – praktyce"*

18 września

Doktorat honoris causa

25 września

Jubileuszowa konferencja naukowa pt. *"Wyższe szkolnictwo rolnicze wobec wyzwań współczesnego świata"*

26 września

50-lecie Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego – konferencja naukowa pt. *"Zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich w procesie integracji europejskiej"*

30 września

Konferencja naukowa pt. *"Badania i nauczanie na Wydziale Leśnym na przestrzeni 50 lat działalności Akademii Rolniczej"*

9 października

Inauguracja Roku Akademickiego 2003/2004

Z okazji Jubileuszu 50-lecia Wyższej Szkoły Rolniczej – Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie wydane zostaną:

- Księga Jubileuszowa Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie 1953-2003.
- Profesorowie, docenci i doktorzy habilitowani Wyższej Szkoły Rolniczej – Akademii Rolniczej w Krakowie 1953 – 2003.

Wydawnictwa ukażą się na przełomie września i października bieżącego roku. Osoby zainteresowane ich nabyciem prosimy o kontakt pod adresem:

Biuro Promocji Akademii Rolniczej
Al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel.: (0-12) 662-43-96,
e-mail: bprom@ar.krakow.pl

Głównym Sponsorem Jubileuszu 50-lecia WSR-AR w Krakowie jest Bank BPH PBK SA

Z okazji Jubileuszu Uczelni w maju br. wydana zostanie Karta Kredytowa AR - BPH PBK, będąca wynikiem wieloletniej współpracy Akademii Rolniczej z Bankiem. Z każdej bezgotówkowej transakcji Bank przekazywał będzie określoną procentowo kwotę na **wspieranie edukacji studentów Akademii Rolniczej w Krakowie.**

BANK BPH BANK PBK

Bank Przemysłowo-Handlowy PBK SA

35-LECIE LEŚNEGO ZAKŁADU DOŚWIADCZALNEGO W KRYNICY

Powstanie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy wiąże się ściśle z organizacją Wydziału Leśnego w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, obecnie Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja i przypada na lata 1967/68. W tym czasie Dziekan Wydziału Leśnego doc. dr Stanisław Bielczyk wraz z profesorem WSR prof. dr K. Rogalińskim, przewodniczącym zespołu organizacyjnego Wydziału Leśnego prof. dr F. Krzysikiem wystąpił do Ministerstwa Leśnictwa o przekazanie jednego z nadleśnictw OZLP w Krakowie na lasy doświadczalne. Przekazane nadleśnictwo miało służyć jako poligon doświadczalny dla pracowników nauki Wydziału Leśnego zaś studentom umożliwić zastosowanie nauczonej teorii w praktyce w czasie semestralnych praktyk. Z kilku propozycji zostało wytypowane nadleśnictwo Krynica. W celu zbadania przydatności przedstawionej propozycji, Dziekan Wydziału Leśnego powołał Komisję w następującym składzie: wiceminister leśnictwa prof. dr T. Molenda, przewodniczący zespołu organizacyjnego Wydz. Leśnego prof. dr F. Krzysik, przedstawiciel Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego mgr Laskowski, prorektor WSR w Krakowie prof. dr K. Rogaliński, dyrektor OZLP w Krakowie mgr inż. W. Jurkowski, przedstawiciel Wydzału Leśnego prof. dr E. Chodzicki, nadleśniczy Nadleśnictwa Krynica inż. Żmija. Komisja ta przeprowadziła wizję terenową, a prof. dr E. Chodzicki wykonał opracowanie teoretyczne pod kątem przydatności obiektu jako dydaktyczny.

Komisja oceniła Nadleśnictwo Krynica jako obiekt bardzo ciekawy i przydatny pod kątem problematyki naukowej, nadający się na lasy doświadczalne Wydziału Leśnego.

Decyzją z dn. 12.10.1967r. Minister Leśnictwa przekazał Nadleśnictwo Krynica o pow. 6353,95 ha. na lasy doświadczalne, a Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego zarządzeniem nr 2/68 z dnia 01.02.1968, utworzył Leśny Zakład Doświadczalny w Krynicy. W początkowym okresie teren zakładu podzielony był na 9 leśnictw i gospodarstwo łąkarskie Czarny Potok.

Obecnie ze względów organizacyjnych, teren LZD podzielony jest na 6 leśnictw. Wszyscy leśniczowie są absolwentami Wydziału Leśnego w Krakowie. Gospodarstwo Czarny Potok podległe bezpośrednio uczelni ze względów ekonomicznych zostało na początku lat 90 zlikwidowane.

Leśny Zakład Doświadczalny jest wyodrębnioną, samofinansującą się jednostką uczelnianą. Służy jako baza dla odbywających praktyki studentów, jak również jako teren do prowadzenia badań dla pracowników nauki Wydziału Leśnego.

Odbywającym praktyki studentom pod kierunkiem pracowników nauki uczelnia wybudowała nową bursę i stołówkę w Krynicy Wsi obok budynku Dyrekcji LZD rezygnując z adaptowanej na bursę studencką byłej placówki WOP w Wojkowej.

Wysoki standard nowej bursy stwarza komfortowe warunki dla pracowników nauki i studentów odbywającym praktyki.

Pracownicy LZD korzystają ze wskazówek i rad pracowników Wydziału Leśnego szczególnie przy trudnej przebudowie drzewostanów przedplonowych na terenach porolnych, jak również sztucznych świerczyn. Mają też możliwość konfrontacji nowoczesnych rozwiązań lansowanych przez naukę bezpośrednio w terenie. Leśnemu Zakładowi Doświadczalnemu udaje się do obecnej chwili uporać z kosztami transformacji wykonując wszystkie zadania przewidziane operatem urządzeniowym lasu.

Mgr inż. Julian Fryda
Z-ca Dyr. LZD w Krynicy

Historyczne i aktualne aspekty gospodarki w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym Krynica – otulinie uzdrowiska Krynica- Zdrój

Chcąc zrozumieć aktualne problemy LZD Krynica musimy sięgnąć nieco do nieodległej historii. Przed laty bowiem miały miejsce pewne błędy i zaniedbania człowieka w prowadzeniu gospodarki leśnej, które w połączeniu z wyjątkowo niekorzystnym wpływem takich czynników atmosferycznych jak wichury, mrozy, susze, obfite opady śniegu i długotrwałe deszcze spowodowały, że piękne i zdrowe bukowo-jodłowe lasy Beskidów zaczęły się niekorzystnie zmieniać. Najpierw dający szybszy przyrost masy świerk zaczął zastępować jodłę i buka, później niedostosowany do bogatych siedlisk lasu górskiego świerk został zaatakowany przez opieńkę. Osłabione przez grzyba drzewa stały się podatne na wiatry i gradacje kornika. Powstałe halizny odnawiały się naturalnie świerkiem, co jeszcze pogarszało

sytuację. I chociaż problem dotyczył niemal całej Polski południowej, w okolicach Krynicy lasy znalazły się w szczególnym niebezpieczeństwie.

W okresie międzywojennym 36% otaczających Krynicę lasów wchodziło w skład Nadleśnictwa Muszyna, zaś pozostałe były drobną własnością prywatną, głównie łemkowską. Dla lasów Nadleśnictwa istniał plan gospodarczy z 1924 roku, w 1937 przedłużony na lata następne. Niestety zaginął przy ewakuacji Niemców w roku 1945. Na jego podstawie w obrębie Krynicy stosowano zręby zupełne i rębnie częściowe. Stosując rębnie częściowe odnowienia uzyskiwano z samosiewów świerka i jodły, a zręby zupełne odnawiano świerkiem z nalotów lub siewu. Produkcji sadzonek nie prowadzono. Rozmiar użytkowania głównego wynosił około 13.000 m^3 rocznie.

W lasach prywatnych użytkowanie prowadzono głównie mniejszymi lub większymi zrębami zupełnymi. Prowadziło to także do stopniowego zastępowania jodły świerkiem, gdyż na powierzchniach otwartych naturalnie odnawiał się głównie ten drugi. W lasach prowadzono wypas owiec i bydła, sprzedaż świerkowej kory garbarskiej i ściółki. Także to nie sprzyjało naturalnemu odnawianiu się jodły.

Wskutek takiej gospodarki, wprowadzającej świerka na niewłaściwe siedliska, już w latach trzydziestych pojawiła się masowo opieńka i gradacje kornika. Lasy łemkowskie, które były głównie świerczynami, zostały przez nie szczególnie mocno przerzedzone. Tylko jeden huragan w roku 1941 w Parku Zdrojowym i przyległym terenie wywrócił 35.000 m^3 drewna.

Tuż po II wojnie światowej w drzewostanach świerkowych, zwłaszcza na terenach byłych lasów łemkowskich, ponownie masowo wystąpiła opieńka i gradacje korników. Wydzielanie się drzew było tak intensywne, że początkowy etat 6.000 m^3 z konieczności był stale zwiększany, a wykonywano go jedynie cięciami sanitarnymi w drzewostanach świerkowych.

Obrazuje to najlepiej poniższa tabela:

Pozyskanie użytków sanitarnych w Nadleśnictwie Krynica

Rok	1946	1947	1948	1949	1950	1951	Razem
Masa w m^3	13.500	12.123	24.709	33.705	21.787	18.871	124.695

W wyniku nadmiernego wprowadzania świerka, jak również przejęcia połemkowskich gruntów rolnych niższych klas, powstałe w 1945 roku Nadleśnictwo Krynica posiadało tylko 36% powierzchni z drzewostanami zgodnymi lub zbliżonymi do docelowych. Pozostałe 64% wymagało przebudowy, bądź zalesienia, a te w przyszłości także przebudowy. Na ogólną powierzchnię Nadleśnictwa 5633 ha, powierzchnia zalesiona wynosiła tylko 3984 ha /70% powierzchni/. Pozostałą część stanowiły grunty rolne do zalesienia. Do 1951 roku zalesiono 1334 ha powierzchni otwartych używając głównie sosny i olszy.

Odsłonięte powierzchnie, szczególnie gruntów porolnych, były przyczyną gwałtownego wzrostu zagrożenia ze strony pędraków chrabąszcza majowego, chrabąszcza kasztanowca i guniaka czerwczyka. W niektórych latach nasilenie żeru pędraków było tak duże, że na terenach porolnych trawa wysychała całymi płatami. Do roku 1953 na terenach otwartych Nadleśnictwa Krynica zagrożenie ze strony pędraków przekroczyło liczby krytyczne na około 1850 ha. Wymusiło to zastosowanie zabiegów chemicznych i odłożenie zalesień niektórych powierzchni. Na szczęście podjęte zabiegi zwalczania pędraków i stopniowe zalesianie gruntów porolnych i powierzchni otwartych spowodowały, że z biegiem lat problem szkód ze strony pędraków został opanowany.

Powstawały jednak nowe zagrożenia.

W roku 1951 wystąpiło duże nasilenie brudnicy mniszki. Igliwie drzewostanów świerkowych młodszych klas wieku zostało objedzone w 80%. Występująca równocześnie zawodnica świerkowa spowodowała straty na przyroście i osłabienie drzew. Wskutek tego drzewostany kolejny raz zostały zaatakowane przez szkodniki wtórne. Silnie przerzedzone stały się w konsekwencji podatne na szkody od czynników abiotycznych; głównie od okiści, sadzi i wiatrów. Tylko w roku 1963 szkody w wyniku obfitych opadów śniegu wyniosły 19.000 m^3.

Nieprzerwanie od połowy grudnia 1962 roku do pierwszych dni marca roku następnego wystąpiły wyjątkowo ostre, dochodzące do –38 °C mrozy. Po nich przez dwa lata upały i susza. Skutkowało to natychmiast zwiększonym wydzielaniem się obumarłych drzew.

Masa wydzielonych drzew w Nadleśnictwie Krynica

Rok	1960	1961	1962	1963	1964
Miąższość w m^3	1.115	1.350	1.644	2.247	8.000

Wszystkie te czynniki poprzedziły i przygotowały prawdziwą klęskę, która dotknęła lasy krynickie w listopadzie 1964 roku w postaci wiatrołomów i wiatrowałów o niespotykanym rozmiarze. Została ona poprzedzona długotrwałymi opadami deszczu. Tylko w ciągu 17-tu dni listopada spadło 70 mm opadu, czyli 207 % przeciętnej listopada. Nadmiernie rozmokła gleba straciła swoją spoistość. Wicher z łatwością przewracał więc całe drzewostany. Tym bardziej, że nietypowy, jak na miejscowe warunki, kierunek wiatru północno-zachodni i zachodni był zgodny z układem szeregu grzbietów i dolin. Powiewy wichru wpadając w wąskie doliny

Powrożnika, Wojkowej, Tylicza, Muszynki i Pustej, potęgowały swoją siłę i robiły olbrzymie spustoszenie, zwłaszcza tam gdzie wyloty dolin przegradzały grzbiety o zalesionych północnych stokach. Czasami pod wpływem ukształtowania terenu zmieniały swój kierunek, ale nie traciły swojej niszczycielskiej siły.

Rozmiar szkód był ogromny. Zupełnemu zniszczeniu uległo 376 ha lasu. Na 925 ha zniszczenia wystąpiły gniazdowo. Wiatrołomy stanowiły zaledwie 6%, 94% szkód stanowiły drzewa wywrócone z korzeniami. Spowodowało to powstanie wspaniałej bazy pokarmowej dla szkodników wtórnych i technicznych. I chociaż leśnicy zdawali sobie doskonale z tego sprawę, szybkie usunięcie szkód przekraczało możliwości Nadleśnictwa. Tym bardziej, że na wskutek obfitych opadów śniegu i następnych wichur w latach 1965 i 1966 szkody te jeszcze się spotęgowały.

Wyróbka surowca trwała do 1967 roku. Pozyskano około 150.000 m^3 drewna, głównie iglastego. Tyle wynosił 15-letni etat. Niestety mimo wielkich nakładów sił i środków większość drewna świerkowego i jodłowego została zasiedlona i opuszczona przez szkodniki wtórne i techniczne przed wywiezieniem z lasu. Na pilne odnowienia czekały znowu setki hektarów.

W takiej kondycji i z takimi problemami Nadleśnictwo Krynicę przejęła na cele dydaktyczne Wyższa Szkoła Rolnicza w Krakowie na mocy Decyzji Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12.10.1967 r. Utworzono Leśny Zakład Doświadczalny, który otrzymał zadanie prowadzenia gospodarki leśnej pod uważnym okiem pracowników naukowych Wydziału Leśnego i stworzenia bazy do prowadzenia badań naukowych i praktyk studenckich.

Z perspektywy ponad trzydziestu lat można śmiało powiedzieć, że zadanie to zostało wykonane.

Już dwa pokolenia leśników zdobywały w LZD Krynica umiejętności praktyczne, pracownicy naukowi założyli szereg powierzchni badawczych, doświadczalnych i wdrożeniowych. W Krynicy zebrano materiały do wielu prac magisterskich i doktorskich. Uzyskane tutaj wyniki badań trafiły na strony licznych publikacji naukowych. Równocześnie z osiągnięciami naukowymi i dydaktycznymi osiągnięto znaczne sukcesy w gospodarce leśnej.

- **Opanowane zostało zagrożenie ze strony opieńki i kornika.** W walce z opieńką stosowano preparaty grzybobójcze, a w walce z owadami pułapki klasyczne i feromonowe wykładane są systematycznie. Ilość wydzielających się drzew już drugie dziesięciolecie utrzymuje się na przyzwoitym poziomie, a drewno zasiedlone występuje sporadycznie.

- **Odnowiono gatunkami docelowymi bądź przedplonowymi wszystkie halizny i płazowiny.** Poważnym problemem były tutaj wysokie szkody od zwierzyny. Powodowały one często niską udatność upraw, a nawet ich przepadanie. Dopiero wprowadzenie zabezpieczania chemicznego oraz mechanicznego grodzenia wszystkich niemal upraw w połączeniu z dostosowaniem liczebności zwierzyny do pojemności łowiska pozwoliły na uporanie się z tym problemem. Szczególnie sprawdziło się zabezpieczanie chemiczne. W ostatnich latach LZD zabezpiecza w ten sposób ponad 500 ha upraw rocznie.

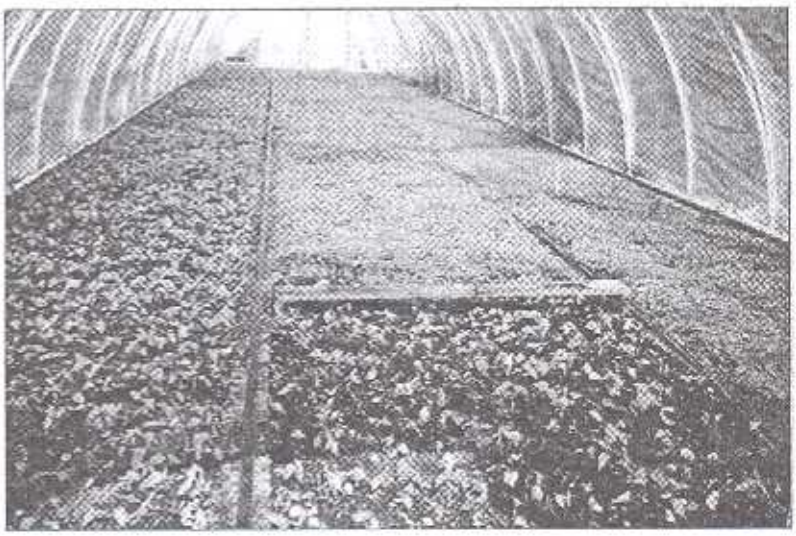

- **Na ukończeniu jest przebudowa drzewostanów.** Prowadzona jest ona zarówno przez wprowadzanie pod osłoną górnego piętra odnowień sztucznych jak i przez inicjowanie odnowień naturalnych gatunków zgodnych z siedliskiem.

- Pozyskanie drewna prowadzone jest przy zastosowaniu rębni stopniowej udoskonalonej oraz rębni przerębowej. Ten trudny sposób gospodarowania prowadzony był i jest pod nadzorem pracowników naukowych Wydziału Leśnego Akademii Rolniczej – profesorów Edwarda Chodzickiego, Bolesława Rutkowskiego, Jerzego Fabijanowskiego i Andrzeja Jaworskiego. Prowadzi on do uzyskania różnogatunkowych drzewostanów o wielopiętrowej budowie i różnowiekowej strukturze. Stanowią one najlepszą ochronę gleby, wód i krajobrazu. Tak prowadzone lasy są bardziej odporne na szkody od czynników biotycznych i abiotycznych. Zabiegi takie są jednak bardziej kosztowne, wymagają częstszego wkraczania na tą samą powierzchnię, mniejszej intensywności cięć, dłuższej zrywki, ograniczania sprzętu ciężkiego na rzecz taboru konnego.

Z tego też powodu nawet Lasy Państwowe ten sposób gospodarowania stosują sporadycznie. W LZD jest on normą. Niestety fakt ten i jego wpływ na miejscowy mikroklimat i walory krajobrazowe uzdrowiska są niestety niedoceniane. A jak mogłyby wyglądać otaczające Krynicę stoki górskie niech posłuży przykład położonej za miedzą Słowacji. Standardowe podejście do tych samych problemów ze świerczynami, z opieńką i kornikiem spowodowały, że tysiące hektarów lasu w okolicach Keżmaroka i Lewoczy zamieniły się w zachwaszczone, trudne do odnowienia halizny, a opieńka, kornik i wiatry ogałacają z lasu następne stoki górskie. Zaniepokojeni tym faktem słowaccy leśnicy przyjeżdżają zaś po dobre rady do Krynicy.

- Leśny Zakład Doświadczalny Krynica od początku powstania kieruje się zasadą maksymalnej ochrony starodrzewi i systematyczną odbudową zapasu drzewnego. Polega to na tym, że zaplanowane do usunięcia w operacie urządzeniowym najpiękniejsze jodłowe drzewostany przeszłorębne są od lat celowo ochraniane, chociaż ekonomicznie wydaje się to nieuzasadnione. Wynika to z faktu przyznania priorytetu funkcjom pozaprodukcyjnym nad produkcyjnymi. Gdzie w innym miejscu, poza obszarami specjalnie chronionymi, byłoby to możliwe?

Ogranicza się także użytki rębne skupiając się szczególnie na przedrębnych cięciach pielęgnacyjnych. W wyniku tego ogólny zapas drewna w LZD stale rośnie.

- Całkowicie rozwiązany został problem produkcji materiału szkółkarskiego. Zmodernizowana i dobrze wyposażona szkółka produkuje własny materiał do odnowień, głównie w oparciu o własną bazę nasienną. Usytuowane na terenie Zakładu uznane drzewostany nasienne buka, jodły i sosny wdziarowej dostarczają wyselekcjonowanych nasion o cechach przystosowanych do miejscowych warunków. Produkcja na szkółce otwartej i pod osłonami /ze względu na trudne warunki klimatyczne/ jest wspomagana produkcją jodły w szkółkach podokapowych. Jest to rozwiązanie szczególnie korzystne. Przy stosunkowo niskich nakładach uzyskuje się bardzo dobrej jakości materiał zapewniający dużą udatność zakładanych upraw.

Należy podkreślić, że szczególną uwagę przywiązuje się do inicjowania odnowień naturalnych jodły i buka. Odpowiednie zabiegi w tym zakresie, jak i sprzyjające warunki klimatyczne i glebowe, a także bardzo dobra baza nasienna, sprawiają, że widoczne są w tym zakresie duże sukcesy.

- Dużą uwagę przywiązuje się do innych pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Ze względu na położenie LZD w otulinie uzdrowiska Krynica i częściowo Muszyna na wniosek leśników lasy te uzyskały status lasów ochronnych ze względu na swą rolę glebochronną, wodochronną, klimatyczną, ostoi zwierzyny, stref ochronnych ptaków drapieżnych , powierzchni badawczych i doświadczalnych czy drzewostanów nasiennych. Znaczny obszar LZD zajmują lasy, gdzie nakładają się trzy a nawet czterokrotne kategorie ochronności. Równocześnie lasy te są, tam gdzie jest to możliwe, udostępniane w maksymalnym stopniu. Są wytyczone ścieżki rowerowe i konne, wybudowane i utrzymywane miejsca rekreacyjne oraz ścieżki dydaktyczne.

LZD posiada program wdrażania koncepcji wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarki leśnej w zlewni Muszynki. Jego realizacja zależy jednak od zdobycia środków finansowych.

Zakład funkcjonuje jako samofinansująca się jednostka uczelni wyższej. Koszty jego działalności są pokrywane z przychodów ze sprzedaży drewna, dlatego możliwości działania są daleko mniejsze niż potrzeby. Plany i zamierzenia gospodarzy są zdecydowanie większe. Zdają sobie doskonale sprawę z ogromu zadań, które są jeszcze do wykonania. Ograniczają je jednak skromne możliwości finansowe. Chociaż należy mocno podkreślić, że to co udało się już zrobić byłoby niemożliwe bez wydatnej pomocy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dzięki pomocy Funduszu udało się wdrożyć między innymi programy przebudowy drzewostanów i poprawy małej retencji. Przyszłość zależy jednak od możliwości zdobycia środków finansowych z zewnątrz i od zaangażowania w te wspólne przecież problemy także władz lokalnych.

Mgr inż. Józef Bogacz
Dyrektor LZD w Krynicy

Program obchodów 35-lecia LZD Krynica

27-28 czerwiec 2003

1 dzień 27.06.2003

godz. 11^{00} Otwarcie sesji referatowej przez JM Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie
- wystąpienie gości

Sesje referatowe

godz. 12^{00} *mgr inż. Julian Fryda* – Historia powstania LZD Krynica

godz. 12^{15} *prof. dr hab.inż. Ryszard Poznański* – Działalność Katedry Urządzania Lasu w okresie 35 lat istnienia *LZD w Krynicy*

godz. 12^{30} *prof. dr hab.inż. Kazimierz Mazur, dr inż. Michał Kopeć* – Badania nad efektywnością nawożenia mineralnego na łące górskiej w statycznych wieloletnich doświadczeniach (Krynica - Czarny Potok)

godz. 12^{45} Przerwa

godz. 13^{00} *mgr inż. Józef Bogacz* – Historyczne i aktualne aspekty gospodarki w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym Krynica - otulinie uzdrowiska Krynica Zdrój.

godz. 13^{15} *prof. dr hab. inż. Andrzej Jaworski, dr inż. Kazimierz Majerczyk* – Rozwój metod cięć odnowieniowych w lasach uzdrowiskowych *LZD* Krynica

godz. 13^{30} *dr hab. inż. Wojciech Ząbecki* – Stan zagrożenia lasów krynickich - dynamika zmian i przyczyny

godz. 13^{45} Dyskusja

godz. 14^{00} Obiad

godz. 15^{00} *prof. dr hab. inż. Janusz Sabor, dr hab. inż. Marian Kulej, dr inż. Kinga Skrzyszewska, mgr inż. Krystyna Majerczyk, mgr inż. Jacek Banach* – Badania nad zmiennością genotyczną sosny, świerka, modrzewia, jodły i buka w warunkach Beskidu Sądeckiego na przykładzie doświadczeń prowieniencyjnych zlokalizowanych w *LZD* Krynica.
Problemy szkółkarstwa górskiego w badaniach prowadzonych w Stacji Katedry NS i SDL

godz. 15^{30} *dr hab. inż. Janusz Sowa, prof. AR* – Kształcenie studentów na Wydziale Leśnym AR w Krakowie

godz. 15^{45} *prof. dr hab. inż. Edward F. eliksik* – Tendencje w kształtowaniu się warunków termicznych, pluwialnych i anemologicznych na podstawie 30 letnich pomiarów i obserwacji prowadzonych na Stacji Badań Fitoklimatycznych na Kopciowej w LZD Krynica

godz. 16^{00} *prof. dr hab. inż. Józef Walczyk, dr inż. Paweł Tylek, prof. dr hab. inż. Janusz Sabor* – Obróbka mechaniczna i siew punktowy nasion wybranych gatunków drzew leśnych w namiotach foliowych

godz. 16^{15} *dr hab. inż. Andrzej Tomek* – Potrzeba racjonalizacji gospodarki łowieckiej w świetle wyników badań rozrodczości i przyrostów populacji jelenia europejskiego *(Cervus elaphus L.)*

godz. 16^{30} Przerwa - zwiedzanie wystawy łowieckiej zorganizowanej przez Koło "Leśnik"

godz. 17^{00} *dr inż. Stanisław Małek* – Chemizm opadów atmosferycznych w rejonie Jaworzyny Krynickiej w latach 1997- 2000

godz. 17^{15} *mgr inż. Marian Łuszczak* – Owady - ważny element biocenozy lasów w LZD Krynica

godz. 17^{30} Dyskusja

godz. 18^{00} Zakończenie sesji referatowej.

godz. 18^{30} Wyjazd na strzelnice myśliwską - ognisko

2 dzień 28.06.2003

godz. 8^{00} Śniadanie

Sesje terenowe

godz. 9^{00} Wyjazd w teren (planowany pokaz przebudowy drzewostanów, drzewostan nasienny, drzewostan przerębowy, szkółka leśna LZD, Stacja terenowa Katedry NS i SDL, wyjazd gondolą na Jaworzynę)

godz. 14^{00} Obiad i zakończenie sesji jubileuszowej

Jubileusz 30-lecia Koła Łowieckiego "Leśnik" w Krynicy

Koło łowieckie " Leśnik' powstało w 1973 roku przy Leśnym Zakładzie Doświadczalnym w Krynicy, jest więc jednym z najmłodszych w regionie nowosądeckim. Intencją założycieli koła było pragnienie, by przyszłe koło - oprócz działalności statutowej - przyczyniło się do ożywienia tradycji i kultury łowieckiej, muzyki łowieckiej, a także aby uczestniczyło w realizacji prac naukowo - badawczych i wdrożeniowych z zakresu gospodarki łowieckiej i ochrony lasu w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym w Krynicy. Członkami założycielami koła "Leśnik" byli koledzy posiadający najczęściej kilkunastoletni staż łowiecki: śp. Stanisław Bałut, Ryszard Bitka, śp. Wiktor Czekoński, Antoni Duńczyk, Andrzej Jaworski, Tadeusz Kubacki, Stanisław Ormanty i Józef Rams. W lutym 1973 roku koło zostało wpisane do rejestru w Polskim Związku Łowieckim, a pierwszy zarząd koła rozpoczął swoją pracę w następującym składzie: prezes - Stanisław Bałut, łowczy - Tadeusz Kubacki, skarbnik - Jan Wrona, sekretarz - Andrzej Kuszlik. Komisji Rewizyjnej przewodniczył Emil Czapliński a członkami komisji zostali, Józef Rams i Leszek Dutkiewicz.

Przerwa podczas polowania. 1976 r.

Początkowo koło zrzeszało tylko pracowników Akademii Rolniczej, Leśnego Zakładu Doświadczalnego i studentów Wydziału Leśnego. Zgodnie z obowiązującym wówczas statutem największe "przywileje" posiadali właśnie studenci. Przyjmowani do koła bez żadnych ograniczeń, odrabiali roczny staż łowiecki pracując w wolnych chwilach przy zagospodarowaniu obwodu, zdobywali pierwsze doświadczenia myśliwskie, poznawali tradycje i zwyczaje łowieckie, uczyli się sztuki prawdziwego polowania. Jednak po ukończeniu studiów byli zobowiązani w okresie nie przekraczającym dwóch lat znaleźć nowe koło, w którym mogliby kontynuować swoją pasję myśliwską.

Chrzest myśliwych.

Z chwilą rozpoczęcia działalności koło nie posiadało własnego obwodu łowieckiego. Dzięki życzliwości władz uczelni i dyrekcji LZD, koło otrzymało do dyspozycji - na zasadzie porozumienia - obwód łowiecki nr 80 [Jaworzyna] o powierzchni 3.200 ha, na terenie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Krynicy. Efektem pracy i dużego zaangażowania większości członków koła było wybudowanie domku myśliwskiego na południowym zboczu Jaworzyny Krynickiej. Powstała także piękna kapliczka Św. Huberta w uroczysku Izwór, której projekt i wyposażenie wykonali sami członkowie koła. Oba te obiekty zostały przekazane do użytku w 20-lecie koła.

Koło łowieckie dobrze zagospodarowało powierzony mu obwód. Wybudowano w sumie 20 ambon różnego typu, 8 paśników dla jeleni i saren, założono 45 lizawek dla zwierzyny płowej, wykonano 18 km ścieżek podchodowych, zagospodarowano 2,0 ha łąk śródleśnych, a dla dzików założono pasy zaporowe, na których przez cały rok prowadzono systematyczne dokarmianie dzików. Każdego roku na zimowe dokarmianie zwierzyny koło kupowało średnio 9 ton karmy objętościowej suchej i treściwej. Do prowadzenia tak szerokiej działalności hodowlanej koło zakupiło i wyremontowało samochód terenowy UAZ. W latach osiemdziesiątych i do połowy lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wie-

ku koło pozyskiwało rocznie od 24 do 51 jeleni, 28 - 55 saren i 4 - 10 dzików. Każdego roku członkowie koła brali udział w pracach społecznych przy zabezpieczeniu przed zgryzaniem i spałowaniem upraw i młodników.

Przy kapliczce Św. Huberta. Uroczystość Św. Huberta w uroczysku Izwór. 1993

Koło współpracuje z młodzieżą szkolną w trzech szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Krynica. Finansuje prenumeratę miesięcznika przyrodniczego "Łowiec Polski", sponsoruje posiłki w szkolnych stołówkach oraz organizuje konkursy z nagrodami na temat ekologii, biologii, ochrony przyrody i łowiectwa. Każda edycja takiego konkursu kończy się dydaktyczną wycieczką do lasu, później ogniskiem z pieczeniem kiełbasy. W uznaniu wysiłku włożonego w rozwój gospodarki łowieckiej i propagowaniu w swoim środowisku idei ochrony przyrody Kapituła Odznaczeń Łowieckich dotychczas nadała członkom koła "Leśnik" 12 brązowych medali zasługi łowieckiej, 5 medali srebrnych oraz jeden złoty, jeden Złom i jeden Medal Św. Huberta.

Funkcję przewodniczącego koła na przestrzeni 30 lat pełnili kolejno: Wiktor Czekoński, Zdzisław Opiło oraz od 1990 do chwili obecnej Tadeusz Kubacki. Aktualnie koło zrzesza 66 członków macierzystych i dwóch niemacierzystych.

Po wejściu w życie w roku 1995 nowej ustawy "Prawo Łowieckie", dotychczasowa forma udostępnienia obwodu nr 80 nie miała już uzasadnienia prawnego i koło zagrożone zostało likwidacją. I tym razem z pomocą przyszły władze uczelni i dyrekcja LZD, które wyraziły zgodę na przekazanie z Ośrodka Hodowli Zwierzyny dla koła "Leśnik" obwodu nr 79 [Mochnaczka] o powierzchni 2.700 ha. Tym samym, po raz pierwszy w 30-letniej historii, od roku 2001 koło dzierżawi obwód łowiecki i jest pełnoprawnym członkiem Zrzeszenia Polski Związek Łowiecki.

Z okazji Jubileuszu życzę wszystkim Kolegom - członkom koła "Leśnik", sukcesów w hodowli i zagospodarowaniu naszego nowego obwodu, w propagowaniu idei łowiectwa jako platformy ochrony przyrody, dalszej współpracy z Zakładem Zoologii Leśnej i Łowiectwa AR, a także wielu satysfakcji i radości w życiu osobistym. DARZ BÓR!

Dr Tadeusz Kubacki

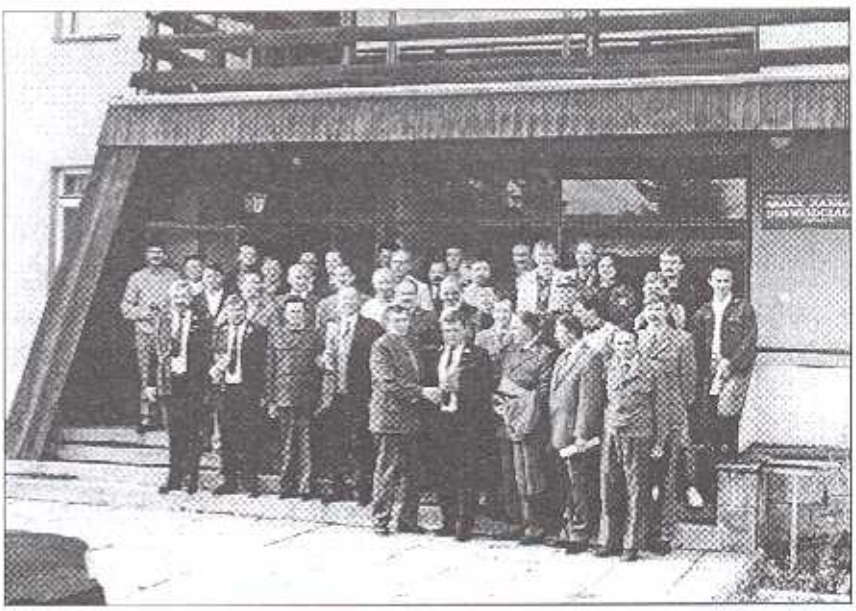

Członkowie Koła Łowieckiego „Leśnik".

W dniu 7 kwietnia 2003 roku odbyła się uroczystość nadania godności doktora honoris causa Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Profesorowi dr hab. Jerzemu Strzeżkowi

Magnificencjo,
Panie Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojni Goście,
Szanowni Państwo,

Uroczystość związana z nadaniem najwyższej godności akademickiej, jaką jest doktorat honorowy, jest wielkim wydarzeniem nie tylko dla honorowanej osoby ale również dla Uczelni, która podjęła taką inicjatywę , przeprowadziła w tym zakresie formalne postępowanie i odbywa nadzwyczajne, uroczyste posiedzenie Senatu Akademickiego celem wręczenia dyplomu Doktorowi Honorowemu.

Wydarzenie to zostaje na trwałe zapisane w kartach historii Uczelni o szczególnej randze.

Podkreślam to na wstępie mojego wystąpienia, którego celem jest przedstawienie osiągnięć prof. zw. dr hab. Jerzego Strzeżka – profesora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Ta miła i zaszczytna rola przypadająca promotorowi doktoratu honorowego jest powodem szczególnej radości i satysfakcji, na co składa się kilka czynników .

Po pierwsze: to szczególne wyróżnienie przyznaje Akademia Rolnicza w Krakowie wybitnemu naukowcowi polskiemu, podkreślając tym samym Jego pozycję na forum nauki światowej, a którego wiele osiągnięć naukowych zostało wdrożonych do praktyki, a zatem

- wyróżnia się naukowca, którego konstruktywna, twórcza myśl i osiągnięcia stworzyły fundament merytoryczny, metodyczny i warsztatowy umożliwiający osiąganie postępu w badaniach przez następne pokolenia. Można więc powiedzieć twórcę znanej i o wysokim prestiżu szkoły naukowej z zakresu biochemii rozrodu zwierząt,
- wyróżnia się nauczyciela akademickiego legitymującego się bogatym dorobkiem dydaktycznym w kraju i poza granicami,
- daje się wyraz uznania aktywnemu propagatorowi polskiej myśli naukowej, autorytetowi uznanemu przez liczne ośrodki w kraju i na świecie,
- wyróżnia się Profesora dynamicznie działającego w strukturach Resortu Edukacji Narodowej i innych jednostek naukowych w kraju, przedstawiciela środowisk tworzących gremia opiniotwórcze w świecie nauki.

Drugim bardzo wymownym elementem podkreślającym rangę dzisiejszej Uroczystości jest historyczny dla Uczelni moment, w którym ta wysoka godność jest nadawana – tą bowiem uroczystością Krakowska Akademia Rolnicza inauguruje obchody swojego Jubileuszu. Inauguruje ją również Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt rozpoczynający obchody 50 – lecia samodzielnej egzystencji.

Po trzecie to Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt (dawny Zootechniczny) podjął inicjatywę uhonorowania osoby Profesora Jerzego Strzeżka za Jego wieloletnią więź z Wydziałem, która z jednej strony stworzyła podstawy do rozwinięcia wcześniejszych koncepcji naukowych wybitnych osobistości Wydziału (Prof. W. Bielańskiego) oraz osób z nimi związanych (Prof. Tadeusza Manna), zaś z drugiej przyczyniła się do pomnożenia przysłowiowych talentów i zaowocowała płynnym przekazywaniem rozwiniętych myśli twórczych następnym pokoleniom.

Taka potrójna rola z jednej strony odbiorcy myśli rozumiejącego swoją powinność, z drugiej zaś pogłębiającego wiedzę twórcy nowych koncepcji naukowych, z trzeciej - przekaźnika zdobytych doświadczeń na szersze obszary warunkuje osiąganie postępu w nauce opartej o współpracę międzyuczelnianą i międzynarodową. Suma tych czynników przedstawionych w zarysie jako plan laudacji honorowanego Profesora zmierza do podkreślenia jego wielofunkcyjnego, aktywnego działania w życiu naukowym, co stało się przyczyną do wyróżnienia najwyższą godnością akademicką.

Profesor Jerzy Strzeżek zalicza się do grona najmłodszych naukowców, którzy w naszej Uczelni otrzymali tak wysokie wyróżnienie. Wynika to ze szczególnej aktywności naukowo-badawczej i dydaktycznej, oraz zgromadzenia ukierunkowanego dorobku nauko-

wego i wdrożeniowego, a także ekspresyjności działania organizacyjnego na forum krajowym i międzynarodowym. Osiągnięcia te nastąpiły w przedziale wiekowym, na który przypada wysoka koncepcyjność, trafność działania oraz duża pracowitość i rutyna.

Prof. Jerzy Strzeżek urodził się w 1939 roku w Koźminku powiat Kalisz. Studia wyższe ukończył w 1961 r. na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej w Olsztynie ze specjalnością biologia rozrodu zwierząt. Po ukończeniu studiów odbył staż w Rolniczych Zakładach Doświadczalnych WSR w Olsztynie, a od 1962 r. zatrudniony został w Katedrze Biochemii Zwierząt kierowanej przez prof. Wacława Minakowskiego, pracując przez okres dwóch lat na stanowisku asystenta naukowo-technicznego, a następnie asystenta i starszego asystenta, a zatem szedł kolejno przez wszystkie szczeble uczelnianej struktury, ale szedł szybko, bowiem już w roku 1968 uzyskał stopień doktora na podstawie przedłożonej pracy doktorskiej pt. *"Zależność między frakcjami białkowymi i DNA a jakością nasienia tryka"*. Praca ta została wyróżniona nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W sześć lat później przedłożył rozprawę habilitacyjną pt. *"Niektóre właściwości biochemiczne i immunologiczne białek nasienia buhaja i tryka oraz możliwości ich praktycznego wykorzystania w rozrodzie zwierząt"*. Praca habilitacyjna została również wyróżniona nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zarówno praca doktorska jak też habilitacyjna mają charakter głęboko poznawczy, zmierzając do poszerzenia wiedzy biochemicznej w aspekcie relacji między składem nasienia buhaja i tryka a jego wartością biologiczną. Przeniesienie z kolei bogatej wiedzy na grunt praktyki rozrodowej umożliwiło prowadzenie precyzyjnej oceny biologicznej wartości nasienia samców zwierząt gospodarskich.

Na podstawie całokształtu dorobku naukowo-dydaktycznego Prof. Jerzy Strzeżek uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego w roku 1982, zaś w roku 1989 tytuł profesora zwyczajnego.

Na podstawie tempa rozwoju naukowego można stwierdzić, że kariera naukowa Prof. Strzeżka należała do błyskotliwych. Poparciem tego stwierdzenia niech będzie fragment opinii jednego z recenzentów w procesie postępowania o nadanie godności doktora honoris causa, który stwierdził – cyt. "Charakterystyczny jest rozwój kariery naukowej prof. Strzeżka, przedstawia bowiem człowieka obdarzonego zasobami zdolności, który chce i umie je z największym pożytkiem wykorzystywać. W wieku 22 lat ukończył studia, doktoryzował się mając lat 29, a habilitował w wieku 35 lat. Czyli osiągnął stopień samodzielnego pracownika naukowego w stosunkowo młodym wieku, jak na naszą praktykę nawet w bardzo młodym i z tego wynika możliwość oddziaływania na rozwój kierunku, którym był zainteresowany".

Główny obszar zainteresowań naukowych prof. J. Strzeżka dotyczy zagadnień biotechnologii rozrodu zwierząt ze szczególnym ukierunkowaniem na proteomikę męskiego układu rozrodczego oraz kriobiochemię nasienia zwierząt.

Dorobek naukowy prof. Strzeżka jest znaczący zarówno w wymiarze jakościowym jak też ilościowym i obejmuje ogółem ponad 380 pozycji wydawniczych.

Należy podkreślić, że znaczna liczba prac o charakterze monografii, studiów i rozpraw opublikowana została w czasopismach znanych z wysokich wymagań merytorycznych i edytorskich oraz charakteryzujących się adekwatnymi do ich wartości współczynnikami impact factor – IF jak: Molecular Reproduction and Development, J. Reproduction and Fertility, Animal Reproduction Science, Reproduction of Domestic Animals, Theriogenology, Comparative Biochemistry and Physiology, International Biochemistry Journal, Yournal of Veterinary Medicine, Fish Physiology and Biochemistry, Advancas Contraceptive in Delivery Systems, Fertilitat, Acta Biochemica Polonica).

Wyniki ponad 170 prac były prezentowane na międzynarodowych kongresach z zakresu rozrodu zwierząt, sympozjach biochemicznych i immunologicznych oraz krajowych zjazdach i konferencjach naukowych.

Ściśle wyspecjalizowany kierunek badań oraz osiągnięcia naukowe sprawiły, że prof. Strzeżek jest uznanym autorytetem naukowym w kraju oraz w skali międzynarodowej. Świadczą o tym liczne cytowania rezultatów badań Profesora w międzynarodowej literaturze naukowej - tylko w latach 1995-2000 zanotowano 60 cytowań.

W dorobku publikacyjnym prof. Strzeżka dominują dwa nurty naukowo-badawcze: jeden dotyczy białek i peptydów nasienia oraz funkcji regulacyjnych w procesach rozrodu zwierząt, zaś drugi o szczególnym znaczeniu dla praktyki dotyczy kriobiochemii nasienia z uwzględnieniem biotechnologicznych aspektów konserwacji nasienia różnych gatunków zwierząt. Osiągnięcia naukowe z zakresu wymienionych dyscyplin mają istotne znaczenie poznawcze jak też utylitarne.

Badania nad białkami enzymatycznymi plemników i plazmy nasienia stanowiły podstawę wyjściową do prac rozwijanych w kilku kierunkach. Dziedziną niewątpliwie nader atrakcyjną zarówno poznawczo jak i w aspekcie klinicznym, były badania zmian występujących w składzie osocza nasienia, które następowały

pod wpływem stanów zapalnych dróg wyprowadzających nasienie i dodatkowych gruczołów płciowych.

Dalsze prace zmierzały do rozpoznawania uszkodzeń struktur molekularnych plemników powodujących "wyciekanie" enzymów akrosomalnych i wstawkowych poza plemnik. Uwalnianie hyaluronidazy, akrosyny i aminotransferazy asparginowej jest wykładnikiem zmian zachodzących w plemnikach w procesie starzenia. Objawy te są potęgowane i przyspieszane w procesach zachodzących w czasie konserwacji nasienia. Badania te zostały też rozwinięte w kierunku wykazania uszkadzającej roli glicerolu, który skądinąd jest podstawowym kryoprotektorem powszechnie stosowanym w technologiach zamrażania materiału biologicznego.

Do najbardziej wartościowych należą unikalne, o odkrywczym charakterze prace nad systemami białek enzymatycznych i strukturalnych gruczołów pęcherzykowych knura oraz osocza nasienia samców innych gatunków zwierząt gospodarskich.

Badania te pozwoliły na opisanie gatunkowo specyficznej glikoproteiny, poznanie struktury genów kodujących białko, sklonowanie sekwencji DNA kodującej spermathezynę DQH – komponentę tego białka.

W oparciu o przeprowadzone badania wprowadzono szereg modyfikacji w procesie postępowania technologicznego związanego z kriokonserwacją nasienia samców, a także opracowano kompleks metod biochemicznych monitorujących zmiany starzeniowe plemników, co pozwala na prognozowanie o ich zdolności zapładniającej po zamrożeniu i rozmrożeniu nasienia.

Poza obszarem badań naukowych prof. Jerzy Strzeżek aktywnie działa w krajowych i zagranicznych towarzystwach naukowych, pełniąc w nich wiele znaczących funkcji, miedzy innymi: w Polskim Towarzystwie Biochemicznym, Polskim Towarzystwie Nauk Weterynaryjnych, Polskim Towarzystwie Zootechnicznym, Towarzystwie Biologii Rozrodu oraz towarzystwach międzynarodowych jak : International Society for Immunology of Reproduction – I.S.I.R, European Society for Domestic Animal Reproduction – ESDAR ; International Coordination Commitee for Immunology of Reproduction - ICCIRi innych.

Od 1981 roku jest członkiem Komitetu Biologii Rozrodu Zwierząt Użytkowych Polskiej Akademii Nauk, w którym w latach 1982-1987 pełnił funkcję Sekretarza Naukowego , zaś w 1993 roku wybrany został na funkcję Przewodniczącego Komitetu, którą sprawował do 2002 roku.

Jest też inicjatorem i członkiem-założycielem Towarzystwa Biologii Rozrodu, członkiem Zarzadu Głównego TBR, przewodniczącym Kapituły Nagrody Naukowej TBR im. Profesora Władysława Bielańskiego. Działalność prof. Jerzego Strzeżka w Komitecie Biologii Rozrodu Zwierząt Użytkowych PAN wiąże się z wieloma osiągnięciami naukowymi.

Z tytułu osiągnięć w rozwoju działalności naukowo-organizacyjnej Komitetu Prof. Strzeżek został wyróżniony nagrodą specjalną Prezesa PAN.

Wielokrotnie był wybierany w skład rad naukowych Instytutów Polskiej Akademii Nauk oraz Instytutów Resortowych. Do liczących się należy dorobek Profesora w strukturach Komitetu Badań Naukowych w Sekcji Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej przy Zespole Nauk Rolniczych i Leśnych Komitetu Badań Naukowych, wykonując dziesiątki recenzji projektów badawczych finansowanych przez KBN.

Autorytet naukowy prof. Strzeżka zadecydował o Jego wyborze do komitetów redakcyjnych 3 liczących się czasopism naukowych: Polish Journal of Veterinary Sciences, Animal Science Papers and Reports oraz Reproductive Biology.

Prof. J. Strzeżek posiada znaczący dorobek w kształceniu młodej kadry naukowej. Był promotorem 18 zakończonych przewodów doktorskich, z których aż 11 zostało wyróżnionych różnymi nagrodami. Dalsze przewody doktorskie znajdują się w zaawansowanym stadium realizacji. W zespole Kandydata wykonano 5 rozpraw habilitacyjnych, spośród których 3 zostały wyróżnione nagrodami. Zwarta tematyka badawcza przewodów doktorskich i rozpraw habilitacyjnych, ukierunkowana na zagadnienia biotechnologiczne nasienia zwierząt użytkowych, pozwala na stwierdzenie, że Kandydat ukształtował wysoce wyspecjalizowaną grupę pracowników nauki, która wnosi znaczący wkład w rozwój tej dyscypliny naukowej w kraju.

Za stworzenie szkoły naukowej prof. J. Strzeżek został wyróżniony nagrodą indywidualną i stopnia Ministra Edukacji Narodowej, a Jego wychowankowie już dzisiaj tworzą trzon kadrowy zakładów naukowych, m. in. Instytutu Rozrodu i Badań Żywności PAN w Olsztynie, pełnią wiele funkcji w strukturach Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a także zajmują wysokie pozycje w jednostkach gospodarki narodowej.

Prof. J. Strzeżek, jako wybitny specjalista z zakresu biochemii zwierząt, bardzo często jest powoływany na recenzenta zarówno prac jak też przewodów naukowych. Opracował m.in. 17 recenzji prac doktorskich, 10 recenzji rozpraw habilitacyjnych, 10 opinii o całokształcie dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego kandydatów do tytułu profesora i stanowiska prof. nadzw. i prof. zw.

Międzynarodowy autorytet naukowy Profesora, obok członkostwa w organizacjach naukowych, przejawia się rozwiniętą współpracą naukową z wieloma

ośrodkami badawczymi w świecie, między innymi: w Szwecji (Swedish University of Agricultural Sciences, Upsala), Niemczech (School of Veterinary Medicine, Hannover), Bułgarii (Institute of Biology and Immunology of Reproduction, Sofia) oraz Czechach (Institute of Animal Physiology and Genetis Academy of Sciences, Libechov). Wynikiem szerokiej współpracy naukowej jest powołanie prof. Jerzego Strzeżka na członka stałego Międzynarodowego Komitetu Naukowego programującego międzynarodowe sympozja z zakresu reprodukcji i inseminacji trzody chlewnej, które są organizowane w Hiszpanii i krajach Ameryki Południowej, a ich celem jest szkolenie lekarzy weterynarii dla krajów Ameryki Łacińskiej.

W tym zakresie również recenzent zwraca uwagę na bardzo ważny aspekt współpracy naukowej cyt. " Na podkreślenie zasługuje także bardzo ważna działalność prof. Strzeżka, mająca istotne znaczenie w okresie zbliżającej się integracji z Unią Europejską, a mianowicie rozumienie potrzeby i umiejętność prowadzenia współpracy naukowej w skali międzynarodowej. Ta skłonność zaznaczyła się od początku pracy naukowej. Już w latach siedemdziesiątych ukazały się publikacje ze wspólnych prac z Bułgarami, potem były badania prowadzone z Niemcami i Czechami, a następnie z Hiszpanami. Współpraca ta owocowała nie tylko publikacjami, ale także trzema doktoratami. W ostatnich latach zaczęła się rozwijać współpraca również ze Szwedami. Jak dobrze wiadomo (pisze recenzent), międzynarodowa współpraca to nie tylko stymulacja pobudzająca do liczących się osiągnięć, ale także tak potrzebne młodym ludziom doskonalenie umiejętności językowych i nawiązywanie kontaktów. Wysoki poziom zakładu naukowego pozwala także na przyjmowanie chętnych z zagranicy i kształcenie ich w danej specjalności, co skutkowało wspomnianymi wyżej doktoratami osób z zagranicy wykonywanymi w Katedrze Biochemii Zwierząt Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie pod opieką prof. Strzeżka. Jak z tego widać prof. Strzeżek patrzy w przyszłość i nie szczędzi wysiłków na rzecz rozwoju współpracy naukowej".

Na podkreślenie zasługuje też dorobek Profesora w dziedzinie rozwoju szkolnictwa wyższego. W latach 1981 – 1983 pełnił funkcje zastępcy Dyrektora ds. Naukowo-badawczych w Instytucie Fizjologii Zwierząt ART w Olsztynie, a od roku 1983 pełni funkcję Kierownika Katedry Biochemii Zwierząt.

W latach 1978-1981 pełnił funkcje Prodziekana Wydziału Zootechnicznego Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. W latach 1984-1987 został wybrany Prorektorem ds. Nauki i I zastępcą Rektora, zaś w latach 1987 – 1990 pełnił funkcję Rektora uczelni olsztyńskiej.

Od 1991 roku prof. Strzeżek jest też członkiem Komisji Ekspertów Ministra Edukacji Narodowej. W ramach prac zespołu ds. szkolnictwa wyższego Kandydat opracował minima programowe magisterskich i inżynierskich studiów zootechnicznych, zatwierdzone przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego.

W 2002 roku został powołany w skład Państwowej Komisji Akredytacyjnej, w której pełni funkcję Przewodniczącego Zespołu Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych.

Szeroko prowadzona przez prof. Strzeżka działalność dydaktyczna wyraża się autorstwem lub współautorstwem 13 skryptów i 6 podręczników. Wymierny jest też wkład w opracowanie programów przedmiotów "biochemia zwierząt" oraz "biotechnologia w hodowli zwierząt".

W uznaniu osiągnięć naukowych był wielokrotnie nagradzany i odznaczany, między innymi wieloma nagrodami Rektora WSR i AR-T w Olsztynie, nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, później Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Otrzymał także nagrodę Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Nagrodę Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Nagrodę Prezesa PAN. Został też laureatem konkursu Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Na podkreślenie zasługują usilne starania prof. Jerzego Strzeżka zmierzające do zintegrowania zespołów naukowych zajmujących się biologią rozrodu zwierząt. W tym zakresie z inicjatywy Profesora powstały dwa cenne opracowania : informator "Nauka o Biologii Rozrodu w Polsce" (wydany w roku 2000) oraz monografia "Synteza wyników badań naukowych z zakresu biologii rozrodu zwierząt"(wydana w 2001 roku). Prof. Jerzy Strzeżek jest też pomysłodawcą i koordynatorem kompleksowego projektu badawczego, którego celem jest właśnie integracja zespołów badawczych pracujących w dziedzinie biologii rozrodu zwierząt. Efektem jest przyjęcie przez KBN projektu zamawianego pt. "Biotechnologiczne i fizjologiczne doskonalenia procesów rozrodu zwierząt w warunkach prawidłowego i zakłóconego środowiska". Program ten jest osobistym sukcesem Profesora, który przeprowadzał go przez mozolną drogę, integrując zespoły kilku uczelni rolniczych, Polskiej Akademii Nauk oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Akademia Rolnicza w Krakowie szczególnie sobie ceni wieloletnią współpracę z Profesorem Jerzym Strzeżkiem, która została nawiązana z inicjatywy Profesora Władysława Bielańskiego przed ponad 30 laty, a który przewidywał, że postęp w badaniach nad rozrodem zwierząt można osiągnąć, wgłębiając się w problematykę biochemii nasienia. Podjęta w latach 70-tych współpraca z Katedrą Rozrodu Zwierząt Akademii

Rolniczej w Krakowie została rozszerzona na Wydział Zootechniczny, obecnie Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt, dla którego prof. Jerzy Strzeżek ma szczególne zasługi, zwłaszcza w zakresie rozwoju kadry naukowej, recenzując wiele prac doktorskich i habilitacyjnych oraz wniosków o stopnie i tytuły naukowe, służąc konsultacjami oraz perfekcyjnym warsztatem badawczym, a także ściśle współpracując naukowo z zespołami Wydziału.

Nie sposób w tak krótkim wystąpieniu omówić wszystkie zasługi i dokonania Prof. Jerzego Strzeżka. Za dotychczasowe składamy Mu wyrazy szczególnego uznania z nadzieją na dalszą owocną współpracę dla dobra nauki i społeczności akademickiej.

Prof. dr hab. Kazimierz Kosiniak-Kamysz

Wystąpienie doktora h.c.
prof. dr hab. Jerzego Strzeżka

Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojna Rado Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt,
Szanowny Promotorze,
Szanowni Panowie Recenzenci,
Dostojni Goście,
Szanowni Państwo,

Wielki to dzień w moim życiu. Niezwykle bowiem cenię sobie przyznanie mi tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Jest to duże wyróżnienie i zaszczyt, tym bardziej doniosłe i satysfakcjonujące, że przyznane przez krakowski ośrodek akademicki. Ośrodek opromieniony długą, inspirującą twórczo tradycją naukową i dydaktyczną.

Z nim właśnie jestem związany współpracą naukową i licznymi więzami dialogu intelektualnego. Jak powiedział niedawno Erwin Chargaff, znakomity biochemik "osiągnięcia w nauce rzadko powstają wysiłkiem jednego mózgu".

Świat jest wprawdzie jednością naukową ale jest to jedność w różnorodności. To co bowiem różni to ubogaca; to zaś co łączy to identyfikuje. Z ośrodkiem krakowskim zdecydowanie więcej mnie łączy. Kadrze naukowej Akademii Rolniczej w Krakowie wiele zawdzięczam w moim rozwoju naukowym i osobowym.

Pod jej wpływem wykrystalizowały się moje zainteresowania problematyką z zakresu biologii rozrodu zwierząt ze szczególnym odniesieniem do zagadnień biochemii, kriobiochemii i immunologii nasienia.

Wysoka międzynarodowa renoma biologii rozrodu zwierząt w Polsce jest dziełem osiągnięć poznawczych kilku ośrodków krajowych. Niemniej Kraków zajmuje wśród nich miejsce szczególne. By wspomnieć tylko pioniera w zakresie wdrażania do praktyki metody inseminacji.

Profesor Roman Prawocheński - nauczyciel akademicki i doktor honoris causa krakowskiej uczelni rolniczej już w latach 30-tych we współpracy międzynarodowej z dr Arturem Walton'em z Uniwersytetu w Cambridge, wskazali na możliwość transportu nasienia i wykorzystania go do inseminacji.

Również myśl Profesora Tadeusza Olbrychta zaznaczyła się liczącymi efektami w światowej technologii inseminacji zwierząt.

Fundamenty badań w zakresie biologii rozrodu tworzyli profesorowie, o uznanym autorytecie w nauce światowej. W szczególności chciałbym wspomnieć tych, których już nie ma wśród nas:

Profesor Władysław Bielański – wybitny prognosta nauki, nestor polskiej szkoły biologii rozrodu zwierząt;

Profesor Eugeniusz Domański – twórca kierunku badawczego z zakresu endokrynologii rozrodu;

Profesor Zygmunt Ewy – uznany w świecie fizjolog zwierząt;

Profesorowie: Lech Jaśkowski, Roman Hope, Alfred Senze – zasłużeni dla nauki i praktyki w zakresie rozrodu zwierząt gospodarskich;

Profesor Henryk Balbierz – współtwórca polskiej szkoły immunologii rozrodu oraz immunogenetyki zwierząt;

Profesor Kazimierz Rosłanowski – wybitny naukowiec, praktyk w zakresie fizjopatologii rozrodu.

A spośród nadal aktywnych zawodowo wymienić pragnę:

Profesora Andrzeja Tarkowskiego – pioniera badań z zakresu embriologii eksperymentalnej;

Profesora Stefana Wierzbowskiego – światowej klasy specjalisty z zakresu nauki i praktyki rozrodu zwierząt;

Profesora Tadeusza Krzymowskiego – wysokiej klasy fizjologa i endokrynologa rozrodu zwierząt;

Profesora Zbigniewa Samborskiego – wybitnego specjalistę w zakresie położnictwa i ginekologii weterynaryjnej.

Ci znakomici profesorowie i skupione wokół nich interdyscyplinarne zespoły badawcze utworzyły polską szkołę naukową w zakresie biologii rozrodu oraz uzyskały dokonania noszące znamiona odkryć naukowych.

Szczególną cechą polskiej szkoły w zakresie biologii rozrodu zwierząt, przedmiotowo rzecz biorąc, jest wniesienie do nauki uznanego w świecie wkładu w zakresie endokrynologii i fizjologii rozrodu, embriologii

eksperymentalnej i stosowanej, histofizjologii rozrodu oraz biochemii i konserwacji nasienia.

Natomiast podmiotowo rzecz traktując, mamy do czynienia z kilkoma tematycznie powiązanymi ze sobą ośrodkami badawczymi.

Kraków, Olsztyn, Warszawa, które stanowią w tym zakresie wiodące ogniwa jednego łańcucha.

W szerokim spektrum dokonań naukowych i organizacyjnych naszej dyscypliny, uwzględnić można, między innymi:

- uhonorowanie w roku 1972 nagrodą państwową I stopnia, za wdrożenie modelu organizacyjnego sztucznego unasieniania, prof. Lecha Jaśkowskiego, prof. Władysława Bielańskiego, prof. Stefana Wierzbowskiego;
- powierzenie Polsce, po raz pierwszy w historii tej dyscypliny, organizacji VIII Międzynarodowego Kongresu Rozrodu Zwierząt w roku 1976 oraz powierzenie funkcji Prezydenta Kongresu – prof. Władysławowi Bielańskiemu zaś Sekretarza – prof. Stefanowi Wierzbowskiemu;
- w rezultacie współpracy międzynarodowej zespołu uczonych (prof. M. Tischner, prof. W.R. Allen) przeniesiono, po raz pierwszy w historii, do macicy klaczy zarodki konia dostarczone z Anglii w podwiązanych jajowodach żywych królic. Po przeniesieniu zarodków metodą chirurgiczną urodziły się dwa źrebięta.
  Należy nadmienić, że w roku 1969 urodziło się w Polsce pierwsze źrebię w wyniku użycia do inseminacji, mrożonego w ciekłym azocie, nasienia ogiera.
- ośrodek krakowski pod kierunkiem prof. Władysława Bielańskiego stał się wiodącym w świecie w zakresie badań nad rozrodem koni a szczególnie w sferze biologii i zamrażania nasienia ogiera oraz długotrwałej konserwacji zarodków;
- zespół pod kierunkiem prof. Kazimierza Kosiniaka-Kamysza, kontynuując myśl prof. Władysława Bielańskiego, opracował model funkcji fizjologicznych dodatkowych gruczołów płciowych ogiera co wniosło znaczny postęp w biologii rozrodu koni.

Do osiągnięć zaliczyć trzeba:

- powołanie w roku 1981 Komitetu Biologii Rozrodu Zwierząt Użytkowych przy Wydziale Nauk Rolniczych i Leśnych Polskiej Akademii Nauk. Pierwszym przewodniczącym Komitetu w kadencji 1981-1983 był prof. Władysław Bielański.
- utworzenie prężnych ośrodków badawczych z zakresu fizjologii i endokrynologii rozrodu w Instytucie Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłonnej (prof. Eugeniusz Domański) oraz z zakresu patofizjologii rozrodu zwierząt i chorób gruczołu mlekowego w Oddziale Instytutu Weterynarii w Bydgoszczy (prof. Lech Jaśkowski);
- powołanie w roku 1988 pierwszej w Polsce placówki badawczej PAN tj. Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności w Olsztynie z Oddziałem Endokrynologii i Patofizjologii Rozrodu;
- ustanowienie międzyresortowych i centralnych programów badawczych dotyczących tematyki związanej z rozrodem. Kontynuacją omawianych rozwiązań jest przyjęcie przez KBN kompleksowego projektu zamawianego w latach 2003-2005;
- zorganizowanie w Olsztynie w roku 1996 Centralnej Europejskiej Konferencji Rozrodu (CECAR), która stała się jednocześnie impulsem do powołania Europejskiego Stowarzyszenia Rozrodu Zwierząt Domowych (ESDAR) z licznym udziałem członkowskim reprezentantów polskich placówek naukowo-badawczych.
  W roku 2004 Polsce powierzono zorganizowanie VIII Kongresu ESDAR w Warszawie.
- powołanie do życia w roku 1998 Towarzystwa Biologii Rozrodu, zrzeszającego specjalistów nauk rolniczych, weterynaryjnych, rybackich, biologicznych i medycznych oraz ustanowienie stałych konkursów na specjalną Nagrodę Naukową Towarzystwa Biologii Rozrodu im. Prof. Władysława Bielańskiego.

Zasygnalizowane tu jedynie najważniejsze rozwiązania sprzyjają integracji środowisk naukowych kraju posiadających rozwiniętą współpracę międzynarodową, zdolnych podjąć zadania badawcze, na zasadzie konkurencyjności, w zintegrowanych ramowych europejskich programach badawczych.

Zgromadzone do tej pory wyniki badań nad biologią rozrodu zwierząt dowodzą, że niezbędna jest nie tylko ich kontynuacja ale zarazem uzupełnienie o nową tematykę dotyczącą aspektów regulacji neurohormonalnej z uwzględnieniem hormonów metabolicznych, między innymi leptyny, insuliny, somatotropiny, wpływu racjonalnego żywienia na rozród czy też zagadnień genetycznych, środowiskowych i klinicznych.

Biotechnologia rozrodu zwierząt stwarza z kolei nowe, realne możliwości sterowania procesami reprodukcyjnymi zwierząt.

Szczególne miejsce w omawianym obszarze badań zajmuje prężnie rozwijająca się andrologia molekularna na której wraz z zespołem koncentruję również własne zainteresowania badawcze. Andrologia molekularna jest multidyscyplinarną nauką. Uwzględnia bowiem zakresy pokrewnych kierunków wiedzy: endokrynologii, biochemii, immunologii, mikrobiologii, genetyki, hodowli, które wiążą się z zagadnieniami reprodukcji samców.

Inspiracją do poszukiwań nowych idei poznawczych i praktycznych aplikacji w tej dyscyplinie pozostaje ciągle dorobek Profesora Tadeusza Manna - współtwórcy biochemii rozrodu, znakomitego uczone-

go. Blisko 30 lat temu, Akademia Rolnicza w Krakowie nadała prof. Tadeuszowi Mannowi tytuł doktora honoris causa. W roku bieżącym przypada 10. rocznica Jego śmierci.

To właśnie ten wybitny uczony jak stwierdził prof. Włodzimierz Ostrowski na Konferencji Naukowej poświeconej pamięci prof. Tadeusza Manna, cytuję: "... w biochemii widział nie tylko intelektualną przygodę w rozwiązywaniu tajemnic przyrody, ale dostrzegał także jej niezwykłe znaczenie praktyczne w różnych dziedzinach życia. Widział ścisłe związki między badaniami podstawowymi i ich wykorzystywaniem dla dobra ludzi i kraju, w którym pracował, ale także kraju, w którym się urodził i kształcił".

I mam to stale na uwadze. Tym bardziej, że uczestnicząc w jednej z międzynarodowych sesji naukowych, urzeczony zostałem treściami wykładu prof. Tadeusza Manna na temat: "Postępy w biochemii nasienia i narządów rozrodczych męskich".

Dzisiaj wiem, że nie tylko dla mnie, wykład ten stał się przełomowym i inspirującym w wyborze zainteresowań naukowo-badawczych, które miałem możliwość rozwijać pod kierunkiem znakomitego nauczyciela akademickiego – biochemika – Profesora Wacława Minakowskiego.

Świadom jestem też trafności oceny profesora Kazimierza Kosiniaka-Kamysza, który podkreślał, że współdziałanie dwu wielkich uczonych prof. Tadeusza Manna i prof. Władysława Bielańskiego wywarły wpływ również na rozwój biochemii rozrodu na skalę międzypokoleniową a nawet międzynarodową.

Obecnie, według mego stanu wiedzy, wiodącymi gałęziami biochemii rozrodu są genomika z transkryptoniką oraz proteomika. Niezwykły postęp w zakresie omawianych kierunków badawczych wynika z niesłychanego tempa rozwoju technologii badań z zakresu biologii molekularnej zwłaszcza dotyczących biochemii kwasów nukleinowych i białek. Sekwencjonowanie DNA (już w pełni zautomatyzowane), klonowanie genów, technika łańcuchowej reakcji – polimerazowej (PCR), mutageneza sterowana czy synteza białka in vitro są technikami, które pozwalają nie tylko uzyskiwać informację genetyczną ale użytkować ją i porządkować.

Szanowni Państwo,

Proszę pozwolić mi jeszcze na kilkanaście minut prezentacji osiągnięć w zakresie wspomnianych uprzednio działań związanych integralnie z biochemią rozrodu. Na wyróżnienie zasługują dokonania badawcze dotyczące molekularnych procesów rozwoju niezróżnicowanej (bifunkcjonalnej) gonady w kierunku męskim, a zwłaszcza genów, które omawiany proces indukują i kontrolują. Szczególny postęp odnotować należy również w odniesieniu do poszukiwania genów chromosomu Y odpowiedzialnych za proces spermatogenezy.

Poznanie funkcjonalnych struktur plemników ssaków oraz produktów sekrecji dodatkowych gruczołów płciowych to fascynujący i pociągający przedmiot badań biochemii i immunologii nasienia. Atrakcyjność badawcza plemnika wynika z jego cechy podstawowej tj. możliwości powiązań efektów badań biochemicznych z jasno sprecyzowanymi i wysoce swoistymi kryteriami aktywności fizjologicznej, takimi jak ruchliwość plemników czy zdolność zapładniająca. Na rysunku przedstawiono wybrane biochemiczne komponenty plemników, które wykorzystywane są jako wyznaczniki właściwości biologicznych omawianych komórek.

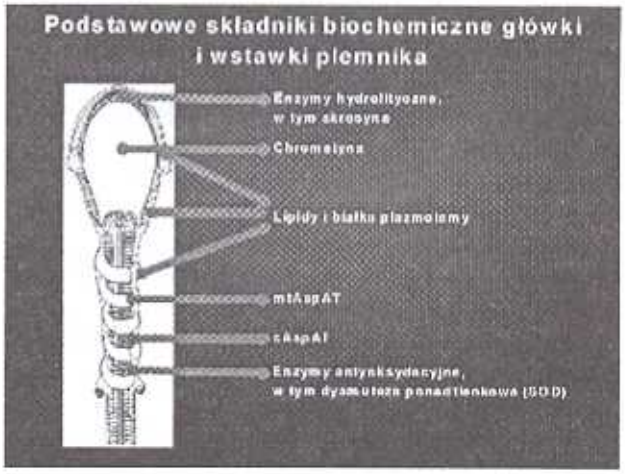

Skupię uwagę Państwa tylko na niektórych kwestiach.

Struktura chromatyny jądra plemników jest obecnie atrakcyjnym modelem badawczym z możliwością bezpośredniej aplikacji rezultatów badań do rozrodu.

Chromatyna jądra plemników podlega procesowi kondensacji podczas spermatogenezy i spermiogenezy w wyniku transformacji somatycznych histonów do białek protaminowych. .

Plemniki z anormalną chromatyną czy podlegające programowanej śmierci (apoptozie) tracą sprawność biologiczną przede wszystkim wskutek wzrostu wrażliwości DNA na czynniki denaturujące. Omawiane zjawiska manifestują się fragmentacją DNA, która w chromatynie anormalnych plemników jest typowym markerem zmian starzeniowych materiału genetycznego, zjawiska charakterystycznego dla procesu apoptozy komórek somatycznych.

Należy podkreślić, że plemniki z fragmentacją DNA przejawiają normalną aktywność mitochondrialną, charakteryzują się dobrą ruchliwością a nawet morfologią.

Nasilona fragmentacja DNA plemników stanowić więc może przyczynę niepłodności męskiej.

DNA chromatyny plemnikowej wykorzystywany jest do tzw. "seksowania" plemników przy wykorzystaniu metody cytometrii przepływowej. Kontrola płci potomstwa może mieć praktyczne znaczenie w hodowli zwierząt gospodarskich.

Część wstawkowa plemnika to system enzymów utlenień biologicznych oraz enzymów antyoksydacyjnych. Szczególną uwagę zwraca aminotransferaza asparaginianowa (AspAT) której funkcja metaboliczna dotyczy udziału w przemianach energetycznych plemników a tym samym zabezpieczenia ruchliwości omawianych komórek.

"Wyciek" tzw. formy cytoplazmatycznej AspAT z plemników ogranicza ich sprawność biologiczną. Wynika stąd aplikacyjne zastosowanie zmodyfikowanej w naszym zespole metody analizy aktywności AspAT do oceny zmian przepuszczalności plazmolemy plemników w regionie wstawkowym, zwłaszcza towarzyszącej procedurze technologii zamrażania-rozmrażania nasienia różnych gatunków zwierząt.

Generowanie wysokich stężeń reaktywnych form tlenu w męskim układzie rozrodczym stanowi zagrożenie dla jakości i funkcji fizjologicznych plemników.

Dlatego enzymatyczny system antyoksydacyjny plemników zasilany jest, obok niskocząsteczkowych antyoksydantów, silnymi supresyjnymi właściwościami białek plazmy nasienia.

Adsorpcja na plazmolemie plemników białek opłaszczających przyczynia się do stabilizacji błony, maskowania antygenów powierzchniowych plemnika oraz zapobiega przedwczesnej reakcji akrosomowej.

Zróżnicowanie gatunkowe dodatkowych gruczołów płciowych zarówno w odniesieniu do morfologicznych struktur tkankowych jak i biochemicznego składu ich wydzielin jest przyczyną, że badania nad funkcjonalnym znaczeniem wydzielin dodatkowych gruczołów płciowych są niezwykle skomplikowane i trudne.

W naszych badaniach nad proteomiką układu rozrodczego knura wybraliśmy model gruczołów pęcherzykowych, które dominują wielkością i aktywnością sekrecyjną w porównaniu do pozostałych narządów dodatkowych układy płciowego tego gatunku. Około 80-90% białek plazmy nasienia u tego gatunku jest dostarczanych z gruczołów pęcherzykowych. Generalnie wskazuje się na polifunkcyjność białek pęcherzykowych. W naszym zespole izolowano i scharakteryzowano kilka substancji białkowych i peptydowe wydzieliny gruczołów pęcherzykowych.

Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojna Rado Wydziału,
Panie Promotorze,
Panowie Recenzenci,
Szanowni Państwo,

Nie przedłużając merytorycznych wywodów pragnę serdecznie podziękować wszystkim tym, którzy przyczynili się do nadania mi tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie.

Przyznaną mi godność doktora honoris causa traktuję nie tyle jako uznanie, ile jako zobowiązanie; zobowiązanie do dalszego wnoszenia wkładu w rozwój uprawianej dyscypliny naukowej, przed którą świat stawia coraz to nowe wyzwania.

Serdecznie dziękuję promotorowi Panu Profesorowi Kazimierzowi Kosiniakowi-Kamyszowi za uwydatnienie moich dokonań.

Słowa wdzięczności kieruję do Recenzentów: Pana Profesora Włodzimierza Ostrowskiego oraz Pana Profesora Stefana Wierzbowskiego za życzliwą ocenę mojego dorobku.

Wszystkim Państwu przybyłym na dzisiejszą uroczystość dziękuję za okazane wyrazy zainteresowania.

Wyrazy serdecznego podziękowania składam Koleżankom i Kolegom z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, którzy dziś tak licznie towarzyszą mi w tej uroczystości.

Przyjmując dziś godność doktora honoris causa traktuję ją również jako dowartościowanie nie tylko moich dokonań ale także zespołu współpracowników.

Niech ten doktorat będzie satysfakcją dla moich uczniów – magistrów, doktorów, doktorów habilitowanych i profesorów oraz wszystkich współpracujących ze mną.

Dla mojej żony Wandy – niech ten doktorat będzie jakąś rekompensatą wielu niewygód, trudów, wyrzeczeń, które wiążą się z osobliwym losem żony naukowca.

Proszę pozwolić, że zwrócę się do moich synów Tomasza i Rafała, którzy wzorem ojca obrali drogę nauczycieli akademickich. Chciałbym im przypomnieć motto Georga Bernarda Shaw:

"Nauka staje się niebezpieczna jedynie wtedy, gdy wyobraża sobie, że osiągnęła swój cel".

Gorąco dziękuję Wszystkim Państwu za okazaną uwagę i życzliwość.

Redakcja Biuletynu AR uprzejmie informuje, że wykład Doktora Honorowego w części dotyczącej badań naukowych został skrócony za zgodą autora. Mamy nadzieję, że wykład ten w całości zostanie opublikowany w czasopismach o charakterze naukowym.

Rok 2002 - kronika wydarzeń na wydziałach

W tym numerze Biuletynu Informacyjnego Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja zamieszczamy krótkie informacje "o tym co wydarzyło się na naszych Wydziałach w roku 2002". Kierując do P.T. Dziekanatów prośbę o przygotowanie takich informacji przedłożyliśmy pewne propozycje pozostawiając pełną swobodę co do form ich wyrażenia. Poniżej zamieszczamy krótkie "sprawozdania" z Wydziałów: Rolniczo-Ekonomicznego, Leśnego, Hodowli i Biologii Zwierząt, Inżynierii Środowiska i Geodezji, Ogrodniczego oraz Technologii Żywności.

Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

W 2002 roku doprowadzono do zmiany nazwy Wydziału Rolniczego na Wydział Rolniczo-Ekonomiczny. Zorganizowano 6 konferencji o zasięgu krajowym i międzynarodowym nt. "Nowoczesne metody i techniki w hodowli roślin" w 100-lecie Katedry Hodowli Roślin i Nasiennictwa, "Jony metali w środowisku", X International Starch Convention", druga ogólnopolska Konferencja Naukowa "Owies", "Toksyczne substancje w glebie - źródła i wpływ na rośliny", "Doskonalenie doradztwa rolniczego jako działalności praktycznej i dyscypliny wiedzy".

Na Wydziale, kierunek Zarządzanie i Marketing uzyskał akredytację Państwowej Komisji Akredytacyjnej. W ubiegłym roku 4-ech nauczycieli uzyskało nominacje profesorskie: prof. dr hab. Barbara Filipek - Mazur z Katedry Chemii Rolnej, prof. dr hab. Elżbieta Pisulewska z Katedry Szczegółowej Uprawy Roślin, prof. dr hab. Janusz Kościelniak z Katedry Fizjologii Roślin oraz prof. dr hab. Janusz Żmija z Katedry Agrobiznesu. Stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskało trzech adiunktów (dr hab. Andrzej Radwan, dr hab. Barbara Ścigalska, dr hab. Teresa Hochół). Na Wydziale otwarto 13 przewodów doktorskich, a 18 zakończono. W 2002 roku kontynuowano 20 grantów i uzyskano 5 nowych. Otwarto także nowy kierunek studiów stacjonarnych - Ochrona Środowiska oraz utworzono studia podyplomowe "Współczesna ochrona roślin" i "Agro-Unia". W analizowanym roku przyjęto 320 osób na studia stacjonarne i 330 na studia zaoczne. Wydano 216 dyplomów absolwentom studiów stacjonarnych oraz 195 dyplomów absolwentom studiów zaocznych.

Dziekan WR-E prof. Janusz Żmija

Wydział Leśny

W czerwcu Wydział Leśny otrzymał od Komisji Akredytacyjnej Uczelni Rolniczych, na okres 5 lat, certyfikat jakości kształcenia. W roku akademickim 2002/2003 studia na Wydziale Leśnych rozpoczęło 89 osób na specjalności Gospodarka Leśna, 59 na specjalności Ochrona Zasobów Leśnych, 124 na inżynierskich studiach zaocznych oraz 30 osób na magisterskich studiach uzupełniających. W roku 2002 dyplomy magistra inżyniera otrzymało odpowiednio 72 i 43 absolwentów studiów dziennych, 28 magisterskich studiów uzupełniających. Zaoczne studia inżynierskie ukończyło 36 osób.

W roku 2002 stopień naukowy doktora habilitowanego nauk leśnych otrzymał dr hab. inż. Andrzej Tomek. Stopień naukowy doktora nauk leśnych otrzymali: dr inż. Grzegorz Durło (*promotor: prof. dr hab. Edward Feliksik*), dr inż. Magdalena Frączek (*prof. dr hab. Elżbieta Pancer-Kotejа*), dr inż. Tomasz Skrzydłowski (*dr hab. inż. Jerzy Szwagrzyk*), dr inż. Przemysław Szwałko (*prof. dr hab. Jerzy Starzyk*).

Pod koniec roku prof. dr hab. Krystyna Przybylska została wybrana do Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych i będzie uczestniczyć w pracy Sekcji III – Nauk Biologicznych, Rolniczych i Leśnych.

W grudniu 2002 roku Rada Wydziału nadała Złotą Odznakę Wydziału Leśnego prof. Inż. Dr h.c. Miroslavowi Stolinie, Dr Sc., emerytowanemu profesorowi Uniwersytetu Technicznego w Zvoleniu, byłemu Kierownikowi Katedry Ochrony Lasu i Łowiectwa, członkowi Prezydium Słowackiej Akademii Nauk, *za wybitny wkład w rozwój współpracy naukowej i dydaktycznej między Wydziałami Leśnymi w Zvoleniu i w Krakowie.*

Podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego Złoty Krzyż Zasługi wręczono dr hab. inż. Marianowi Kulejowi, Srebrny Krzyż Zasługi otrzymała dr inż. Kinga Skrzyszewska.

Po przejściu na emeryturę pracę zakończyła pani Jadwiga Sobolewska, wieloletni pracownik administracyjny dziekanatu Wydziału Leśnego.

Rok 2002 przyniósł również wydarzenia napełniające nas bólem. Po wielomiesięcznej ciężkiej chorobie 28 listopada 2002 r. zmarł śp. prof. dr hab. inż. Wiesław Maciaszek, kierownik Katedry Gleboznawstwa Leśnego, b. prodziekan ds. ogólnych Wydziału Leśnego i b. prorektor ds. Studenckich Akademii Rolniczej w Krakowie. Na krakowskim Cmentarzu Podgórskim w imieniu społeczności Akademickiej zmarłego Profesora żegnał JM Rektor prof. dr hab. inż. Zbigniew Ślipek, Dziekan prof. dr hab. Tadeusz Kowalski oraz dr hab. inż. Stanisław Brożek. Dziekan Tadeusz Kowalski żegnając zmarłego powiedział:

(...) W poczuciu bólu i głębokiego żalu zebraliśmy się dziś, by towarzyszyć Ci, Drogi Profesorze i Kolego w ostatniej drodze. Kiedy przez kilka miesięcy zmagałeś się z ciężką chorobą, nie byłeś samotny. Cierpieliśmy na różny sposób wraz z Tobą, a wiedzieliśmy, że oprócz dolegliwości fizycznych bolejesz, że nie możesz włączyć się do normalnej pracy, nie możesz realizować swych zamierzeń naukowych, które były pasją Twego życia. A tyle planów jeszcze miałeś, odchodzisz przecież w sile wieku i pełni możliwości intelektualnych i twórczych.

(...) Profesor Maciaszek należał do grona znanych i cenionych badaczy specjalizujących się w zakresie gleboznawstwa leśnego. W działalności naukowej zajmował się głównie oddziaływaniem czynników antropopresji na gleby, rolą gleby w kształtowaniu odpomości ekosystemów leśnych na czynniki biotyczne oraz wpływem czynników glebotwórczych na kształtowanie się i ewolucję górskich gleb leśnych.

(...) Profesor Maciaszek wywarł duży wpływ na rozwój młodej kadry naukowej, zarówno jako promotor rozpraw doktorskich, jak również jako recenzent i opiniodawca wielu prac naukowych, w tym również habilitacji. Dzięki otwartości i perspektywicznemu patrzeniu, pozostawia Katedrę Gleboznawstwa jako jedną z najsilniejszych jednostek na Wydziale Leśnym.

(...) W relacjach z młodzieżą studencką cechowała Go otwartość, szczerość, wyrozumiałość i przyjacielska postawa, co w powiązaniu z cechami osobowości powodowało, że cieszył się dużym zaufaniem i autorytetem wśród studentów i absolwentów. Nie kryli więc wzruszenia i przygnębienia, gdy docierały do nich smutne wieści o ciężkiej chorobie Profesora.

(...) W głębokim smutku żegnamy dziś człowieka, do którego nieobecności długo nie będzie się można przyzwyczaić. Śmierć, która przychodzi za wcześnie pozostawia szczególne poczucie pustki i pytania bez odpowiedzi - dlaczego już, dlaczego teraz? Mamy nadzieję, że zasługi Twoje nie pozostaną bez nagrody, Miłosierny Bóg przyjmie Cię do grona swoich wybranych.

W okresie wakacyjnym, w tragicznych okolicznościach zginęli studenci śp. Jolanta Szwajca, śp. Stanisław Hodiak oraz śp. Wojciech Matczak.

Na zaproszenie JM Rektora i Rady Wydziału Leśnego w marcu wizytę na Wydziale złożył Dyrektor Generalny Lasów Państwowych dr inż. Janusz Dawidziuk. Wizyta ta zaowocowała ściślejszą współpracą Wydziału z Lasami Państwowymi w zakresie praktyk studenckich na terenie Lasów Państwowych, zatrudniania najlepszych absolwentów Wydziału oraz finansowania badań naukowych i ich wdrażania do praktyki leśnej.

W styczniu 2002 roku oddano do użytkowania Dom Studencki nr 3 w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Krynicy.

W dniu 8 maja 2002 r. Rada Wydziału Leśnego wybrała na Dziekana Wydziału prof. dr hab. inż. Tadeusza Kowalskiego, a w tydzień później prodziekanów – ds. ogólnych dr hab. inż. Józefa Sulińskiego, prof. AR oraz ds. studenckich dr hab. inż. Janusza Sowę, prof. AR. Na przedstawicieli w Senacie AR profesorowie wybrali prof. dr hab. Wiesława Maciaszka i dr hab. inż. Józefa Sulińskiego, prof. AR, natomiast nauczyciele nie będący profesorami i doktorami habilitowanymi powierzyli tę funkcję dr inż. Jarosławowi Socha. Ze względu na rozwijającą się ciężką chorobę profesor Wiesław Maciaszek nie mógł podjąć obowiązków. Po śmierci Profesora na przedstawiciela profesorów Wydziału Leśnego wybrano dr hab. inż. Wojciecha Ząbeckiego.

Pierwsze posiedzenie Rady Wydziału w kadencji 2002-2005 odbyło się 25 września. W wystąpieniu programowym Dziekan Tadeusz Kowalski przedstawił propozycje ukierunkowania dalszego rozwoju Wydziału Leśnego, które zebrał w 8 punktach: 1) utrzymanie dynamiki rozwoju kadry naukowej wszystkich szczebli, 2) stabilizowanie podstaw finansowych katedr i zakładów przez tworzenie sprzyjających temu regulaminów, z zachowaniem zasady nadrzędności *misji uczelni akademickiej*, 3) stabilizację wypracowanych programów i planu studiów w działalności bieżącej, jednakże z rów-

noczesną pracą "w tle" nad ich doskonaleniem i rozwinięciem, 4) podjęcie niezbędnych remontów budynku Wydziału Leśnego i zoptymalizowanie jego zasiedlenia po wyprowadzeniu się Wydziału Technologii Żywności, 5) wspieranie na forum Senatu AR działań wynikających z programu wyborczego JM Rektora AR prof. dr hab. Zbigniewa Ślipka, 6) integrowanie badań naukowych prowadzonych na Wydziale Leśnym, 7) zdynamizowanie pracy wychowawczej wśród studentów, 8) przestrzeganie zasad życia akademickiego, szczególnie zachowania postulatu jawności i kolegialności podejmowanych decyzji.

Podczas posiedzenia Rady Wydziału 25 września odbyła się uroczystość Jubileuszu 70-lecia urodzin prof. dr hab. Tadeusza Kaźmierczaka. Dziekan Tadeusz Kowalski zwracając się do Jubilata powiedział: *(...) Przez blisko 40 lat pracy na naszym Wydziale Leśnym jest Pan dla nas autorytetem z racji wiedzy potwierdzonej tytułem naukowym profesora nauk leśnych, jak również ze względu na godne do naśladowania życie. Przebycie drogi z rodzinnego Borszczowa przez nieludzką syberyjsko-kazachstańską ziemię do Krakowa było trudną próbą hartu ducha. Był Pan Profesor wzorem wierności obranym zasadom życiowym jeszcze w czasach, gdy mogło to być przeszkodą w osobistej karierze. Za to wszystko pragniemy dzisiaj serdecznie podziękować.*

Dziękujemy za dorobek naukowy wybitnie wzbogacający osiągnięcia nauk leśnych oraz za ofiarny udział w kształceniu licznych pokoleń polskich leśników. Życzymy Panu Profesorowi wielu lat owocnej pracy i radości z twórczych osiągnięć.

Na szeroko zakreślonym tle życiowych doświadczeń (opisanych we wzruszających wspomnieniach wydanych w 1998 roku, w zbiorowej publikacji "Polska droga do Kazachstanu") dorobek naukowy Jubilata przedstawił prof. dr hab. Jerzy Starzyk, kierownik Katedry Entomologii Leśnej. (...) Prof. dr hab. Tadeusz Kaźmierczak jest znanym zarówno w kraju jak i za granicą specjalistą z zakresu pasożytniczych błonkówek z rodziny gąsienicznikowatych (Ichneumonidae), ze szczególnym uwzględnieniem ich rozprzestrzenienia, morfologii, bionomii, ekologii i etologii. Posiada bardzo wartościowy dorobek naukowy i popularno-naukowy obejmujący 95 publikacji, w tym 35 oryginalnych prac twórczych. (...) W twórczości naukowej jubilata można wyróżnić dwa główne nurty badawcze, związane głównie z ochroną przyrody oraz entomologią leśną.

W zakresie pierwszego kierunku badawczego związanego z ochroną rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt na szczególne wyróżnienie zasługują:

- *pionierskie badania nad rozmieszczeniem węża eskulapa w Polsce,*
- *badania nad rozsiedleniem traszki górskiej w Tatrach Zachodnich,*
- *próby reintrodukcji wymarłej w Polsce perłoródki rzecznej (Margaritifera margaritifera L.) w Karkonoszach,*
- *opracowanie rozmieszczenia i stanu populacji jelonka rogacza (Lucami cervus L.) w Polsce, zamieszczone w "Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt" (1992).*

Główny nurt badawczy prof. dr hab. Tadeusza Kaźmierczaka stanowią badania entomologiczne (...), w szczególności zajmował się:

- *sezonowymi zmianami liczebności i biomasy bezkręgowców (w tym głównie owadów) w ściółce leśnej lasu bukowego i rolą owadów fitofagicznych w ograniczaniu produkcyjności runa,*
- *owadami prawnie chronionymi w Polsce,*
- *fauną, morfologią, biologią i ekologią pasożytniczych błonkówek z rodziny gąsienicznikowatych (Ichneumonidae) w Polsce i Austrii; Jubilat jest m. in. autorem cennej monografii dotyczącej krajowych gatunków gąsienicznikowatych z plemienia Rhyssini; prowadząc badania w Alpach Salzburskich wykazał 571 gatunków Ichneumonidae, w tym 132 gat. dotychczas nie wykazanych z terenu Austrii; określił wpływ zanieczyszczeń przemysłowych na gąsieniczniki w rejonie Tarnobrzeskiego Zagłębia Siarkowego oraz ich rolę w ograniczaniu liczebności owadów fitofagicznych w lasach górskich na południu Polski.*

Przewodnicząca Komisji Wydziałowej NSZZ Solidarność na Wydziale Leśnym, dr Lucylla Rutkowska podziękowała Jubilatowi słowami: *Skromny, cichy, zatopiony w pracy. Trochę jakby nieobecny? A jednak zawsze dostrzegający każdego potrzebującego pomocy. Gotowy walczyć o słuszne prawa innych. Solidarny. Takim jest Pan Profesor dr hab. Tadeusz Kaźmierczak. Członek "Solidarności" od początku, od grudnia 1980 roku. Czynny jej działacz w okresie podziemia 1981-89. Wreszcie przewodniczący Komisji Wydziałowej NSZZ Solidarność przy Wydziale Leśnym przez dwie kadencje w latach 1990 – 1998. Zastępca przewodniczącego Komisji Uczelnianej AR. Życzę wielu wspaniałych lat w zdrowiu i pomyślności. I nieśmiało proszę aby Pana Profesora życzliwość nie opuszczała nas (...).*

Profesor Tadeusz Kaźmierczak podziękował Radzie Wydziału Leśnego za wzruszające dowody uzna-

nia jego osiągnięć naukowych oraz przebytej trudnej drogi życiowej. W krótkim wystąpieniu rozwinął niektóre fakty ze swojego życiorysu, zarysowane w wystąpieniu Profesora Jerzego Starzyka.

W dniu 30 września odbyła się inauguracja roku akademickiego 2002/2003 na Wydziale Leśnym. Uroczystość zaszczycili obecnością JM Rektor prof. dr hab. inż. Zbigniew Ślipek, Dyrektorzy Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach mgr inż. Kazimierz Szabla i w Krakowie dr inż. Alfred Król, a wraz z nimi przedstawiciele administracji lasów państwowych z innych dyrekcji. W przemówieniu inauguracyjnym Dziekan Tadeusz Kowalski między innymi powiedział:

(...) Zgodnie z założeniami Wilhelma i Aleksandra Humboldtów z początku XIX wieku, na życie akademickie składają się trzy komponenty: proces dydaktyczny zintegrowany z pracą naukową nauczycieli, oraz funkcje ośrodka życia intelektualnego, w którym poszukiwanie prawdy jest traktowane jako nadrzędny imperatyw. Wszystko to ma stanowić przestrzeń dojrzewania zarówno nauczycieli, jak i studentów. Ten model uniwersytetu przeważa w Europie (i dużej części świata) od dwustu lat i wszystko wskazuje na to, że będzie obowiązywał również w przyszłości.

Współcześnie rozwijane są także inne kierunki myślenia, które zaprzeczają wymienionym zasadom. Gloryfikuje się drogi życia akademickiego biegnące "na skróty", odrzucające imperatyw poszukiwania i odkrywania głębi prawdy. Pod hasłem sprawności ekonomicznej poszukuje się możliwości osiągania szybkiego dochodzenia do sprawności zawodowej studentów, kwestionując potrzebę długotrwałego z natury – a więc kosztownego w wymiarze ekonomicznym - dochodzenia młodego człowieka do pełnej dojrzałości intelektualnej. Uczelnię przedstawia się wyłącznie jako instytucję odpowiedzialną za przyszłą pozycję zawodową absolwentów. Tych poglądów nie wolno nam przyjąć bezkrytycznie.

(...) Pragnę złożyć obecnemu wśród nas Jego Magnificencji Rektorowi prof. drowi hab. Zbigniewowi Ślipkowi wyrazy wdzięczności za ogrom pracy w minionej kadencji. Bez tej pracy, która zmobilizowała całą Uczelnię, reforma Uczelni nie mogłaby się udać. Pan Rektor zawsze mógł liczyć na nasze zrozumienie i pomoc w przeprowadzaniu reform, chociaż jej twarde reguły postawiły nasz Wydział w trudnej sytuacji finansowej, tym bardziej przykrej, że w dużej części niezawinionej przez nas samych.

(...) wybrany [przez Radę Wydziału] zespół dziekański znajduje się pomiędzy wiekiem mądrości płynącej z doświadczenia a wiekiem dynamiki działania przynależnej młodości. Z tej pozycji możemy zadeklarować przede wszystkim wytrwałość w pracy dla wspólnego dobra. Starszych od nas prosimy o dzielenie się doświadczeniem, młodszych o czynną pomoc w organizowaniu pracy Wydziału.

Pozwólcie Szanowni Państwo, że zakończę moje wystąpienie myślami wypowiedzianymi przez Umiłowanego Ojca Świętego Jana Pawła II podczas historycznego spotkania w 1997 roku, w kolegiacie Św. Anny w Krakowie. (...) Niewiele jest rzeczy równie ważnych w życiu człowieka i społeczeństwa, jak posługa myślenia. "Posługa myślenia" o której mówię, to w swej istocie nic innego jak służba prawdzie w wymiarze społecznym. Powinniśmy przyjąć te myśli jako motywację naszego działania oraz zadanie na przyszłość.

Wykład inauguracyjny wygłosił dr hab. inż. Andrzej Tomek na temat *Zasady gospodarowania populacjami zwierząt na terenach leśnych.*

W dniach 1-5 września 2002 r. odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa nt. "Ecology, Survey and Management of Forest Insects" – połączone spotkanie trzech grup roboczych International Union of Forestry Research Organizations (IUFRO). Konferencja została zorganizowana przez Zakład Gospodarki Leśnej Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz Katedrę Entomologii Leśnej Akademii Rolniczej w Krakowie, a miejscem obrad było Centrum Kongresowe AR w Krakowie.

Podczas konferencji zaprezentowano najnowsze osiągnięcia naukowe w zakresie: metod badania populacji owadów leśnych, dynamiki populacji owadów leśnych, wpływu owadów i chorób drzew leśnych na ekosystemy, zintegrowanych metod ochrony lasu przed owadami oraz biologicznych metod ochrony lasu. Czterodniowa konferencja obejmowała obrady plenarne w pięciu sesjach, jeden przedpołudniowy blok w dwóch sesjach równoległych, sesję posterową oraz część terenową. W obradach uczestniczyło 74 delegatów z 22 państw Europy, Ameryki Północnej, Japonii i Nowej Zelandii.

Obrady otworzył prof. dr hab. Tadeusz Kowalski, dziekan Wydziału Leśnego AR w Krakowie oraz koordynatorzy grup IUFRO patronujących konferencji Michael McManus, Andrew Liebhold, i Miloš Knížek. W ośmiu sesjach wygłoszono ogółem 33 referaty i zaprezentowano 28 posterów. W części terenowej zorganizowano objazd wybranych obiektów przyrodniczych w Tatrzańskim Parku Narodowym i Nadleśnictwie

Nowy Targ, celem pokazania głównych problemów ochrony drzewostanów iglastych w górach. Materiały konferencyjne (teksty referatów i streszczenia posterów) zostaną opublikowane w języku angielskim w oddzielnym wydawnictwie przez US Department of Agriculture, Forest Service.

Prodziekan WL dr hab. Józef Suliński, prof. AR

Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt

Działalność Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt w roku 2002 koncentrowała się na zagadnieniach związanych z nauką i dydaktyką, poświęcano także wiele uwagi rozwojowi kadry naukowej oraz sprawom organizacyjnym Wydziału. W roku 2002 odbyły się wybory Dziekanów. Dziekanem Wydziału został prof. dr hab. Franciszek Borowiec, kierownik Katedry Żywienia Zwierząt, Prodziekanem ds. Organizacji i Rozwoju dr hab. Władysław Migdał prof. AR, z Katedry Hodowli Trzody Chlewnej a Prodziekanem ds. Dydaktycznych i Studenckich prof. dr hab. Zygmunt Gil z Katedry Hodowli Bydła

Rok 2002 był dla Wydziału rokiem owocnym pod względem działalności naukowej. Pracownicy opublikowali 152 oryginalne prace naukowe w czasopismach krajowych i zagranicznych o wysokim IF. Realizowali 33 granty w tym 5 nowo przyznanych przez KBN. Brali czynny udział w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, wygłaszając 203 referaty i doniesienia. Pracownicy Wydziału zorganizowali 2 konferencje naukowe o zasięgu ogólnopolskim tj. X Jubileuszową Szkołę Zimową Hodowców Bydła w Zakopanem /18-22.03.2002 r./ - Katedra Hodowli Bydła oraz konferencję pt. "Nowe trendy w organizacji hodowli i rozrodu koni w Polsce"- Kraków /6-7 .1X.2002 r./ - Katedra Hodowli Koni

Kadra naukowa naszego Wydziału intensywnie i owocnie współpracuje z praktyką zootechniczną, prowadząc w 2002 r. szkolenia i seminaria /77 szkoleń / oraz konferencje naukowo- techniczne /9 konferencji/ dla pracowników służby rolnej oraz osób prowadzących specjalistyczne gospodarstwa hodowlane i producentów pasz. Dzięki publikacjom popularno-naukowym /46 prac/ oraz instrukcjom wdrożeniowym i zgłoszeniom patentowym praktyka jest na bieżąco informowana o wynikach prowadzonych przez pracowników badań i możliwościach ich praktycznego wykorzystania.

Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt dba o wysoki poziom kształcenia studentów oraz atrakcyjność studiów. W 2002 r został powołany nowy kierunek "Rybactwo" ze specjalnością "Rybactwo Śródlądowe i Ochrona Wód".

Do katalogu, przedmiotów i elektywów wprowadzono nowe elektywy dla studentów poszczególnych specjalności. Wydział w ramach środków własnych i zasobów lokalowych wzbogacił bazę dydaktyczną o 1 salę wykładową i 2 sale ćwiczeniowe oraz salę komputerową, wyposażając je w środki audiowizualne i sprzęt komputerowy.

W roku 2002 na specjalność Hodowla Zwierząt przyjęto 150 osób natomiast na specjalność Biologia Rozrodu Zwierząt 45 osób (z 361 kandydatów). Na kierunek "Rybactwo" przyjęto 45 osób z 78 kandydatów, natomiast na Zawodowe Studia Zaoczne przyjęto 88 osób z 102 kandydatów.

W roku sprawozdawczym 142 osoby uzyskały dyplom magistra studiów stacjonarnych oraz 34 osoby ukończyły studia inżynierskie. W ostatnim roku nastąpił dalszy rozwój Kadry naszego Wydziału: 2 osoby otrzymały tytuł profesora, 1 osoba powołana została na stanowisko profesora zwyczajnego i 2 osoby na stanowisko profesora nadzwyczajnego oraz wszczęto 2 postępowania o powołanie na stanowisko profesora zwyczajnego. Również w gronie młodych pracowników naukowych nastąpił dalszy rozwój. Zakończono 10 przewodów doktorskich i otwarto 8 nowych przewodów doktorskich. Jedna osoba uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego. Z osób, które uzyskały stopień doktora 5 powołano na stanowisko adiunkta a jedną osobę na stanowisko asystenta.

W roku 2002 wszczęto postępowanie w sprawie nadania godności doktora honoris causa prof. dr hab. Jerzemu Strzeżkowi z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W roku 2003 Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt obchodzi Jubileusz 50-lecia. Z tej okazji 8 września br. odbędzie się konferencja naukowa o zasięgu międzynarodowym. Materiały konferencyjne /około 200 prac/ opublikowane zostaną w Rocznikach Naukowych Zootechniki.

Dziekan WHiBZ prof. Franciszek Borowiec

Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji

Rok 2002 był dla Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji kolejnym rokiem doskonalenia procesu dydaktycznego, dalszego prowadzenia badań naukowych oraz dynamicznego rozwoju kadry naukowej.

W roku 2002 odbyły się wybory władz wydziału. Dziekanem Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji na kadencję 2002-2005 został wybrany prof. dr hab. Zenon Pijanowski, dotychczasowy dziekan, prodziekanem ds. Ogólnych oraz Studiów Zaocznych został dr hab. Inż. Krzysztof Ostrowski z Katedry Melioracji i Kształtowania Środowiska, prodziekanem d/s Studentów kierunku *Inżynieria Środowiska* został prof. dr hab. Jan Pawełek z Katedry Zaopatrzenia Osiedli w Wodę i Kanalizację a prodziekanem ds. studentów kierunku *Geodezja i Kartografia* – dr hab. Inż. Urszula Litwin z Katedry Geodezyjnego Urządzania Terenów Wiejskich.

Wyjątkowo owocnym okazał się rok 2002 dla rozwoju kadry naukowej Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji: 4 osoby otrzymały tytuł naukowy profesora nauk rolniczych, w trakcie postępowania są 2 przewody habilitacyjne, a w gronie młodych pracowników nauki zakończono 8 przewodów doktorskich i wszczęto 6 nowych, zaś w innych uczelniach nasi pracownicy uzyskali stopnie doktora nauk technicznych oraz stopień doktora habilitowanego nauk technicznych (jedna osoba). Pracownicy, którzy uzyskali w roku 2001 stopień doktora, w 2002 zostali przekwalifikowani na stanowiska adiunktów. Wydział zatrudnił również jednego adiunkta ze stopniem doktora habilitowanego.

Rok 2002 był rokiem ważnym dla działalności wydawniczej. Pracownicy naukowi wydziału opublikowali 126 oryginalnych prac twórczych w czasopismach krajowych oraz zagranicznych.

Należy wspomnieć również o współorganizowaniu przez Katedrę Melioracji i Kształtowania Środowiska oraz Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze - VII Międzynarodowej Konferencji ENVIRO NITRA 2002, podczas której pracownicy wydziału wygłosili 14 referatów. Również w tym roku odbyła się konferencja zorganizowana przez Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji wspólnie z KBN, Instytutem Zootechniki w Balicach oraz Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, poświęcona małym zbiornikom wodnym i stawom rybnym w środowisku przyrodniczym. Podczas tej konferencji pracownicy Wydziału wygłosili 18 referatów.

W roku 2002 na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji do będących w trakcie realizacji 28 grantów, doszły dodatkowe: Copernicus, Invisip oraz Leonardo.

Nie należy zapominać o studentach, których przyjęto w 2002 roku na I rok studiów stacjonarnych na kierunku *Inżynieria Środowiska* - 160 osób, na kierunku *Geodezja i Kartografia* - 130 osób, zaś na Zawodowych Studiach Zaocznych na kierunku *Inżynieria Środowiska* - 150 osób , na kierunku *Geodezja i Kartografia* - 150 osób a w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym w Trzcianie - 70 osób. Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji ukończyły 302 osoby, uzyskując dyplom magistra inżyniera bądź inżyniera.

Władze Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji nieustannie, ze środków własnych i korzystając z posiadanej bazy lokalowej, starają się polepszyć warunki, jakie oferują swoim pracownikom i studentom. Usilnie starają się o polepszenie bazy lokalowej i dydaktycznej szczególnie dla pracowników i studentów kierunku: *Geodezja i Kartografia* przy ul. Balickiej 253 A, mając nadzieję na zaoferowanie im w przyszłości lepszych warunków pracy i nauki.

Dziekan WIŚiG prof. Zenon Pijanowski

Wydział Ogrodniczy

Najważniejsze wydarzenia:

Jubileusz 50-lecia Katedry Ochrony Roślin połączony z ogólnopolską konferencją naukową i wydaniem materiałów pokonferencyjnych

Druga konferencja z cyklu "Ochrona roślin przed chorobami i szkodnikami w ogrodach botanicznych" organizowana wspólnie przez prof. Kazimierza Wiecha (Katedra Ochrony Roślin) oraz prof. Bogdana Zemanka z Ogrodu Botanicznego UJ

"Dni Owada" – impreza edukacyjna organizowana przez prof. Kazimierza Wiecha oraz pracowników Katedry Ochrony Roślin i studentów, dla młodzieży szkolnej i mieszkańców Krakowa

"Rajd po ostatnim egzaminie" – wycieczka pracowników Wydziału Ogrodniczego i studentów w Pieniny (Durbaszka, Wysokie Skałki) (organizator dr Adam Świderski)

"Uniwersytet dla młodzieży" – kolejna edycja cyklu wykładów popularno-naukowych dla młodzieży ze szkół ogrodniczych i liceów. Wykłady wygłaszane przez pracowników Wydziału Ogrodniczego. Całość przygotowała prof. Maria Kowalik

Ilość nominacji profesorskich – 4

Otwarte i zakończone przewody doktorskie i habilitacyjne (8 otwartych przewodów doktorskich, 11 zakończonych, 1 zakończony przewód habilitacyjny)

Liczba grantów: 11

Nowe kierunki studiów (3 nowe specjalności: "Sztuka ogrodowa", Agroekologia i ochrona roślin", "Ogrodnictwo z marketingiem")

Liczba przyjętych studentów (240 – studia dzienne na trzech specjalnościach, 45 – biotechnologia, 195 – studia zaoczne)

Liczba wydanych dyplomów (100 – studia dzienne, 78 – studia zaoczne)

Prodziekan WO prof. Kazimierz Wiech

Wydział Technologii Żywności

W 2002 roku na Wydziale Technologii Żywności AR miało miejsce wiele znaczących wydarzeń. Po pierwsze Komisja Akredytacyjna Uczelni Rolniczych udzieliła kierunkowi: "technologia żywności i żywienie człowieka" akredytacji (Certyfikat jakości Kształcenia) na okres 5 lat.

Do sukcesów należy również zaliczyć odznaczenie naszego Wydziału przez Dziekana Wydziału Nauk o Żywności AR we Wrocławiu odznaczeniem "Zasłużony dla Wydziału Nauk o Żywności". W lutym 2002 roku Złoty Krzyż Zasługi otrzymał dr hab. inż. Krzysztof Surówka Srebrny Krzyż Zasługi inż. Mieczysława Noga i Wiesława Karczmarzyk. Prof. dr hab. inż. Tadeusz Kolczak otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej.

W 2002 roku nastąpił znaczny rozwój wysoko kwalifikowanej kadry naukowej. Prof. dr hab. inż. Ewa Cieślik otrzymała nominację profesorską, a 2 osoby stopień naukowy doktora habilitowanego (dr inż. Grażyna Lewandowicz i dr inż. Marek Sikora). Został otwarty jeden przewód habilitacyjny. Zakończone zostało 9 przewodów doktorskich, a kolejne 7 zostało otwartych.

W 2002 roku realizowano na Wydziale 21 grantów, w tym 8 nowych.

Pracownicy Wydziału brali aktywny udział w organizowanej przez Katedrę Chemii X Sesji "International Starch Convention", a także uczestniczyli w Międzynarodowych Konferencjach Naukowych (Węgry, USA, Czechy).

W ramach kierunku studiów: "Technologia żywności i żywienie człowieka" utworzono nową specjalność "Żywienie człowieka", na której w dniu 1 października 2002 r. rozpoczęło studia 60 osób. Na wydziale uruchomiono Studia Podyplomowe z zakresu "Integracji gospodarki żywnościowej Polski z Unią Europejską".

Studia z zakresu technologii żywności i żywienia człowieka mają na celu przygotowanie kadry głównie dla potrzeb przemysłu spożywczego i farmaceutycznego, produkcji gastronomicznej, laboratoriów i instytutów badawczych, szkolnictwa oraz nauki.

W ubiegłym roku studia na Wydziale Technologii Żywności rozpoczęło 355 studentów, natomiast w roku akademickim 2003/2004 kandydatom oferuje się:

- 150 miejsc na studiach stacjonarnych magisterskich (specjalność technologia żywności)
- 60 miejsc na studiach stacjonarnych magisterskich (specjalność żywienie człowieka)
- 100 miejsc na studiach zaocznych inżynierskich (specjalność technologia żywności)
- 45 miejsc na studiach magisterskich uzupełniających (specjalność technologia żywności)

oraz

- do 25 – 30 miejsc na studiach podyplomowych dwusemestralnych z zakresu:
  - żywienia człowieka z elementami gospodarstwa domowego,
  - zarządzania jakością w przemyśle spożywczym,
  - postępu w technologii mleczarstwa,
  - integracji przemysłu spożywczego Polski z Unią Europejską
- 5 miejsc na studiach doktoranckich

W roku 2002 dyplomy magistra inżyniera otrzymało 280 absolwentów.

W grudniu 2002 nastąpił odbiór części budynku nowej inwestycji Wydziału przy ul. Balickiej 122 w Mydlnikach. Oddano do użytku Budynek Główny, w którym mieszczą się pomieszczenia dziekanatu i sale wykładowe oraz segment I z pomieszczeniami dla dwóch jednostek Wydziału.

Dziekan WTŻ prof. Tadeusz Tuszyński

HERB AKADEMII ROLNICZEJ

Na posiedzeniu Senatu w styczniu 1964 roku, rozpatrując prośbę studentów o ustalenie odznaki studenta i absolwenta Wyższej Szkoły Rolniczej, postanowiono połączyć w tej odznace godło Uniwersytetu Jagiellońskiego i skrzyżowane kłosy jako symbol rolnictwa. Wobec zbliżającego się Jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu już na następnym posiedzeniu Senat równocześnie zatwierdził projekt godła WSR i odznaki. Koncepcję godła przedstawił prof. Tadeusz Lityński, a formę artystyczną nadał mu Witold Chomicz, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Cały wizerunek herbu, którego godło jest głównym elementem, nie został prawdopodobnie poddany specjalistycznej ocenie, ponieważ heraldyka nie cieszyła się wówczas szczególnym uznaniem. W pierwszym statucie Akademii Rolniczej, uchwalonym przez Senat w 1983 roku, znajduje się szczegółowy opis godła, utrwalony na pieczęci Uczelni.

Zżyliśmy się z tym znakiem przez prawie 40 lat i polubiliśmy go. Trudno jednak nie dostrzec, jakie harce wyprawiano wobec pierwowzoru. Najłatwiej to zauważyć, przeglądając różne wydawnictwa uczelniane, a szczególnie zaproszenia i materiały konferencyjne. Tarcza herbowa o smukłym, gotyckim kształcie z czasem pęczniała i w informatorze uczelnianym wydanym w roku 1990 była już szersza niż dłuższa. Barwy ulegały daleko idącym zmianom, a nawet zdarzyło się, że zamieniono kolory pól tarczy: w informatorze Uczelni z 1976 roku berła umieszczono na czerwonym, a kłosy na błękitnym polu. Kształt, miejsce i sposób skrzyżowania bereł i kłosów poddawano często różnym stylizacjom i uproszczeniom, psując czystość rysunku – litość powstrzymuje przed wyliczaniem kolejnych przykładów.

W ostatnich latach przywrócono heraldyce należne znaczenie i wielu posiadaczy herbów, szczególnie samorządy miejskie i gminne, koryguje swoje znaki, usuwając błędy heraldyczne; nawet królewski Kraków zdecydował się na zmianę rysunku orła w swym herbie. Rektor Akademii, chcąc uporządkować między innymi i tę sprawę, zwrócił się do Uniwersytetu z prośbą o opinię. Po wnikliwej analizie historycznej dr Zenon Piech, współpracując z panią Barbarą Widłak, plastyczką specjalizującą się w rysunku heraldycznym, przedstawił projekt i uzasadnienie skorygowania herbu Akademii Rolniczej.

Elementami wskazującymi na więź z Uniwersytetem Jagiellońskim pozostały: kształt tarczy herbowej, tożsamy dla obu uczelni, pionowy podział tarczy na dwa pola oraz pole barwy błękitnej, nawiązujące do godła Uniwersytetu, ze skrzyżowanymi złotymi berłami. Z rysunku usunięto inicjały i napis, ponieważ herb – będący w swojej istocie znakiem – nie przyjmuje jakichkolwiek napisów. Napis można umieścić pod tarczą herbu. Berła imitujące berło uniwersyteckie zastąpiono berłami, których wzorem jest berło rektora Akademii. Berła i kłosy ułożono tak, aby krzyżowały się symetrycznie, rysunek kłosów wydłużono i uczyniono bardziej wyrazistym. Uznano, że korona umieszczona nad berłami burzy równowagę pól i przeniesiono ją ponad tarczę. Zmieniono przy tym kształt korony – z korony przypisywanej Kazimierzowi Wielkiemu na insygnium znajdujące się rzeczywiście w grobowcu króla.

Oprócz herbu uczelnie mają prawo do używania własnych pieczęci, chorągwi i flag. Chorągiew jest symbolem ich godności, reprezentowanej przez rektora, dlatego zwyczajowo umieszcza się chorągiew w gabinecie rektora i na budynku, w którym znajduje się rektorat (chorągwi nie należy mylić ze sztandarem, który ma bardziej militarny charakter, odmienną ornamentykę i ceremoniał). Dr Piech zaprojektował dwubarwną chorągiew Akademii Rolniczej i skorygował rysunek pieczęci tak, aby wszystkie elementy heraldyczne Uczelni uzyskały pełną zgodność.

"Naprawiony" znak Uczelni, pozbawiony błędów heraldycznych, utrzymujący w swej symbolice więź z Uniwersytetem, lecz wzbogacony o elementy własnej, 50-letniej tradycji, oczekuje teraz na akceptację Senatu.

Prof. dr hab. Barbara Skucińska

NOMONACJE PROFESORSKIE

W 2002 ROKU POWOŁANO NA STANOWISKO PROFESORA ZWYCZAJNEGO NASTĘPUJĄCE OSOBY:

PROF. DR HAB. JÓZEFA CURZYŁŁO
PROF. DR HAB. CZESŁAWĘ JASIEWICZ
PROF. DR HAB. MAGDALENĘ JAWORSKĄ
PROF. DR HAB. FRANCISZKA BOROWCA
PROF. DR HAB. MIROSŁAWĘ SOKOŁOWSKĄ-MIKOŁAJCZYK
PROF. DR HAB. PAWŁA BRZUSKIEGO

W OKRESIE OD GRUDNIA 2002 DO KWIETNIA 2003 ROKU NOMINACJE PROFESORSKIE Z RĄK PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ OTRZYMALI:

DR HAB. TEOFIL ŁABZA, PROF. AR
DR HAB. STANISŁAW KOKOSZKA, PROF. AR
DR HAB. KAROL KUKUŁA
DR HAB. JAN PAWEŁEK
DR HAB. KAZIMIERZ WIECH

PROF. DR HAB. INŻ.
TEOFIL ŁABZA

Katedra
Ogólnej Uprawy Roli i Roślin
Wydział
Rolniczo-Ekonomiczny

Prof. Teofil Łabza urodził się 16 grudnia 1947 roku w Przeciszowie k. Oświęcimia, woj. małopolskie. Studiował na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie (magister inżynier rolnik-1970 r.). Pracę magisterską wykonał w Katedrze Łąkarstwa pod kierunkiem prof. Jana Filipka. W 1979 roku obronił pracę doktorską pt. "Wpływ trzech poziomów nawożenia mineralnego w płodozmianie na zawartość przyswajalnego fosforu i potasu w glebie lessowej" wykonaną pod kierunkiem doc. Józefa Reicherta (doktor nauk rolniczych). Habilitował się w 1995 roku (doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie agronomii – uprawy roli i roślin) na podstawie oceny ogólnego dorobku naukowego i rozprawy pt. "Ekologiczne i rolnicze aspekty zachwaszczenia upraw zbożowych i okopowych w województwie krakowskim". Wszystkie stopnie naukowe nadała Mu Rada Macierzystego Wydziału. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał 22.I.2003.

Po studiach odbył staż produkcyjny (1970-1971) w Instytucie Ziemniaka - Zakładzie Doświadczalnym Ziemniaka w Starym Oleśnie k. Kluczborka. W Uczelni pracował na etacie asystenta naukowo-dydaktycznego (1971-1972), starszego asystenta (1972-1979) w Zespole Ogólnej Uprawy Roli i Roślin Instytutu Uprawy Roli i Roślin WSR (AR) w Krakowie. Następnie pracował jako adiunkt (1979-1999) i profesor nadzwyczajny Akademii Rolniczej (od 1.XII.1999) w Zakładzie (obecnie Katedrze) Ogólnej Uprawy Roli i Roślin. Od 1. II.2003 jest zatrudniony na etacie profesora nadzwyczajnego.

Odbył staże naukowe: w ART w Olsztynie u prof. dr hab. d.h.c. W. Niewiadomskiego, (2 miesiące – 1974), w WSI im. Kołarowa w Plovdiv – Bułgaria u prof. A. Żelewa (2 miesiące – 1976) oraz kilka wyjazdów studyjnych: między innymi do VSZ w Pradze (1984), WSI w Plovdiv (1988), UAR w Kijowie (1990), INRA w Dijon (1997), UCC w Cork (2002).

Działalność naukowa, którą podjął w chwili zatrudnienia w Uczelni jest związana z profilem badawczym jednostki macierzystej (zagadnienia ogólnouprawowe – gospodarka płodozmianowa i problematyka herbologiczna). Opublikował 134 prace, w tym: 82 twórczych, 30 artykułów i komunikatów naukowych oraz 22 popularne i upowszechnieniowe. Posiada także kilkanaście opracowań niepublikowanych, obejmujących syntezy wieloletnich badań i ekspertyzy.

W badaniach płodozmianowych opartych na ścisłych eksperymentach polowych, które realizował w okolicach Krakowa i w paśmie Pogórzy, popartych badaniami fitometrycznymi, wazonowymi i laboratoryjnymi, określił wydajność ogniw i członów płodozmianowych, co pozwoliło Autorowi zaproponować najlepsze

układy płodozmianowe, zwłaszcza okopowo-pastewne i pastewne, szczególnie przydatne w tym rejonie Polski. Powiązanie powyższych badań z innymi czynnikami agrotechnicznymi (nawożenie mineralne, gnojowicą, słomą) umożliwiło Mu dokonanie pełnej oceny fizykochemicznych właściwości roli i jakości plodów rolnych. Opracował również sposoby najefektywniejszego stosowania i dawkowania kompostów z odpadów drzewnych i pochodzących z przemysłu farmaceutycznego w polowej uprawie warzyw i innych roślin uprawnych.

W pracach herbologicznych, dla których materiału empirycznego dostarczały Mu obserwacje terenowe, eksponował takie zagadnienia jak: stan i stopień zachwaszczenia upraw rolniczych na różnych jednostkach typologicznych gleb i na różnych kompleksach rolniczej przydatności gleb w Makroregionie południowo-wschodnim oraz dynamika zachwaszczenia upraw w różnych warunkach fizjograficzno-glebowych. Zajmował się nie tylko taksonami dominującymi w uprawach rolniczych, ale także ginącymi gatunkami chwastów segetalnych oraz bioindykacyjną funkcją zbiorowisk chwastów. Badania chwastoznawcze posłużyły do opracowania unikalnych map występowania najpospolitszych i najgroźniejszych taksonów chwastów w Polsce (współautor).

Ważne miejsce w dorobku naukowym T. Łabzy zajmują prace poświęcone sukcesji roślinności na terenach odłogowanych oraz sposobom zagospodarowania takich obszarów, a także prace dotyczące testowania nowych pestycydów (herbicydy, retardanty wzrostu) przed dopuszczeniem ich do obrotu handlowego.

W ramach pracy naukowo-badawczej współpracował z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Zakład Ekologii i Zwalczania Chwastów we Wrocławiu (1975-1989), Ministerstwem Rolnictwa (1982-1990), Instytutem Przemysłu Organicznego w Warszawie (1985-1993), Urzędem Wojewódzkim w Częstochowie (1986), Zakładami Przemysłu Farmaceutycznego "Polfa" w Krakowie (1977-1980), Koniecpolskimi Zakładami Płyt Pilśniowych w Koniecpolu (1987-1989). Wymienione instytucje koordynowały lub finansowały niektóre badania. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych od czasu jego powołania (1983).

Brał czynny udział w 50 sympozjach, konferencjach i seminariach naukowych organizowanych w kraju i za granicą (m.in. Nitra, Kamieniec Podolski, Dijon, Bazylea). Był promotorem jednej wyróżnionej pracy doktorskiej i opiekunem 63 prac dyplomowych (magisterskich i inżynierskich), opiniował trzy rozprawy doktorskie, kilkadziesiąt prac naukowych do druku i projektów badawczych.

Prowadzi od wielu lat wykłady, seminaria i inne zajęcia dydaktyczne dla studentów studiów stacjonarnych i zaocznych specjalności *Agronomia*, *Agroekonomia* i *Zarządzania i marketingu w gospodarce żywnościowej*.

Był prodziekanem Wydziału Rolniczego (Rolniczo-Ekonomicznego) ds. Nauki i Studiów Zaocznych (1996-2002), członkiem Senatu – przedstawicielem samodzielnych pracowników Wydziału (od 1999), Przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich (od 2002), Zastępcą Przewodniczącego Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów (1993-1996), Przewodniczącym Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej – studia zaoczne (1997-2002) oraz członkiem wielu innych komisji senackich i wydziałowych.

Za działalność naukową otrzymał 2-krotnie Zespołową Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej (1990 i 1999) oraz 12-krotnie Nagrodę Rektora AR w Krakowie. Za działalność dydaktyczną i organizacyjną był 6-krotnie wyróżniony Nagrodą Rektora AR. Posiada Srebrną Odznakę za Zasługi dla Ziemi Częstochowskiej (1989), Srebrny Krzyż Zasługi (1999) i Medal Komisji Edukacji Narodowej (2002).

PROF. DR HAB.
STANISŁAW KOKOSZKA

Katedra
Mechanizacji Rolnictwa
Wydział
Techniki i Energetyki Rolnictwa

Stanisław Kokoszka, profesor nadzwyczajny nauk rolniczych, dr hab. Specjalność inżynieria rolnicza, mechanizacja i organizacja transportu rolniczego.

Urodzony 8.05.1950 r. w Jarosławiu. Studia wyższe ukończył na Wydziale Rolniczym Akademii Rolniczej w Krakowie w r.1974.

Doktor nauk technicznych, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Techniki Rolniczej AR w Lublinie z dnia 17.05.1980 r. na podstawie rozprawy pt. "Mechanizacja i organizacja transportu rolniczego w wielozakładowych przedsiębiorstwach rolniczych", promotorem był doc. Rudolf Michałek.

Doktor habilitowany nauk rolniczych w zakresie techniki rolniczej, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Techniki Rolniczej AR w Lublinie z dnia 29.11.1990 r., na podstawie dorobku i rozprawy pt. "Wybrane warunki gospodarowania i wykonywania przewozów a zużycie paliwa w transporcie wewnętrznym gospodarstw wielkoobszarowych". Praca opublikowana w Zeszytach Naukowych AR w Krakowie

(seria monografie).

Profesor nadzwyczajny nauk rolniczych, tytuł nadany rozporządzeniem prezydenta RP z dnia 9.12.2002 r.

Pracę zawodową rozpoczął w 1974 r. po zakończeniu studiów w AR.

1974- asystent stażysta, 1975-roczna służba wojskowa w Szkole Oficerów Rezerwy,

1976-77 asystent, 1977-80 st. asystent, 1980-90 adiunkt, 1990-99 adiunkt – dr hab., 1999 prof. nadzwyczajny AR.

Uczestniczył w dwutygodniowym stażu naukowym w WIR Plovdiw 1979 r.

Główne zainteresowania naukowe dotyczą: organizacji i ekonomiki mechanizacji, maszynoznastwa, mechanizacji o organizacji transportu rolniczego.

Jest autorem i współautorem 121 publikacji z czego na oryginalne prace twórcze przypada 52 pozycje , natomiast skrypty i książki naukowe to 5 pozycji.

W tej ostatniej grupie znajdują się: "Urządzenia transportowe w rolnictwie", autor, wykłady i przewodnik do ćwiczeń, skrypt AR Kraków 1985 r. "Transport w rolnictwie", autor, wykłady i przewodnik do ćwiczeń, skrypt AR Kraków 1996 r. "Analiza i uwarunkowania rynku usług i urządzeń w transporcie wiejskim" współautor, monografia. Wydawnictwo PTIR, Kraków 2001 r.

Od 1980 r. samodzielnie prowadzi wykłady z przedmiotu "Transport rolniczy", a od 1998 "Urządzenia transportowe w przemyśle rolno-spożywczym". Od wielu lat uczestniczy w prowadzeniu seminariów dyplomowych w ramach specjalizacji "ekonomika i organizacja mechanizacji".

W ramach współpracy naukowej z IBMiER wykonał wiele opracowań dotyczących mechanizacji i organizacji transportu rolniczego. W latach 1999-2001 kierował grantem 5 P06F 01416 "Analiza i uwarunkowania rynku usług i urządzeń w transporcie wiejskim"

W czasie pracy pełnił wiele funkcji w ciałach kolegialnych Wydziału, m. in. w latach 1999-2002 kierownik Wydziałowej Komisji Dydaktycznej. Od 1999 r. redaktor serii Technika Rolnicza i członek Kolegium Redakcyjnego Wydawnictwa AR. Od 2000 r. kierownik Zespołu Dydaktycznego w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa.

Członek Polskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej.

Za całokształt działalności Prof. Kokoszka był wielokrotnie nagradzany m. in. otrzymał nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa (obecnie MENiS) 2 nagrody i kilka nagród Rektora AR za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

PROF. DR HAB.
KAROL KUKUŁA

Zakład
Statystyki Matematycznej
Wydział
Rolniczo-Ekonomiczny

Dr hab. Karol Kukuła urodził się 23 lutego 1948 roku w Brodach koło Kalwarii Zebrzydowskiej (woj. bielskie). Studia wyższe odbył w latach 1968-1972 na Wydziale Ekonomiki Produkcji Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie i uzyskał tytuł magistra ekonomii. W 1973 roku zdobył miano najlepszego studenta Krakowa za co otrzymał medal im. M. Kopernika oraz Krakowską Czerwoną Różę. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych nadała mu w 1976 roku Rada Wydziału Ekonomiki i Organizacji Obrotu Akademii Ekonomicznej w Krakowie, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. "Metody badania zmienności struktur ekonomicznych", a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii, statystyki i ekonomiki rolnictwa w roku 1990, na podstawie ogólnego dorobku naukowego i rozprawy nt. "Statystyczna analiza strukturalna i jej zastosowanie w sferze usług produkcyjnych dla rolnictwa". Tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych otrzymał w 2003 roku.

Prof. dr hab. Karol Kukuła odbył staże naukowe w Uniwersytecie Katolickim w Tilburgu w Holandii w roku 1976 oraz w Grand Valley State College w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej w roku 1981. Pracę zawodową w charakterze asystenta stażysty rozpoczął w Zakładzie Ekonometrii i Cybernetyki Ekonomicznej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Krakowie w październiku 1972 roku, gdzie pracował do roku 1992, przechodząc kolejne stopnie kariery zawodowej (asystent, starszy asystent, adiunkt). W lutym 1992 roku, za porozumieniem stron, objął stanowisko profesora Akademii Rolniczej w Krakowie, gdzie od maja 1992 roku do chwili obecnej pełni funkcje kierownika Zakładu Statystyki Matematycznej. Pracę w Akademii Ekonomicznej kontynuował w wymiarze 3/4 etatu do roku 1996. Dorobek naukowy prof. dr hab. Karola Kukuły to 104 publikacje w tym 63 samodzielnych. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego, główny nurt jego działalności naukowej skupia się na zagadnieniach związanych z wielowymiarową analizą porównawczą.

Prof. dr hab. Karol Kukuła uczestniczył w licznych konferencjach i sympozjach, bardzo często w charak-

terze referenta, a prawie zawsze - uczestnika dyskusji. Jest uczestnikiem wielu konferencji cyklicznych, w tym również o zasięgu międzynarodowym: Międzynarodowe Colloquium Biometryczne; Międzynarodowa Konferencja nt. Metod i Zastosowań Badań Operacyjnych (MZBO). Prof. dr hab. Karol Kukuła prowadzi rozległą działalność dydaktyczną. Szeroki zasięg dotyczy zarówno przedmiotu wykładów, jak i kręgu odbiorców, do którego należą studenci wielu różnych uczelni. Jako samodzielny pracownik Akademii Rolniczej prowadzi seminarium magisterskie z zakresu zastosowań aparatu statystycznego do opisu zjawisk i zależności ekonomicznych. Był opiekunem kilkudziesięciu prac magisterskich, z których kilka zostało obronionych z wynikiem wyróżniającym. Jest autorem skryptów i podręczników, znajdujących szerokie zastosowanie wśród studentów, a także młodych pracowników naukowych kierunków ekonomicznych większości polskich uczelni. Prawie wszystkie pozycje ukazały się już w kilku wydaniach. Jest autorem lub współautorem oraz redaktorem następujących podręczników akademickich o zasięgu ogólnopolskim:

- Elementy statystyki w zadaniach, PWN Warszawa, dwa wydania
- Badania operacyjne w przykładach i zadaniach, PWN Warszawa, cztery wydania
- Ekonometria w przykładach i zadaniach, PWN Warszawa, dwa wydania
- Statystyczne metody analizy struktur ekonomicznych
- Metoda unitaryzacji zerowanej

Karol Kukuła jest promotorem 7 przewodów doktorskich.

Profesor jest członkiem Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu oraz Komisji Statystyczno-Demograficznej Polskiej Akademii Nauk. Od roku 1992 jest redaktorem naukowym serii Ekonomika Zeszytów Naukowych Akademii Rolniczej w Krakowie, a od roku 1997 - członkiem Kolegium Redakcyjnego i Rady Programowej periodyku o zasięgu ogólnokrajowym: "*Krakowskie Studia Małopolskie*". Jest też redaktorem naukowym trzeciego numeru tego czasopisma. Charakter problemów z zakresu gospodarki krajowej w wymiarze ekonomicznym, jakie nurtują środowiska pedagogów i doradców rolniczych Polski Południowej poznał prof. dr hab. Karol Kukuła jako dyrektor projektu: "*Kształcenie liderów wiejskich w zakresie ekonomii rynku w celu rozwijania działalności naukowej w Polsce Południowej*", realizowanego w roku 1995 w ramach programu PHARE za pośrednictwem Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa (RO FAPA w Nowym Sączu).

Prof. dr hab. Karol Kukuła został wyróżniony Nagrodą Ministra III stopnia za skrypty Akademii Ekonomicznej napisane w latach 1978-82, zaś za skrypt Akademii Rolniczej - Nagrodą Rektora Akademii Rolniczej w Krakowie. Podobnie za prace naukowo-badawcze otrzymał Nagrody Rektora Akademii Ekonomicznej oraz Nagrodę Rektora Akademii Rolniczej w roku 1995. W roku 1999 został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi , a w 2002 Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Profesor jest wieloletnim członkiem oraz wiceprezesem Krakowskiego Klubu Kolekcjonerów.

Prof. dr hab. inż. Jan Pawełek

Katedra Zaopatrzenia Osiedli w Wodę i Kanalizacji
Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji

Prof. dr hab. inż. Jan Pawełek urodził się 10 lipca 1949 roku w Gnojniku w powiecie Brzesko. Studia wyższe odbył w latach 1970 - 1975 na Wydziale Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej w Krakowie, gdzie uzyskał tytuł mgr inż. melioracji wodnych, specjalizując się w wodociągach i kanalizacji osiedli wiejskich.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu w 1984 r. Rada Wydziału Melioracji Wodnych Akademii Rolniczej w Krakowie na podstawie rozprawy pt. "Straty energii w poziomych rurociągach tłocznych przy hydrotransporcie ziamistego węgla aktywnego stosowanego w oczyszczaniu wody i ścieków". Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie kształtowania środowiska – gospodarka wodno-ściekowa osiedli wiejskich - uzyskał w styczniu 1997 roku.

Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Instytucie Budownictwa Wodnego i Ziemnego Akademii Rolniczej w Krakowie, początkowo na etacie asystenta stażysty, od 1 lipca 1976 asystenta, a następnie starszego asystenta naukowo-dydaktycznego. Od pierwszego października 1984 roku pracuje na etacie adiunkta, a od 1 listopada 2002 r na stanowisku profesora. Od 1999 roku jest kierownikiem Zakładu Zaopatrzenia Osiedli w Wodę i Kanalizacji przekształconego w roku 2000 w Katedrę. W roku 2002 został wybrany prodziekanem wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji. Od 9 grudnia 2003 roku posiada tytuł naukowy profesora.

W roku 1979 przebywał na dwumiesięcznym stażu naukowym w Akademii Rolniczej we Wrocławiu, natomiast w roku akademickim 1990/91 odbył 10-cio miesięczny staż na Politechnice w Zurychu.

Jego dorobek naukowy obejmuje ponad 120 prac, w tym 85 publikowanych. Z ogólnej liczby 85 prac, oryginalne prace twórcze to 60 pozycji.

Prace naukowe i osiągnięcia prof. dr hab. inż. Jana Pawełka dotyczą wiejskiej gospodarki wodno ściekowej. Prowadzone badania naukowe mają w większości charakter doświadczalny i związane są z doskonaleniem naukowych podstaw programowania, projektowania, budowy i eksploatacji wiejskich systemów zaopatrzenia w wodę i usuwania ścieków.

W ramach działalności badawczej dla gospodarki wykonał wiele prac o charakterze aplikacyjnym, ważnych dla obszaru Polski południowej. Prace profesora mają charakter badań stosowanych. Kontynuował pomiary częstości i czasu trwania podwyższonych mętności wody w potokach górskich, analizując wynikające z tego trudności i możliwości wykorzystania wody tych potoków do zasilania wodociągów wiejskich. W prowadzącej do praktycznych wniosków analizie wskazał właściwy kierunek rozwiązań i sposób postępowania, udowadniając słuszność założonej tezy o możliwości stosowania zbiorników zapasowych na ujęciach o określonej pojemności. Badania te są nadal kontynuowane w ramach grantu zwykłego pt. "Badania częstości i czasu trwania podwyższonych mętności wody w potokach górskich w świetle jej wykorzystania do celów wodociągowych".

Zagadnienie jakości wód powierzchniowych w świetle ich możliwości wykorzystania do celów wodociągowych jest przedmiotem współpracy międzynarodowej rozpoczętej w 1997 roku z drugim po Szwajcarii ośrodkiem, tym razem Niemieckim Związkiem Firm FIGAWA (Bundesvereinugung der Firmen im Gas- und Wasserfach E. V. FIGAWA) obejmującym około 600 firm branży wodociągowo-kanalizacyjnej i gazowej. Współpraca ta zaowocowała w latach 1998 i 2000 dwiema międzynarodowymi konferencjami zorganizowanymi w Polsce nt. "Ochrony jakości i zasobów wód". Był inicjatorem organizacji tych konferencji, członkiem komitetu naukowego konferencji, redaktorem wydania materiałów konferencyjnych, a także przewodniczącym komitetu organizacyjnego jednej z nich (1988 r.).

Po habilitacji rozszerzył obszar swoich badań o kierunek badawczy dotyczący odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach wiejskich. W ramach tej tematyki przeanalizował działanie wielu oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie Małopolski. Uzyskiwane w pracach wyniki badań w zdecydowanej większości są wykorzystane w praktyce decyzyjnej i projektowaniu urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych w osiedlach wiejskich.

Jego udział w licznych konferencjach, szkoleniach i powierzanie Mu redakcji naukowej materiałów konferencyjnych, a także organizacji konferencji świadczy o jego autorytecie naukowym i uznaniu jego pracy przez środowiska naukowe i inżynierskie.

Za swoją działalność naukową otrzymał nagrodę miasta Krakowa i był ośmiokrotnie nagrodzony nagrodą Rektora Akademii Rolniczej.

Prof. dr hab. inż. Jan Pawełek od chwili rozpoczęcia pracy w Uczelni prowadzi zajęcia na studiach stacjonarnych i zaocznych z następujących przedmiotów: wodociągi i kanalizacje wiejskie, technologia i urządzenia do uzdatniania wody, biotechnologia środowiskowa, wodociągi i kanalizacje - działy wybrane oraz seminaria dyplomowe na kierunku dyplomowania "Wodociągi i Kanalizacje". W sposób znaczący unowocześnił prowadzenie zajęć dydaktycznych, a także jest autorem zmian w programach poszczególnych przedmiotów.

Był promotorem ponad 40 prac magisterskich realizowanych w ramach kierunku dyplomowania "Wodociągi i Kanalizacje" na studiach dziennych i zaocznych oraz 7 prac inżynierskich. Jest współautorem programu studiów podyplomowych nt. "Infrastruktura sanitarna w ochronie i kształtowaniu środowiska". W 2001 roku decyzją Rektora został powołany na kierownika tego Studium. Za osiągnięcia w działalności dydaktycznej został dwukrotnie nagrodzony Nagrodą Rektora Akademii Rolniczej.

Jest promotorem dwóch prac doktorskich, w tym jednej zakończonej (2001 r.) a drugiej będącej w opracowaniu.

Bogata, jest jego praca w organizacjach działających na rzecz nauki, środowiska zawodowego, uczelni i wydziału. Przynależność do organizacji naukowych i zawodowych i pełnione funkcje z wyboru są w Jego wypadku niewątpliwym wyróżnieniem wynikającym z uznania Jego pracy w tych środowiskach. (prezes oddziału krakowskiego Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych (PZITS), przewodniczący komitetu organizacyjnego 4 ogólnopolskich konferencji naukowych zorganizowanych w latach 1996-2002, na tematy związane z gospodarką wodno-ściekową, ochroną wód oraz niezawodnością działania urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych).

PROF. DR HAB. KAZIMIERZ WIECH
Katedra Ochrony Roślin
Wydział Ogrodniczy

Kazimierz Wiech urodził się 18 marca 1950 r. w Krakowie. Tu ukończył I Liceum Ogólnokształcące im. Bartłomieja Nowodworskiego, a w 1968 r. rozpoczął studia na Wydziale Ogrodniczym Wyższej Szkoły Rolniczej. Pracę magisterską dotyczącą zwalczania oprzędzików na grochu, wykonał pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Achremowicza. Z dniem 1 października 1973 roku został zatrudniony na etacie asystenta w

Instytucie Ochrony Roślin Akademii Rolniczej w Krakowie. W latach 1976 - 1982 pracował w wymienionej jednostce jako starszy asystent. W 1982 roku obronił pracę doktorską pt. "Badania nad ryjkowcami (Col., Curculionidae) szkodnikami plantacji nasiennych koniczyny białej (Trifolium repens L.), a w 1993 r. przedstawił pracę habilitacyjną: "Wpływ współrzędnej uprawy kapusty głowiastej białej z koniczyną białą i fasolą szparagową na występowanie szkodliwej i pożytecznej entomofauny" i uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego. Praca doktorska i habilitacyjna zostały wyróżnione nagrodami ministra. Od 1997 roku pracuje na stanowisku profesora Akademii Rolniczej w Krakowie. W 2002 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1984-1996 był zatrudniony w wymiarze pół etatu na Wydziale Agrobiochemii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu.

W 1976 roku odbył trzymiesięczny staż na Uniwersytecie w Kairze, a w 1980 r. brał udział w realizowaniu tematu dotyczącego rolniczego zagospodarowania Irackiego Kurdystanu. W 1980 r. odbył 6-miesięczny staż naukowy w Stacji Eksperymentalej University of Georgia w Tifton (USA), gdzie pracował pod kierunkiem prof. J. Todda. Przebywał także w laboratorium prof. J. W. Lewis - odkrywcy kairomonów pracując tam wraz z dr M. A. Altieri, późniejszym profesorem na Uniwersytecie w Berkeley. W 1984 r. odbył 3-miesięczny staż na Uniwersytecie w Reading (Anglia), gdzie pracował pod kierunkiem wybitnego afidologa prof. H.F. van Emden. W 1988 r. został zaproszony do współpracy przez dr R. O. Clements ze Stacji Eksperymentalnej w Hurley (Wielka Brytania), którego zespół prowadził szeroko zakrojone badania w zakresie ochrony pastwisk trawiasto-koniczynowych przed różnymi grupami agrofagów. W trakcie trzech, kilkumiesięcznych wyjazdów prowadził badania nad sposobami żerowania ryjkowców oraz oceną znaczenia fitofagów na pastwiskach. Współpraca z Anglią zaowocowała kilkoma publikacjami i wymianą pracowników.

Podstawową tematyką badawczą w okresie od zakończenia studiów aż do podjęcia pracy habilitacyjnej (1973-1994) były badania nad roślinożerną entomofauną występującą na plantacjach nasiennych roślin motylkowatych. Badania te dotyczyły składu gatunkowego, biologii i szkodliwości różnych gatunków ryjkowców, zależnościami pomiędzy żerowaniem niektórych gatunków, a występowaniem chorób grzybowych, oraz sposobów żerowania badanych chrząszczy, co znalazło wyraz w opracowaniu kluczy do oznaczania ryjkowców oraz uszkodzeń roślin, przeznaczonych dla praktyków, opublikowanych zarówno w Polsce jak i w Anglii. W Anglii rozpoczął także badania dotyczące reakcji koniczyny czerwonej na żerowanie larw Apion apricans, określając graniczną liczbę larw przy której nie dochodzi do spadku plonu.

W 1982 roku rozpoczął badania nad wpływem współrzędnej uprawy późnej kapusty z koniczyną białą i fasolą szparagową na występowanie szkodliwej oraz pożytecznej entomofauny. Inspiracją do podjęcia tych badań stały się wizyty na angielskich uniwersytetach i spotkania z prof. T. Cocker - pionierem w dziedzinie badań nad uprawami współrzędnymi. Badania Kazimierza Wiecha dotyczące upraw współrzędnych, rozpoczęte w 1983 roku, były pierwszymi w Polsce i jednymi z pierwszych w Europie. Badania nad szkodliwą entomofauną warzyw kontynuował w latach 1994 - 2001. Przeprowadził wstępne obserwacje dotyczące parazytoidów gąsienic tantnisia krzyżowiaczka (Plutella xylostella L.) oraz opracował klucz umożliwiający identyfikację oprzędów parazytoidów w warunkach polowych. Od 2001 roku kieruje grantem (KBN) dotyczącym występowania, metod prognozowania oraz sposobów zwalczania wciornastków na kapuście głowiastej białej. Jest także kierownikiem grantu promotorskiego, dotyczącego parazytoidów gąsienic motyli występujących na warzywach kapustnych. Od 1997 roku współpracuje z grupą roboczą integrowanych metod ochrony warzyw (WPRS/IOBC). Wspólnie z naukowcami z kilkunastu krajów uczestniczył w opracowaniu monografii dotyczącej metod prognozowania połyśnicy marchwianki. W 2001 roku był organizatorem spotkania wspomnianej grupy roboczej w Krakowie.

W roku 1995 rozpoczął badania nad szkodliwą entomofauną drzew i krzewów ozdobnych. Przeprowadził obserwacje nad składem gatunkowym oraz biologią roślinożernych owadów, związanych z bukszpanem wiecznie zielonym i ligustrem pospolitym, a od 1998 roku prowadzi badania nad szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem (Cameraria ohridella Deshka&Dim.) - nowym dla Polski szkodnikiem kasztanowca białego. Współpracuje w tym zakresie z prof. J. Hrubikiem z Uniwersytetu w Nitrze na Słowacji. Jest kierownikiem grantów promotorskich dotyczących składu gatunkowego, biologii, szkodliwości oraz sposobów zwalczania szkodników ligustru pospolitego oraz biologii, szkodliwości i metod zwalczania nowego dla Polski szkodnika kasztanowca białego – szrotówka kasztanowcowiaczka. W 1999 roku z jego inicjatywy została zorganizowana pierwsza konferencja dotycząca ochrony roślin w ogrodach botanicznych i innych nieprodukcyjnych kolekcjach roślin przed chorobami i szkodnikami. Rezultatem tego przedsięwzięcia było przygotowanie do druku dwóch zeszytów pt. "Protection of plant collections against pests and diseases".

Wyniki badań opublikował w 58 pracach i 22 artykułach naukowych.

Działalność dydaktyczna obejmuje szeroki zakres

wykładów i seminariów, a w przeszłości także ćwiczeń z wielu różnych przedmiotów: entomologia stosowana, niechemiczne metody ochrony roślin, szkodniki roślin ozdobnych, szkodniki warzyw, szkodniki upraw sadowniczych. W ostatnich dwóch latach uczestniczył aktywnie w przygotowywaniu programu specjalności "Agroekologia i ochrona roślin", przygotowując programy kilkunastu nowych przedmiotów.

Prowadzi także działalność dydaktyczną współpracując ze szkołami na różnych szczeblach nauczania. W 1997 roku zorganizował "Uniwersytet dla Młodzieży", w ramach którego popularyzowana jest wiedza ogrodniczo/biologiczna.

Od 2002 roku prowadzi cykliczne spotkania pt. "Kariery ogrodnicze" przeznaczone dla studentów, prezentujące na przykładach absolwentów Wydz. Ogrodniczego drogi do osiągnięcia sukcesu w ogrodnictwie.

W 1995 roku uczestniczył w programie PHARE dotyczącym produkcji warzyw metodą integrowaną.

W 1996 roku rozpoczął kilkuletnią współpracę z Ogrodem Botanicznym UJ dotyczącą zastąpienia chemicznego zwalczania agrofagów metodami biologicznymi. Podjęte zadanie zakończyło się pełnym sukcesem.

Od 1995 roku współpracuje ściśle z Małopolskim Stowarzyszeniem Doradztwa Rolniczego oraz Ośrodkami Doradztwa prowadząc szkolenia, realizując granty. W ramach tej współpracy złożył szereg klubów 4H na terenie Województwa Świętokrzyskiego.

Od 1996 roku współpracuje z grupami producenckimi i firmami nasiennymi prowadząc szkolenia z zakresu ochrony warzyw.

Po 1990 roku rozwinął działalność popularyzatorską współpracując z "działkowcem" (członek kolegium redakcyjnego), "Dziennikiem Polskim" (autor cotygodniowych felietonów pt. "Na sześciu nogach" i innych), Hasłem Ogrodniczym oraz innymi czasopismami. Plonem tej działalności jest ok. 500 różnym artykułów popularnych i popularno-naukowych.

Od 1993 roku współpracuje z Radiem Kraków dla którego przygotował ponad 1500 cyklicznych audycji pt. *"Bliżej natury"* i *"Agroserwis"*. Współpracuje także z TVP dla której przygotował ponad 100 programów.

W 2000 roku zainicjował *"Dni Owada"* imprezę przeznaczoną dla młodzieży szkolnej oraz mieszkańców Krakowa, popularyzującą entomologię i owady.

W latach dziewięćdziesiątych zorganizował szereg wystaw ogrodniczych i kiermaszy – popularyzujących ogrodnictwo wśród mieszkańców Krakowa (m.in. dwukrotnie – *"Kwiaty w naturze i malarstwie"*).

Jest także autorem lub współautorem 13 podręczników, poradników i atlasów skierowanych zarówno do producentów warzyw i owoców jak i do działkowców oraz studentów.

W latach 1996-1999 oraz od 2002 roku pełni funkcję prodziekana Wydziału Ogrodniczego. Był członkiem Komisji Senackich, m.in. Komisji Dydaktycznej, Komisji Nauki, Komisji ds. Socjalnych, wielokrotnie członkiem Komisji rekrutacyjnej na Wydziale Ogrodniczym, członkiem komisji wydziałowych, a także opiekunem sekcji entomologicznej Koła Naukowego Ogrodników, w ramach którego był współorganizatorem obozów naukowych.

Za działalność naukową i dydaktyczną otrzymał kilkakrotnie nagrodę JM Rektora AR, a także Złoty Krzyż Zasługi i Medal Edukacji Narodowej. Został także wyróżniony odznaczeniami: "Za pracę społeczną dla Miasta Krakowa", "Zasłużony Działacz Kultury", "Polskiego Związku Chórów i Orkiestr", srebrną odznaką SITO, złotą odznaką Polskiego Towarzystwa Chirurgów Drzew.

Pasją łączącą działalność zawodową i zainteresowania pozazawodowe jest fotografia oraz film. Jest autorem ponad 10 tysięcy przezroczy i zdjęć dotyczących owadów, roślin, krajobrazów i ludzi, wykorzystywanych zarówno w trakcie wykładów i ćwiczeń jak i podczas licznych prelekcji prowadzonych w Krakowie i innych miastach. Jest autorem czterech pełnowymiarowych wystaw fotograficznych prezentowanych ponad ok. 30 razy w Polsce i w Niemczech. Przygotował też kilka spektakli poetycko/muzyczno/zdjęciowych m.in. *"Bliżej Natury"*, *"Piękno gór"*, *"Gorce w poezji i muzyce"*, *"Na sześciu nogach"* i inne, prezentowanych wielokrotnie na terenie kraju.

WSPOMNIENIA

W 2002 roku odeszli od nas wieloletni pracownicy naszej Uczelni: mgr inż. Jan Soroka, mgr inż. Feliks Szybka, Halina Skoczowska, Zofia Włosik, prof. dr hab. Eugeniusz Gorlach, mgr Joanna Chmiel-Broczyner, Ewa Oleksy, prof. dr hab. Wiesław Maciaszek, mgr Aleksandra Flakowicz.

Prof. dr hab. Eugeniusz Gorlach

(15 V 1926 – 27 X 2002)

W dniu 27 października 2002 r. zmarł profesor doktor habilitowany Eugeniusz Gorlach, emerytowany profesor zwyczajny Akademii Rolniczej w Krakowie, Prodziekan Wydziału Rolniczego, Wicedyrektor i Dyrektor Instytutu Gleboznawstwa, Chemii Rolnej i Mikrobiologii, Kierownik Zakładu Chemii Rolnej, niezwykle szanowany przez społeczność akademicką pracownik naukowy, wybitny pedagog i wychowawca licznej rzeszy chemików rolnych.

Profesor Eugeniusz Gorlach urodził się 15 maja 1926 r. w rodzinie chłopskiej w Woli Dalszej koło Łańcuta. Jego lata młodzieńcze przypadły na okres II wojny światowej. W tym okresie był członkiem Batalionów Chłopskich a naukę kontynuował w ramach tajnego nauczania. Prawdopodobnie doświadczenia z tego okresu zadecydowały o tym, że przez całe życie pozostał aktywnym ludowcem. Po wyzwoleniu kontynuował naukę w Liceum w Łańcucie i po zdaniu egzaminu dojrzałości w 1946 r. rozpoczął studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego, które ukończył w 1951 r.

Jeszcze jako student IV roku z dniem 1 marca 1950 r. został zatrudniony w Katedrze Chemii Rolnej UJ jako młodszy asystent i z tą Katedrą profesor Gorlach związał całe swoje życie zawodowe. W pierwszych latach swojej pracy naukowej, współpracując blisko z profesorem Tadeuszem Lityńskim, zajmował się pionierskimi badaniami prowadzonymi w Krakowie nad przydatnością wody amoniakalnej do celów nawozowych oraz nad wartością różnych nawozów fosforowych produkowanych z fosforytów krajowych i, do tej pory przerabianych w Polsce, fosforytów afrykańskich. Z tą problematyką związana była Jego rozprawa doktorska pt. "Wpływ głębokości umieszczania superfosfatu w glebie na plon i zawartość fosforu w roślinie". Na podstawie tej rozprawy w 1958 r. Rada Wydziału Rolniczego WSR w Krakowie nadała Mu stopień naukowy kandydata nauk rolniczych.

Główne zainteresowania naukowe prof. Gorlacha skupiały się wokół zagadnień związanych z mikroelementami i metalami ciężkimi. Spośród mikroelementów dotyczyły one przede wszystkim molibdenu i miedzi. Jego początkowe prace w tym zakresie dotyczyły w pewnym sensie inwentaryzacji – określenia zawartości tych pierwiastków w glebach i roślinach. Rozwijając tę problematykę zajął się rolą i znaczeniem tych mikroelementów w produkcji roślinnej oraz fitoprzyswajalnością i ich przemianami w glebie. W tym zakresie jest m.in. autorem oryginalnej metody oceny zasobności gleb w przyswajalny molibden, pierwiastek niezbędny w żywieniu roślin, pobierany przez rośliny w ilości co najwyżej kilku gramów z 1 ha. Metoda ta polega na oznaczeniu zawartości azotanów w częściach nadziemnych młodych siewek rzepaku, rosnących na glebie nawożonej i nienawożonej molibdenem. Profesor Gorlach jest również autorem modyfikacji metody Grigga - chemicznego testu oznaczania przyswajalnych form molibdenu. Metoda ta po pewnym uproszczeniu, została zatwierdzona jako obowiązująca w laboratoriach chemiczno-rolniczych w Polsce. W obrębie tych zagadnień opublikował w 1967 r. rozprawę habilitacyjną pt. "Molibden w glebach i jego przyswajalność dla roślin". Badania nad molibdenem przyniosły prof. Gorlachowi największą satysfakcję i uznanie naukowe. Jego publikacje z tego zakresu są najczęściej przytaczane przez autorów zarówno w Polsce jak i zagranicą.

Drugim mikroelementem, któremu prof. Gorlach poświęcił więcej uwagi była miedź. Przeprowadzone wnikliwe badania nad tym mikroelementem umożliwiły m.in. określenie roli wapnowania gleb kwaśnych w pobieraniu miedzi przez różne gatunki roślin uprawnych oraz w sorpcji i desorpcji miedzi w glebie.

W tym okresie odbył kilka długo- i krótkoterminowych staży zagranicznych, m.in. osmiomiesięczny w Szwecji i trzymiesięczny w Niemczech, zorganizował szereg krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych, w 1976 r. uzyskał tytuł i stanowisko profesora nadzwyczajnego a w 1985 r. stanowisko profesora zwyczajnego.

W ostatnim okresie zainteresowania naukowe prof. Gorlacha coraz bardziej nakierowane były na zagrożenia i ochronę środowiska, szczególnie środowiska rolniczego. Najwięcej uwagi poświęcał badaniom źródeł zanieczyszczenia i poszukiwaniu możliwości łagodzenia przyrodniczych skutków zwiększonej koncentracji metali ciężkich w różnych ogniwach łańcucha pokarmowego.

Wyniki swoich badań przedstawił Profesor w ponad 200 publikacjach, z czego około 150 to oryginalne prace twórcze. Był autorem i współautorem 15 podręczników, skryptów i książek. Profesor Gorlach był niezwykle aktywny do samego końca swojego pracowitego życia. Już na emeryturze przygotował wspólnie z profesorem Teofilem Mazurem z UWM w Olsztynie podręcznik "Chemia rolna", cieszący się dużym zainteresowaniem wśród czytelników. Ostatni artykuł Profesora nt. "Chemizacja rolnictwa – zło czy dobro" ukazał się już po jego śmierci w listopadowym numerze AURY. Należy dodać, że profesor Gorlach nie tylko z pedantyczną troską przygotowywał do druku naukowe rozprawy twórcze, ale często zajmował się również popularyzacją wiedzy, publikując artykuły w Aurze, Nowym rolnictwie czy Agrochemii.

Był cenionym pedagogiem i dydaktykiem. Prowadził wykłady i seminaria m.in. z zakresu chemii rolnej, podstaw ochrony środowiska, toksykologii, biologicznych skutków chemizacji rolnictwa i rehabilitacji terenów zdegradowanych, nie tylko w Akademii Rolniczej ale również w Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytecie Jagiellońskim, Politechnice Krakowskiej i Wszechnicy Mazurskiej w Olecku. Prof. Gorlach był inicjatorem, autorem planu i programu studiów oraz wieloletnim liderem międzywydziałowej specjalności kształcącej studentów w zakresie ochrony środowiska rolniczego, która od początku bieżącego roku akademickiego została przekształcona w nowy kierunek studiów na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym.

Od 1972 r. był członkiem, a w latach 1981-1990 przewodniczącym Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN. Pełnił wiele zaszczytnych i odpowiedzialnych funkcji w licznych komisjach, komitetach i towarzystwach naukowych, m.in. w Komitecie Gospodarki Nawozowej Rady Naukowo-Technicznej przy Ministrze Rolnictwa (1971-81), Państwowej Radzie Ochrony Środowiska (1988-95) i Radzie Ochrony Środowiska m. Krakowa (1980-92), był członkiem Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej oraz Polskiego i Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego, a także przewodniczącym Komisji Żyzności Gleby i Odżywiania Roślin (1971-1995) oraz przewodniczącym Zespołu Mikroelementowego PTG. Po reaktywowaniu Polskiej Akademii Umiejętności w 1993 r. był członkiem jej Komisji Rolnictwa.

Na podkreślenie i uznanie zasługuje również działalność Profesora w różnych czasopismach naukowych. Był redaktorem "Zeszytów Naukowych WSR w Krakowie, ser. Rolnictwo" (1959-1972), redaktorem Wydawnictwa Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych Krakowskiego Oddziału PAN "Acta Agr. et Silv., ser. Agr." (1972-1996), członkiem Komitetu Redakcyjnego "Roczników Gleboznawczych" (1974-1999), przewodniczącym (1984-1990) i członkiem (1984-2002) Komitetu Redakcyjnego "Polish Journal of Soil Science".

Aktywność zawodowa Prof. Gorlach była wysoko oceniana, o czym świadczą liczne nagrody i odznaczenia. Wielokrotnie wyróżniony był nagrodami Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Ministra Edukacji Narodowej, Wydziału Nauk Rolniczych i Leśnych PAN oraz Rektora WSR i AR. Odznaczony Krzyżami: Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi oraz licznymi medalami i odznaczeniami resortowymi, regionalnymi i naukowymi.

W nekrologu od Rady Wydziału napisaliśmy o Profesorze, że żegnamy człowieka o wielkiej wiedzy, doświadczeniu i kulturze osobistej, niezwykle prawego i szlachetnego, pracowitego i życzliwego. Profesor Gorlach swoją postawą, działaniem i zachowaniem na wszystkie te przymiotniki w pełni zasłużył i takim długo pozostanie w naszej pamięci.

opracował prof. dr hab. Florian Gambuś

Prof. dr hab. Wiesław Maciaszek

(14 II 1942 - 28 XI 2002)

W dniu 28 listopada 2002 roku po gwałtownej i nieuleczalnej chorobie przeżywszy 60 lat zmarł prof. dr hab. Wiesław Maciaszek, gleboznawca, wychowawca wielu pokoleń leśników na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie. Urodził się 14 lutego 1942 roku w Krakowie, gdzie uczęszczał do szkoły podstawowej i ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki.

Następnie studiował na Wydziale Rolniczym WSR w Krakowie (1962 – 1967). Tytuł magistra inżyniera rolnictwa uzyskał (1967) na podstawie pracy "Gleby Zakładu Roślin Zbożowych 'Borek Fałęcki' Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin", której promotorem był prof. dr Tomasz Komornicki. Od roku 1967 związał się zawodowo z Wydziałem Leśnym, a początki Jego pracy to uczestnictwo w organizacji pracowni i laboratorium gleboznawczego pod kierunkiem profesora Bolesława Adamczyka. Doskonalił również kwalifikacje nauczyciela akademickiego w zakresie pedagogiki szkoły wyższej. Specjalizował się w badaniach mikroelementów w glebach leśnych, co znalazło wyraz w pracy doktorskiej, obronionej 14 stycznia 1976. Uzyskał tym samym stopień doktora nauk leśnych na podstawie rozprawy pt. "Mikroelementy w glebach leśnych wytworzonych ze skał fliszu karpackiego", której promotorem był prof. dr hab. B. Adamczyk. W latach 1976-80 dał się poznać w skali międzyuczelnianej w Krakowie kierując badaniami w ramach problemów węzłowego (10.2.10) p.t. "Funkcjonowanie fizjocenozy pod presją skażeń przemysłowych" koordynowanego przez profesora Władysława Grodzińskiego oraz resortowego (R. II.9.) p.t. "Ekologiczne funkcje lasów w dolinie Popradu i podstawy ich zagospodarowania" kierowanego przez profesora Bolesława Rutkowskiego.

W latach 1980-81 po przejściu profesora B. Adamczyka z Wydziału Leśnego na Wydział Rolniczy zorganizował od podstaw Pracownię Gleboznawstwa Leśnego. Podjął się organizacji dydaktyki, badań i zaplecza laboratoryjnego na potrzeby Wydziału Leśnego. W roku 1983 odbył zagraniczny staż naukowy w Katedrze Gleboznawstwa Leśnego w Zvoleniu – Słowacja, pod kierunkiem profesora Rudolfa Šały. W 1985 roku ukończył prace badawcze i napisał rozprawę habilitacyjną na temat: "Studia dotyczące akumulacji metali ciężkich w glebach Puszczy Niepołomickiej", a przewód habilitacyjny zakończył w1990 roku na Wydziale Rolniczym AR w Krakowie i uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych z zakresu agrotechniki-gleboznawstwa. Tytuł profesora nauk leśnych otrzymał w 1999 r.

W latach 1986-90 kierował pracami badawczymi w temacie NCR-350 pt. "Badania przyczyn masowego zamierania drzew liściastych ze szczególnym uwzględnieniem dębu i buka oraz próby zapobiegania" i badaniami w programie CPBR 10.20 pt.: "Doskonalenie gospodarki rolnej i leśnej na ziemiach górskich". W latach 1990-93 kierował pracami badawczymi w grancie KBN nr 6 0024 91 01 pt. "Wpływ przedplonu sosnowego na górskie gleby porolne", które zaowocowały publikacjami w zakresie geochemicznego przekształcania gleb uprawnych w gleby leśne pod wpływem sosny pospolitej. W latach 1998-2000 kierował pracami badawczymi w grancie KBN nr 5 PO6H 036 14 pt. "Degradacja i regradacja gleb pod wpływem gospodarki leśnej na terenie Żywiecczyzny". W tym grancie zebrano materiały do realizacji w Katedrze 2 doktoratów, których obron Profesor niestety nie doczekał.

Profesor Wiesław Maciaszek był znakomitym dydaktykiem. Od 1981 roku prowadził wykłady z gleboznawstwa leśnego na studiach stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych na Wydziale Leśnym, a także wykłady i szkolenia dla służby leśnej administracji LP w Polsce południowej . Opracował i wdrożył program gleboznawstwa dla architektów krajobrazu na Politechnice Krakowskiej (w roku 2002). Pod Jego kierunkiem 30 studentów wykonało prace magisterskie. Był promotorem w dwóch przewodach doktorskich, a także recenzentem prac doktorskich i rozpraw habilitacyjnych. Wykonał wiele recenzji na zlecenie KBN.

Jego całe życie zawodowe związane było z WSR/AR. Kolejne szczeble kariery zawodowej związane są z Wydziałem Leśnym. W latach 1967-76 - pracował na stanowisku asystenta i starszego asystenta w Pracowni Gleboznawstwa Leśnego. Od dnia 1 października 1976 rozpoczął pracę na stanowisku adiunkta w Zespole Gleboznawstwa Instytutu Hodowli Lasu. Od roku 1981 pełnił obowiązki kierownika Zespołu, a następnie (od 1992 roku) kierownika Zakładu Gleboznawstwa Leśnego. W 1997 roku w drodze konkursu został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od roku 2000, to jest od powołania Katedry Gleboznawstwa Leśnego, aż do śmierci sprawował obowiązki kierownika. W latach 1990-1993 - pełni funkcję prodziekana d/s studentów, a w latach 1996-1999 - prodziekana d/s ogólnych, w latach 1999-2002 – prorektora d.s. naucznia AR. Członek licznych komisji wydziałowych i senackich.

Jest autorem lub współautorem 65 opracowań naukowych, w tym: 35 oryginalnych prac twórczych, 5 artykułów przeglądowych oraz 20 ekspertyz naukowych. Główne zainteresowania naukowe Profesora Wiesława Maciaszka koncentrowały się wokół problematyki wpływu różnych form antropopresji na gleby; a zwłaszcza oddziaływania turystyki pieszej, zabiegów gospodarczych w leśnictwie, imisji do gleb pyłów i gazów miejsko-przemysłowych. Interesował się również wpływem wybranych czynników glebotwórczych na kształtowanie się i ewolucję gleb. Wiele uwagi poświęcił roli gleby w kształtowaniu odporności ekosystemów leśnych na wpływ czynników abiotycznych i biotycznych.

Do najważniejszych opublikowanych prac których był autorem lub współautorem oprócz pracy doktorskiej i habilitacyjnej należy zaliczyć: "Badania struktury agregatowej gleb wytworzonych ze skał fliszowych Beskidu Żywieckiego i Niskiego". Cz. I. Roczn. glebozn., 1986, t. 37, nr 1, s. 25-36. Cz. II. Roczn. glebozn., 1986, t. 37, nr 1. s. 37-48). "Właściwości fizyczne wybranych kamienistych gleb leśnych wytworzonych ze skał warstw magurskich w Beskidzie Żywieckim". Roczn. glebozn., 1990, t. 41, nr 1/2, s. 23-33. "Degradacja górskich gleb leśnych

w pobliżu szlaków turystycznych". Zesz. Nauk. AR w Krakowie. 1992, nr 269, Leśnictwo z. 22, s. 3-16. "Gleboznawcze aspekty zamierania dębów w południowo-wschodniej Polsce". Prace IBL, Ser. A, 1996, Nr 824, s. 90-109, "Przekształcanie górskich gleb porolnych przez przedplony sosnowe". Cz. I. Acta Agr. et Silv., Ser. silv., 1996, Vol. 34, s. 67-79. Cz. II. Acta Agr. et Silv. Ser. silv., 1996, Vol. 34, s. 81- 92). Opracowania o charakterze monografii: "Degradacja i regradacja gleb pod wpływem gospodarki leśnej na terenie Żywiecczyzny". Wydawnictwo AR. Kraków 2000, s.1-88, "Właściwości utworów organicznych wytworzonych z leżaniny drzew w wybranych rezerwatach ścisłych Polski południowej". Wydawnictwo AR, Kraków 2001.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego i Polskiego Towarzystwa Leśnego oraz ich odpowiedników międzynarodowych. Za osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej był wyróżniony 15-krotnie nagrodą Rektora AR w Krakowie, a także Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2001), Złotym Krzyżem Zasługi (1988) i Srebrną Odznaką Polskiego Towarzystwa Leśnego (2002).

Pozostanie w naszych sercach i pamięci jako przyjaciel, człowiek prawy, uczynny i szlachetnego serca, wrażliwy na ludzką krzywdę, który jednakową miarą mierzył sobie i innym. Jako kierownik zespołu tworzył znakomitą atmosferę pracy. Można było zawsze liczyć na Jego pomoc w sprawach służbowych i prywatnych. Będzie nam bardzo brakować Jego spokoju, mądrości i pomocy, której nie odmawiał nikomu. Nie usłyszymy już Jego barwnych wspomnień wędkarza, kolarza i pilota.

Jeszcze w maju 2002 Profesor snuł rozliczne plany badawcze i dydaktyczne, niestety gwałtowna choroba przerwała to wszystko i sprawiła, że odszedł przedwcześnie w latach największych osiągnięć i możliwości twórczych. Dołączył do grona swoich bezpośrednich wychowawców i mistrzów, twórców krakowskiej szkoły gleboznawstwa, Profesorów Tomasza Komornickiego i Bolesława Adamczyka.

opracował dr hab. inż. Stanisław Brożek

KONFERENCJE

Konferencja międzynarodowa pt.

"Ekologia, badanie i ograniczanie populacji owadów leśnych"

(Ecology, Survey and Management of Forest Insects)

Kraków, 1-5 września 2002

W dniach 1-5 września 2002 r. w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa nt. "Ekologia, badanie i ograniczanie populacji owadów leśnych" (Ecology, Survey and Management of Forest Insects) – połączone spotkanie grup roboczych International Union of Forestry Research Organizations (IUFRO).

7.03.06. Zintegrowane metody zwalczania leśnych foliofagów (Integrated Management of Forest Defoliators).

7.03.07. Dynamika populacji owadów leśnych (Population Dynamics of Forest Insects) 7.03.10. Metodyka badań szkodników owadzich i chorób drzew leśnych w Europie Środkowej (Methodology of Forest Insect and Disease Survey in Central Europe).

Konferencja została zorganizowana przez Zakład Gospodarki Leśnej Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz Katedrę Entomologii Leśnej Akademii Rolniczej w Krakowie, miejscem obrad było Centrum Kongresowe AR w Krakowie.

Celem konferencji było zaprezentowanie najnowszych osiągnięć naukowych w następujących grupach tematycznych:

- metody badania populacji owadów leśnych,
- dynamika populacji owadów leśnych,
- wpływ owadów i chorób drzew leśnych na ekosystemy,
- zintegrowane metody ochrony lasu przed owadami,
- biologiczne metody ochrony lasu.

Czterodniowa konferencja obejmowała obrady plenarne w pięciu sesjach, jeden przedpołudniowy blok w dwóch sesjach równoległych, sesję posterową oraz część terenową. W obradach uczestniczyło 74 delegatów z 22 państw Europy (Austria, Belgia, Chorwacja, Czechy, Estonia, Finlandia, Grecja, Irlandia, Litwa, Niemcy, Polska, Rosja, Rumunia, Słowacja, Szwajcaria, Ukraina, Węgry, Włochy), Ameryki Północnej (USA, Kanada), Japonii i Nowej Zelandii.

Obrady otworzył Prof. dr hab. Tadeusz Kowalski – Dziekan Wydziału Leśnego AR w Krakowie oraz koor-

dynatorzy grup IUFRO patronujących konferencji: Michael McManus, Andrew Liebhold, Miloš Knížek. W ośmiu sesjach, którym przewodniczyli koordynatorzy lub zastępcy koordynatorów grup roboczych IUFRO (G. Csoka, F. Forster, W. Grodzki, M. Knížek, A. Liebhold, M. McManus, J. Novotny, I. Otvos) wygłoszono ogółem 33 referaty i zaprezentowano 28 posterów. Obejmowały one szeroki zakres zagadnień ze wszystkich wyżej wymienionych grup tematycznych. Spotkanie było pierwszą okazją do wymiany informacji na tak szerokiej płaszczyźnie merytorycznej, a także terytorialnej, zwłaszcza dla osób zaangażowanych w prace grupy 7.03.10, związanej z definicji z Europą Środkową. W wyniku przeprowadzonych dyskusji stwierdzono znaczne podobieństwo zagrożeń od czynników biotycznych w różnych częściach świata. Wskazuje to na potrzebę organizowania kolejnych takich konferencji.

W części terenowej zorganizowano objazd wybranych obiektów przyrodniczych na Podhalu, celem pokazania głównych problemów ochrony drzewostanów iglastych (głównie świerkowych) w górach. Część przedpołudniowa obejmowała wizytę w Tatrzańskim Parku Narodowym, w rejonie Łysej Polany – Włosienicy – Morskiego Oka, gdzie zaprezentowano problematykę niedawnej gradacji kornika drukarza w obszarze ochrony ścisłej Parku, oraz sąsiadujących drzewostanach TANAP (odpowiednik TPN na Słowacji), z uwzględnieniem wyników międzynarodowych badań w ramach tematu INCO-Copernicus "TATRY". Na spotkaniu zorganizowanym przez Dyrekcję TPN zapoznano uczestników z najważniejszymi problemami Parku. Część popołudniowa sesji terenowej była poświęcona problemom ochrony drzewostanów gospodarczych w Nadleśnictwie Nowy Targ, w tym także w lasach własności prywatnej, które stanowią aż około 80% powierzchni leśnej zarządzanej lub nadzorowanej przez Nadleśnictwo. Prezentowano m.in. skutki trąby powietrznej z roku 2001 i problem odtwarzania zniszczonych drzewostanów, likwidację szkód powodziowych z lat 1997-2000, a także aktualne zagrożenia biotyczne w drzewostanach świerkowych (głównie przez kornika drukarza) wraz z zagadnieniami ich stopniowej przebudowy. Objazd terenowy zakończono spotkaniem przy ognisku, zorganizowanym przez Nadleśnictwo.

Materiały konferencyjne (teksty referatów i streszczenia posterów) zostaną opublikowane w jęz. angielskim w oddzielnym wydawnictwie przez US Department of Agriculture, Forest Service.

Prof. dr hab. Jerzy R. Starzyk
(Katedra Entomologii Leśnej AR w Krakowie)
Dr inż. Wojciech Grodzki
(Zakład Gospodarki Leśnej Regionów Górskich Instytutu Badawczego Leśnictwa)

Konferencja URSS AR pt.
"Rola uczelni rolniczych w dostosowaniu polskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej"
Kraków, 7-8 grudnia 2002

Młodzież interesuje się przyszłym losem Europy i Polski w Europie. X Ogólnopolska Konferencja Porozumienia Samorządu Studentów Uczelni Rolniczych zorganizowana w Krakowie przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja odbiła się dużym echem nie tylko w środowisku krakowskim. Tematem konferencji była **"Rola uczelni rolniczych w dostosowaniu polskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej"**. Można było zaobserwować wielkie zainteresowanie ze strony studentów uczelni całego kraju. Szczecina, Lublina, Warszawy, Wrocławia, Bydgoszczy i Łomży.

Uczestników i zaproszonych gości powitał Wojciech Ochodek- przewodniczący URSS AR w Krakowie. Swoim wystąpieniem zainaugurowali konferencję gospodarze naszej uczelni z Jego Magnificencją prof. dr hab. inż. Zbigniewem Ślipkiem na czele. Prorektor ds. Dydaktycznych i Studenckich Jerzy Niedziółka przybliżył uczestnikom działanie systemu dydaktycznego w Akademii Rolniczej w Krakowie.

Po uroczystej inauguracji jako pierwszy głos zabrał Prorektor dr hab. Czesław Nowak. W swoim wystąpieniu pt. **"Rolnictwo na świecie –czyli dlaczego nie bać się Unii"** porównał gospodarkę krajów "piętnastki" z gospodarką Stanów Zjednoczonych. Prorektor Czesław Nowak z właściwym sobie realizmem przedstawił uczestnikom konferencji wymierne korzyści z przystąpienia Polski do Unii Europejski uwzględniając jednak realne zagrożenia, jak również potrzebę aktywnego działania w obliczu nowej rzeczywistości .

Konferencję uświetniła wypowiedź Posła na Leszka Zielińskiego z Polskiego Stronnictwa Ludowego, dotycząca nie tylko pieniężnych korzyści z wstąpienia Polski do UE . Poseł Zieliński podkreślił, że UE jest paktem zapewniającym swoim członkom pomoc, ochronę a ponadto możliwość korzystania z ogromu wspólnych doświadczeń. Zwrócił on uwagę na skuteczność dotychczasowych "twardych" negocjacji z przedstawicielami Unii . Podobnie jak pozostali prelegenci uzależnił przyszłość Polski w UE od młodzieży, której operatywność, pracowitość a przede wszystkim otwartość na wiedzę i dobre inicjatywy może uczynić Polskę w przyszłości pełnowartościowym członkiem UE oraz pewnym partnerem gospodarczym .

Ożywioną dyskusję wśród młodych uczestników konferencji wywołało wystąpienie Przewodniczącego Federacji Związków Gmin i Powiatów Małopolskich RP Kazimierza Barczyka. Poświęcił on swoją wypowiedź

roli Samorządów i organizacji pozarządowych w procesie dostosowania Polski do standardów UE.

Wiele uwagi poświęcono możliwościom korzystania przez polskich rolników z programów przygotowanych przez UE. Studentów szczególnie zaciekawił "mechanizm" przyznawania pomocy w ramach przystąpienia polskich rolników do programów pomocy, jak również możliwość szkolenia w tym zakresie.

Kolejnym i zarazem ostatnim punktem konferencji było omówienie bieżących problemów oraz inicjatyw Porozumienia Samorządu Studentów Uczelni Rolniczych. Obradom przewodniczył Jerzy Sulikowski. Przedstawiciele Uczelni Rolniczych z całej Polski rozważali organizacyjne możliwości międzyuczelnianej wymiany studentów w ramach ciekawszej realizacji programu studiów, a także omawiano projekt nowego studenckiego regulaminu Uczelni Rolniczych.

Owocne dyskusje z przybyłymi gośćmi i obrady Samorządów Uczelni Rolniczych zakończył wieczorek integracyjny w klubie studenckim "Pod Jaszczurami".

Małgorzata Lachman, Wojtek Ochodek

Spotkanie naukowców
w ramach polsko-niemieckiej współpracy
na rzecz ochrony środowiska
Kraków, 24 stycznia 2003

Na Wydziale Ogrodniczym w dniu 24 stycznia 2003 roku odbyło się spotkanie naukowców polskich i niemieckich poświęcone omówieniu efektów współpracy dotyczącej biologicznych metod ochrony środowiska naturalnego. Grupa naukowców z Zakładu Biochemii Wydziału Ogrodniczego AR w Krakowie i Uniwersytetu w Jenie opracowała metody selekcji i hodowli organizmów drożdżowych i roślinnych wykazujących zdolności hiperkumulacji związków chromu. Organizmy takie mogą być wykorzystywane w procesach biologicznego oczyszczania i unieszkodliwiania toksycznych skażeń chromem oraz innymi metalami ciężkimi.

Dzięki pomocy finansowej Republiki Federalnej Niemiec za pośrednictwem Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w latach 2000-2002 realizowano szeroko zakrojony projekt naukowy związany z przedstawioną tematyką. Z przyznanych środków zakupiono nowoczesną aparaturę badawczą – spektrofluorymetr Hitachi F-4500 – pomocną w badaniach subtelnych mechanizmów oddziaływania metali ciężkich z organizmami żywymi.

Prof. dr hab. Kazimierz Wiech

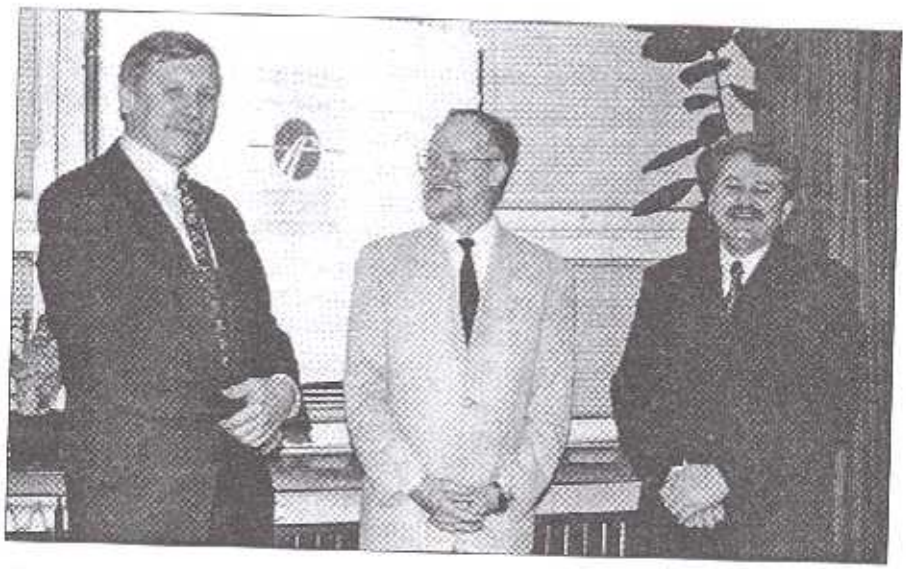

Na zdjęciu od lewej: Prodziekan Wydziału Ogrodniczego prof. dr hab. Kazimierz Wiech, Prof. Klaus Appenroth z Uniwersytetu w Jenie, kierownik Zakładu Biochemii Wydziału Ogrodniczego dr hab. Henryk Kołoczek

Z PRAC SENATU

Posiedzenie Senatu w dniu 29 listopada 2002 r.

Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłych pracowników Akademii Rolniczej:

- prof. dr hab. Eugeniusza Gorlacha – byłego kierownika Katedry Chemii Rolnej,
- mgr Joanny Chmiel – Broczyner z Zakładu Budownictwa Rolniczego,
- Ewy Oleksy z Katedry Melioracji i Kształtowania Środowiska,
- prof. dr hab. Wiesława Maciaszka – Prorektora ds. Nauczania, I zastępcy Rektora w kadencji 1999 – 2002.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek w sprawie mianowania dr hab. Anny Barszcz na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR w Katedrze Użytkowania Lasu i Drewna.

Senat powołał nowe specjalności obowiązujące od roku akademickiego 2003/2004:

- **Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji**
  - **inżynieria wodna i sanitarna**
  - **infrastruktura techniczna wsi**
  - **Inżynieria ekologiczna**

- **Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa**
  - **infrastruktura i logistyka obszarów wiejskich**

Zatwierdzono zasady naboru na studia stacjonarne i zaoczne w roku akademickim 2003/2004:

- regulamin rekrutacji na studia w roku akademickim 2003/2004,
- uprawnienia laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych ubiegających się o przyjęcie na studia w latach 2003/2004 – 2005/2006.

Zatwierdzono opracowane przez Senacką Komisję ds. Rozwoju i Oceny Kadr zasady zatrudniania adiunktów.

Powołano Komisję Dyscyplinarną dla Studentów oraz dokonano wyboru Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego tej komisji.

1) prof. dr hab. Norbert Marks - Przewodniczący
2) dr hab. Marian Kulej - Z-ca Przewodniczącego

Powołano Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną dla Studentów oraz dokonano wyboru jej Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego.

1) dr hab. Maria Moś, prof. AR – Przewodnicząca
2) dr hab. Zygmunt Kowalski – Z-ca Przewodniczącego

Senat wyraził zgodę na obciążenie działki 299/3 w Chełmie czasową służebnością przejazdu i przechodu.

Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej Czesław Nowak przedstawił informacje o aktualnej tematyce badawczej prowadzonej w Uczelni.

Posiedzenie Senatu w dniu 20 grudnia 2003 r.

Senat podjął uchwałę określającą Misję Akademii Rolniczej w Krakowie.

Pozytywnie zaopiniowano zmiany w regulaminie organizacyjnym AR:

a/ w pionie administracji rektorskiej:

- włączenie Stanowiska Pracy ds. Bytowych Studentów do Działu Nauczania z jednoczesnym wyłączeniem zadań, które powinny być realizowane przez administrację podległą Dyrektorowi Administracyjnemu, dotyczących:
  - -) utrzymania obiektów studenckich w należytym stanie technicznym,
  - -) gospodarowania sprzętem i wyposażeniem w obiektach studenckich,
- utworzenie stanowiska Audytora Wewnętrznego

bezpośrednio podporządkowanego Rektorowi,
- przeniesienie Stanowiska Pracy ds. Analiz obecnie podporządkowanego Rektorowi do pionu administracji podległej Dyrektorowi Administracyjnemu,

b/ w pionie administracji podległej Dyrektorowi Administracyjnemu:
- przywrócenie stanowiska Zastępcy Dyrektora ds. Technicznych.

Pozytywnie zaopiniowano wniosek Rady Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa w sprawie zniesienia **Katedry Mechaniki Technicznej** z dniem 30 września 2003 roku.

Na wniosek Rady Wydziału Techniki i Energetyki Rolnictwa Senat przekształcił **Katedrę Podstaw Budowy Maszyn w Katedrę Inżynierii Mechanicznej i Agrofizyki** z dniem 1 października 2003 r.

Na wniosek Rady Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji Senat przekształcił **Zakład Budownictwa Wiejskiego w Katedrę Budownictwa Wiejskiego.**

Senat podjął uchwałę w sprawie rozliczenia różnicy w ZFŚS wykazanej w bilansie rozdzielczym pomiędzy Akademią Rolniczą i Uniwersytetem Rzeszowskim.

Posiedzenie Senatu w dniu 31 stycznia 2003 r.

Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłych pracowników AR: **prof. dr hab. Piotra Prochala** z Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji oraz **mgr Aleksandry Flakowicz** – emerytowanego pracownika Działu Technicznego.

Rektor wręczył listy gratulacyjne **prof. Mirosławie Sokołowskiej-Mikołajczyk i prof. Pawłowi Brzuskiemu** mianowanym na stanowisko profesora zwyczajnego w Akademii Rolniczej w Krakowie oraz **prof. Stanisławowi Kokoszce** i **prof. Janowi Pawełkowi**, którzy otrzymali tytuł profesora nauk rolniczych.

Na wniosek Rady Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Senat wyraził zgodę na **nadanie tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej w Krakowie prof. dr hab. Jerzemu Strzeżkowi.**

Senat pozytywnie zaopiniował przedstawione wnioski personalne:
- o wyrażenie zgody na wystąpienie o mianowanie **prof. dr hab. Józefa Kowalskiego** na stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa,
- w sprawie mianowania **prof. dr hab. Jana Szarka** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Hodowli Bydła,
- w sprawie mianowania **prof. dr hab. Tadeusza Bednarczyka** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Inżynierii Wodnej,
- w sprawie mianowania prof. **dr hab. Małgorzaty Poniedziałek** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Warzywnictwa z Ekonomiką Ogrodnictwa,
- w sprawie mianowania **prof. dr hab. Władysława Poniedziałka** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Sadownictwa,
- w sprawie mianowania **prof. dr hab. Kazimierza Wiecha** na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Ochrony Roślin,
- o wyrażenie zgody na zatrudnienie **dr hab. Jerzego Dąbkowskiego** na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR (1/2 etatu) w Katedrze Mechanizacji Rolnictwa.

Senat podjął uchwały w sprawach dotyczących finansów Uczelni:
- zatwierdził skorygowany plan rzeczowo–finansowego Uczelni za 2002 r.,
- zatwierdził założenia do planu rzeczowo–finansowego na 2003 r.,
- zatwierdził prowizorium budżetowe Uczelni na rok 2003.

Na wniosek Rady Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Senat przekształcił Ogólnowydziałowy Doświadczalny Zakład Jazdy Konnej w Rząsce **w Stację Doświadczalną Zakładu Higieny Zwierząt i Środowiska Hodowlanego.**

Posiedzenie Senatu w dniu 28 marca 2003 r.

Rektor pogratulował uzyskania tytułu profesora nauk rolniczych:
- prof. dr hab. Teofilowi Łabzie
- prof. dr hab. Kazimierzowi Wiechowi

oraz tytułu profesora nauk ekonomicznych:
- prof. dr hab. Karolowi Kukule

Pozytywnie zaopiniowano wniosek o wyrażenie zgody na wystąpienie o mianowanie prof. dr hab. Władysława Poniedziałka na stanowisko profesora zwyczajnego w Katedrze Sadownictwa.

Pozytywnie zaopiniowano sprawę mianowania dr hab. Krzysztofa Żyły na stanowisko profesora nadzwyczajnego AR w Katedrze Biotechnologii Żywności.

Senat pozytywnie zaopiniował wnioski w sprawie przyznania nagrody Ministra Edukacji Narodowej i Sportu oraz wnioski o nadanie odznaczeń państwowych i resortowych.

Na wniosek Rady Wydziału Ogrodniczego Senat przekształcił Katedrę Sadownictwa oraz Zakład Pszczelnictwa w Katedrę Sadownictwa i Pszczelnictwa.

Przedstawiono opinie w sprawie przekształcenia Zakładu Doświadczalnego w Garlicy Murowanej w Stację Doświadczalną Katedry Sadownictwa i Pszczelnictwa w Garlicy Murowanej.

Przegłosowano wniosek uzupełniający uchwałę nr 77/2002 określającą zasady zatrudniania adiunktów.

Uchwalono zmiany w Statucie AR.

Zatwierdzono plan rzeczowo-finansowy na 2003 rok.

KRONIKA

Z końcem ubiegłego roku w Tarnowie rozegrany został turniej koszykówki mężczyzn uczelni małopolskich. Organizator turnieju – Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa zaprosiła do Tarnowa uczelnie krakowskie, z których udział w turnieju wzięły reprezentacje AGH, UJ i naszej Uczelni.

Klasyfikacja końcowa turnieju:

1. PWSZ Tarnów
2. AR Kraków
3. UJ Kraków
4. AGH Kraków

W rozgrywkach eliminacyjnych reprezentacja naszej Uczelni wygrała z AGH 101:93, zaś PWSZ Tarnów wygrał z UJ 74:58. W spotkaniu finałowym o pierwsze miejsce PWST Tarnów wygrał z AR 89:87. Najlepszym zawodnikiem naszej reprezentacji był M. Klima (II rok WIŚiG). Turniej był wzorowo zorganizowany, uczestniczące drużyny i zawodnicy otrzymali puchary, statuetki oraz nagrody rzeczowe.

***

22 stycznia odbyło się przekazanie kluczy do wykończonej części nowego obiektu Wydziału Technologii Żywności przy ul. Balickiej 122 w Mydlnikach. W kwietniu przeprowadziły się tam trzy katedry: Chłodnictwa i Koncentratów Spożywczych, Inżynierii i Aparatury Przemysłu Spożywczego, Surowców i Przetwórstwa Owocowo Warzywnego oraz Dziekanat Technologii Żywności.

***

Dzień Otwarty Akademii Rolniczej – 14 marca 2003 r.– zainaugurował obchody Jubileuszu 50-lecia Wyższej Szkoły Rolniczej – Akademii Rolniczej w Krakowie. Podobnie jak w latach poprzednich celem zorganizowania Dnia Otwartego było zaprezentowanie bazy naukowo-dydaktycznej wydziałów oraz zachęcenie młodzieży do podjęcia studiów na kierunkach proponowanych przez Uczelnię. Licznie zebraną w auli Centrum Kongresowego młodzież powitał Rektor Zbigniew Ślipek. Następnie głos zabrał Prorektor ds. Nauczania Jerzy Niedziółka, który szczegółowo przedstawił ofertę edukacyjną na rok akademicki 2003/2004, oraz warunki socjalno-bytowe w naszej Uczelni. Działalność Uczelnianej Rady Samorządu Studentów AR zaprezentował przewodniczący Wojciech Ochodek. Po zakończeniu części ogólnej osobom zainteresowanym umożliwiono zwiedzanie wydziałowych katedr i zakładów oraz stacji doświadczalnych. Duże zainteresowanie Dniem Otwartym AR potwierdza zasadność organizowania tego typu imprez i skutecznie przyczynia się do promocji naszej Uczelni wśród młodzieży szkół średnich.

***

W okresie od lutego do kwietnia Akademia Rolnicza w Krakowie uczestniczyła w Targach Edukacyjnych odbywających się w następujących miastach:

- Targi Edukacyjne w Rzeszowie – 14-15 lutego.
- Targi Edukacyjne w Krakowie – 20-22 lutego.
- Spotkania Edukacyjne "Matura i co dalej" na Politechnice Krakowskiej – 24-25 marca.
- Targi Edukacyjne w Nowym Sączu – 8 kwietnia.
- Targi Edukacyjne w Kielcach – 24-26 kwietnia.

Frekwencja odwiedzających targi była bardzo wysoka. Nauczyciele i młodzież szkół średnich otrzymali szczegółowe informacje dotyczące oferty edukacyjnej oraz zasad naboru na naszą Uczelnię w roku akademickim 2003/2004.

***

W dniu **4 kwietnia** w odbyła Akademii Rolniczej się kwesta mającą na celu pozyskanie środków finansowych przeznaczonych na działalność Hospicjum św. Łazarza w Krakowie. Hospicjum opiekuje się osobami chorymi na raka, umożliwiając im bezpłatną opiekę, poczucie bezpieczeństwa, łagodzenie bólu oraz pomoc duchową.

Podczas kwesty w AR zebrano sumę **5 655,11 zł** w tym :

-Wydział Rolniczo-Ekonomiczny	733,40 zł
-Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt	535,00 zł
-Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji	966,18 zł
-Wydział Leśny	806,45 zł
-Wydział Ogrodniczy	488,50 zł
-Wydział Techniki i Energetyki Rolnictwa	372,01 zł
-Wydział Technologii Żywności	341,76 zł
-Studenci	504,86 zł
-Administracja	634,03 zł

Kwesta była kontynuacją listopadowej akcji tworzenia poletek żonkilowych przed budynkami AR.

***

10 kwietnia w siedzibie Studium Języków Obcych przy ul. Św. Marka 37 odbyła się **IX Olimpiada Języka Niemieckiego**. Do finału części ustnej Olimpiady zakwalifikowano **11** studentów. Prezentowali oni wysoki poziom i dużą znajomość języka niemieckiego.

Trzy pierwsze miejsca zajęli: Katarzyna Kozak (Wydział Ogrodniczy), Barbara Prus (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji) oraz Roman Pudlik (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji). Wszyscy finaliści otrzymali nagrody pieniężne oraz pamiątkowe dyplomy. Olimpiady językowe organizowane są przez Studium corocznie już od 18 lat i są stałym elementem wzbogacającym proces dydaktyczny.

***

W ramach Jubileuszu 50-lecia Wyższej Szkoły Rolniczej – Akademii Rolniczej w Krakowie, odbyła się tegoroczna Małopolska Giełda Agroturystyczna. W dniach **26-27 kwietnia** w Centrum Kongresowym AR na mieszkańców Krakowa czekało wiele atrakcji. Program giełdy obejmował m.in. prezentację krajowych oraz zagranicznych ofert agroturystycznych, występy kapel ludowych, degustacje potraw regionalnych, wystawy rękodzieła ludowego, kiermasz ogrodniczy. Organizatorzy nie zapomnieli o ciekawych konkursach z nagrodami. Można było wygrać kilkudniowy pobyty w gospodarstwach agroturystycznych. Jak co roku giełda cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.

Małgorzata Przybyło-Micek

Targi Edukacyjne w Krakowie,
10-22 luty 2003 r.

VI Małopolska Giełda Agroturystyczna 26-27 kwietnia 2003

Dzień Otwarty
Akademii Rolniczej
14 marca 2003